



T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKİYE'DE MÜZİK ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN

KURUMLARDAKİ PİYANO DERSLERİNDE CAZ MÜZİĞİ

EĞİTİMİNİN KULLANILABİLİRLİĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ASYA NAZ IRMAK

Tez Danışmanı

PROF. DR. FEYZA SÖNMEZÖZ

ÇANAKKALE - 2023



T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**TÜRKİYE'DE MÜZİK ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN KURUMLARDAKİ
PIYANO DERSLERİNDE CAZ MÜZİĞİ EĞİTİMİNİN KULLANILABİLİRLİĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ASYA NAZ IRMAK

Tez Danışmanı
PROF. DR. FEYZA SÖNMEZÖZ

ÇANAKKALE – 2023



T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ



Asya Naz IRMAK tarafından Prof. Dr. Feyza SÖNMEZÖZ yönetiminde hazırlanan ve **21/06/2023** tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan “**Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılabilirliği**” başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı**’nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Prof. Dr. Feyza SÖNMEZÖZ

(Danışman)

Prof. Dr. Alaattin CANBAY

Doç. Dr. Tuğçe KAYNAK AKÇAOĞLU

.....

.....

.....

Tez No :

Tez Savunma Tarihi : 21/06/2023

.....
Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL
Enstitü Müdürü

.././20..

ETİK BEYAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi taahhüt ve beyan ederim.

Asya Naz IRMAK

TEŞEKKÜR

Geleceğimi planlarken hayatın bana getirmiŐ olduğu bu y¼ksek lisans yolculuğu, edindiğim t¼m tecr¼beler ve sevdiklerim sayesinde benim için bir armağana d¼n¼Őt¼. Bu tezin hazırlanmasında b¼y¼k emekleri olan, t¼m birikimlerini c¼mertçe benimle paylaŐan sayın danışman hocam Prof. Dr. Feyza S¼NMEZ¼Z'e, varlıklarını her zaman yanı baŐımda hissettiğim, sadece bu zorlu s¼rete değil, hayatımın her anında g¼c¼me g¼ katan ailem ve t¼m sevdiklerime en içten teŐekk¼r¼ bir borç bilirim. T¼m yolculuklar sevdiklerimizle bir başka anlamlı.

Asya Naz IRMAK
anakkale, Haziran 2023

ÖZET

TÜRKİYE'DE MÜZİK ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN KURUMLARDAKİ PİYANO DERSLERİNDE CAZ MÜZİĞİ EĞİTİMİNİN KULLANILABİLİRLİĞİ

Asya Naz IRMAK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Feyza SÖNMEZÖZ

21/06/2023, 94

Bu araştırmada Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin mevcut durumun ortaya konması konu edilmiştir. Araştırmada Türkiye’deki Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında yer alan piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumunun ortaya konması ve buna ilişkin olarak söz konusu kurumlarda görev yapmakta olan piyano öğretim elemanı ve eğitim görmekte olan müzik öğretmeni adaylarının görüşlerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırma Türkiye’deki müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yer alan piyano derslerinin içeriğinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumunun tespiti bakımından önemlidir. Betimsel yöntem kullanılan araştırma 2021-2022, 2022-2023 eğitim öğretim yıllarında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi’nde yürütülmüştür. Araştırmaya Türkiye’deki üniversitelerin eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümlerine bağlı sekiz müzik eğitimi ana bilim dalında görev yapmakta olan 15 piyano öğretim elemanı ve öğrenim görmekte olan 225 müzik öğretmeni adayını katılmıştır. Araştırma için T.C. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu’nun 03.02.2022 tarih ve 03/12 sayılı kararı ile etik onay belgesi alınmıştır. Araştırmada piyano öğretim elemanları ve müzik öğretmeni adaylarına anket uygulanmış ve elde edilen veriler SPSS for Windows 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiş, veriler değerlendirilirken değişkenler arasındaki ilişkiyi test etmek için ki kare analizi uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre katılımcı öğretim elemanlarının %40’ının piyano derslerinde öğrencilere caz müziği eğitiminin verilmesini gerekli buldukları, araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının %87,1’inin piyano

derslerinin içeriğinde verilen caz müziği eğitiminin kapsamını yeterli bulmadıkları ve yine %43,6'sının tamamen, %21,3'ünün ise büyük ölçüde olmak üzere caz müziği eğitiminin piyano derslerinde yer almasını gerekli buldukları sonuçları elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Müzik Eğitimi, Piyano, Piyano Eğitimi, Caz, Caz Eğitimi



ABSTRACT

THE APPLICABILITY OF JAZZ MUSIC EDUCATION IN PIANO LESSONS AT MUSIC TEACHER TRAINING INSTITUTIONS IN TURKEY

Asya Naz IRMAK

Canakkale Onsekiz Mart University

School of Graduate Studies

Fine Arts Department Master's Thesis

Advisor: Prof. Dr. Feyza SONMEZOZ

21/06/2023, 93

The subject of this research is the current situation regarding the use of jazz music education in piano lessons in music teacher training institutions in Turkey. The aim of the research was to determine the status of the use of jazz music education in piano lessons in the Departments of Fine Arts Education in the Faculties of Education in Turkey, and to present the opinions of piano instructors and prospective music teachers who are studying in these institutions. The research is important in terms of determining the use of jazz music education in the content of piano lessons in music teacher training institutions in Turkey. The research, using the descriptive method, was conducted at Canakkale Onsekiz Mart University in the 2021-2022 and 2022-2023 academic years. Fifteen piano instructors working in eight music education departments of fine arts education departments of education faculties of universities in Turkey and 225 music teacher candidates who were currently studying participated in the study. An ethical approval certificate was obtained for the research with the decision of the Ethics Committee of Canakkale Onsekiz Mart University Rectorate Graduate Education Institute dated 03.02.2022 and numbered 03/12. In the study, a questionnaire was administered to piano instructors and music teacher candidates, and the data obtained were analyzed using SPSS for Windows 25.0 software, and Chi-square analysis was applied to test the relationship between variables while evaluating the data. According to the results of the research, %40 of the participant lecturers found it necessary to give jazz music education to students in piano lessons, %87,1 of the music teacher candidates who participated in the research did not find the content of jazz music education given in the lessons sufficient and %43,6 of them found it necessary to

include jazz music education in piano lessons completely and 21,3 of them found it necessary to a great extent.

Keywords: Music, Music Education, Piano, Piano Education, Jazz, Jazz Education



İÇİNDEKİLER

Sayfa No

JÜRİ ONAY SAYFASI.....	i
ETİK BEYAN.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR.....	x
TABLolar DİZİNİ.....	xi

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi.....	3
1.4. Araştırmanın Sayıltıları.....	3
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
1.6. Tanımlar.....	4

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE/ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

2.1. Müzik ve Müzik Eğitimi.....	5
2.2. Türkiye’de Müzik Eğitimi.....	5
2.3. Müzik Eğitimi Programlarında Piyano Eğitimi.....	7
2.4. Caz Müziği.....	9
2.5. Klasik Müzik ve Caz Müziği.....	14
2.6. Caz Müziğinin Müzikal Gelişime Katkıları.....	15
2.7. İlgili Araştırmalar.....	22

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ/MATERYAL YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli.....	31
3.2 Çalışma Grubu.....	31
3.2.1. Piyano Öğretim Elemanlarının Tanımlayıcı Özellikleri.....	32
3.2.2. Müzik Öğretmeni Adaylarının Tanımlayıcı Özellikleri.....	33
3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	34

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	36
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	53
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	55
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	57
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	62
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	67
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	71

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	77
5.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	78
5.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	79
5.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	80
5.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	81
5.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	82
5.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	85
KAYNAKÇA	88
EKLER	I
EK 1. ETİK KURUL İZİNİ.....	II
EK 2. ÖĞRETİM ELEMANLARI ANKET FORMU	III
EK 3. MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARI ANKET FORMU.....	XI
ÖZGEÇMİŞ	XXI

KISALTMALAR

YÖK	Yüksek Öğretim Kurulu
ABD	Amerika Birleşik Devletleri



TABLolar DİZİNİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1	Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Programlarındaki Piyano Ders Saati Süreleri	7
Tablo 2	Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Dağılımı	32
Tablo 3	Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmeni Adaylarının Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Dağılımı	33
Tablo 4	Musiki Muallim Mektebi 1925 Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular	36
Tablo 5	Musiki Muallim Mektebi 1931 Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular	37
Tablo 6	Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi 1941 Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular	37
Tablo 7	Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi 1944-45 Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular	39
Tablo 8	Gazi Eğitim Enstitüsü 1969-70 Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular	40
Tablo 9	Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü 1978-79 Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular	41
Tablo 10	YÖK 1983-84 Eğitim Öğretim Yılı Müzik Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular	44
Tablo 11	YÖK 1998-99 Eğitim Öğretim Yılı Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular	45
Tablo 12	YÖK 2006-2007 Eğitim Öğretim Yılı Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular	46

Tablo 13	YÖK 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular	50
Tablo 14	Öğretim Elemanlarının Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumu ile İlgili Görüşlerine İlişkin Dağılım	53
Tablo 15	Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumu ile İlgili Görüşlerine İlişkin Dağılım	55
Tablo 16	Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Verdikleri Yanıtlar ile Yaşları Arasındaki İlişki	57
Tablo 17	Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Verdikleri Yanıtlar ile En Son Mezun Oldukları Kurum Arasındaki İlişki	62
Tablo 18	Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Verdikleri Yanıtlar ile Lisans Eğitimindeki Eğitim Yılı Arasındaki İlişki	67
Tablo 19	Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Verdikleri Yanıtlar ile Bireysel Çalgı Eğitimi Piyano Dersi Süresi Arasındaki İlişki	71

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde çalışmanın problem durumu, alt problemleri, çalışmanın amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, müzik öğretmeni adaylarına dört yıllık lisans eğitimi verilmektedir. Bu eğitim sürecinde müzik öğretmeni adayları hem müzik alanında hem de öğretmenlik bilgisi alanında eğitim görmektedirler. Donanımlı bir müzik öğretmeni yetiştirmeyi amaçlayan bu eğitim programında, öğretmen adaylarının öğretmenlik becerilerini kazanması, klasik batı müziğinin ve Türk müziğinin temel disiplinlerini özümseyip bu öğretileri ileriki meslek yaşantılarına aktarmaları beklenmektedir. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumların eğitim programlarındaki alan derslerinin, klasik batı müziği ve Türk müziği çerçevesinde şekillendiği görülmüştür. Caz müziği eğitiminin müzik öğretmeni adaylarına hem teknik hem müzikal katkıları olduğu düşünülmektedir. Bu durum Okay (2013), Babacan (2009), Babacan ve Gökbudak (2011) ve Yaman’ın (2015) çalışmalarında görülmektedir. 1925 Musiki Muallim Mektebi programından 2018 Yüksek Öğretim Kurulu Müzik Öğretmenliği lisans programına kadar olan tüm müzik eğitimi programları incelenecek olursa, sahip olduğu temel prensipleri bakımından müzik öğretmenlerinin teknik ve müzikal gelişimlerine katkıları sözü edilen çalışmalarla kanıtlanmış olan caz müziğinin, bazı programlarda son derece sınırlı düzeyde, bazı programlarda ise hiç yer almadığı söylenebilir. Bu durum, müzik öğretmeni adaylarının yeterlilikleri açısından, kazanmaları gereken donanımın çeşitli yönlerden eksik olabileceği sonucunu doğurabilir.

Bu araştırmada Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano derslerinde caz müziği eğitiminin yer alıp almadığının tespiti yapılmaya çalışılmış, caz müziğinin kullanımıyla ilgili sorunlar ve mevcut durumun ortaya konması konu edilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın problem cümlesi “Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren

kurumlardaki piyano derslerinde caz müziği eğitimi kullanılmakta mıdır?” şeklinde oluşturulmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada Türkiye’deki Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında yer alan piyano derslerinde caz müziği eğitiminin yer alıp almadığı ve kullanılma durumunun tespit edilmesi bakımından piyano öğretim elemanı ve müzik öğretmeni adaylarının görüşlerinin saptanması ve konuyla ilgili olarak mevcut durumun ortaya konması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere ilişkin yanıtlar aranmıştır.

1. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumların lisans eğitimi programlarında yer alan piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanımı nasıldır?
2. Öğretim elemanlarının piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin görüşleri nasıldır?
3. Müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin görüşleri nasıldır?
4. Müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
5. Müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin görüşleri ile en son mezun oldukları kurum arasında anlamlı bir fark var mıdır?
6. Müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin görüşleri ile lisans eğitimlerindeki yılları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
7. Müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin görüşleri ile bireysel çalgı eğitimi piyano dersi süresi arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında uygulanmakta olan piyano derslerinin içeriğinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumunun tespiti ve konuyla ilgili olarak öğretim elemanı ve müzik öğretmeni adaylarının görüşlerinin ortaya konması bakımından önemlidir. Araştırma ayrıca özellikle piyano derslerinde caz müziği eğitiminin müzik öğretmeni adaylarının teknik ve müzikal becerilerini geliştirmeye ne gibi katkıları olacağına incelenmesi açısından önemlidir. Bunun yanı sıra araştırma ilgili alana katkı sağlamak ve yeni yapılacak araştırmalara kaynak oluşturması açısından da önemlidir.

1.4. Araştırmanın Sayıltıları

Araştırmada;

1. Seçilen araştırma yönteminin araştırmanın konusuna uygun olduğu,
2. Ankete verilecek yanıtların gerçek durumu yansıttığı sayıltılarından hareket edilmiştir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. Türkiye'de eğitim fakültelerine bağlı müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki Yüksek Öğretim Kurulu çerçevesindeki müzik öğretmenliği lisans programları,
2. Türkiye'de eğitim fakültelerine bağlı müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşleri,
3. Araştırma boyunca yapılan literatür incelemesi sonucunda ulaşılabilen kaynaklar ile sınırlı tutulmuştur.

1.6. Tanımlar

Blue notes: “Mavi notalar. Diyatonik dizinin doğal nota ile bemol arasında kalan ses kaydırmalarına elverişli olan üçüncü, beşinci ve yedinci notaları (Berendt, 2019: 530)”.

Blues: “Amerikan zencilerinin hüznümlü aşk şarkısı, caz müziği (Çalışır, 2012)”.

Doğaçlama: “Müziğin o anda yaratılması. İçten geldiği gibi çalma, improvisation (İlyasoğlu, 2013: 329)”.

Gospel: “Amerika’da siyahların Pentakostal kiliselerde vaizin söylediklerine cemaatin coşkulu haykırışlarla cevap verdiği geleneksel dinsel törenlerde, spiritual ve blues şarkılarını katarak türettikleri bir müzik türü (Berendt, 2019: 532)”.

Jazz: “Caz, Amerika zencilerinin yarattığı sanatsal halk müziği (Çalışır, 2012)”.

Mod, modal: “17. yüzyıla kadar kullanılan skala sistemi; daha sonra Majör ve Minör skalalar için kullanılmıştır. Örneğin, Do notasından başlayan İyonya modu Do Majör karşılığıdır. Makam (İlyasoğlu, 2013: 331)”.

Senkop: “Ritim vurgusunun doğal akıştaki güçlü vuruşa değil, ölçünün hafif vuruşlarına rastlaması (İlyasoğlu, 2013: 334)”.

Sound: “Ses (Çalışır, 2012: 270)”.

Spiritual: “Dinsel şarkı. Amerika’da siyah ve beyazların söylediği İngilizce ilahiler. Caz müziğinin temel öğeleri olan blues ve gospel bu dinsel şarkılardan doğmuştur (Berendt, 2019: 534)”.

Swing: “Çok canlı, hareketli, değişik tartımlı bir caz müziği ve bununla yapılan dans (Çalışır, 2012: 278)”.

Virtüozite: “Çalgısında ustalık, teknik yetenek sergileyebilme (İlyasoğlu, 2013: 336)”.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde müzik eğitimi, piyano eğitimi, müzik öğretmenliği lisans programları, caz müziği ve araştırma konularına ilişkin ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Müzik ve Müzik Eğitimi

Bireyin dünyayı algılama ve kendisini ifade etme yollarından biri olan sanat kavramının içerisinde yer alan müziği Apaydın (2019), “Müzik sanatın sesi ve ritmidir. Müzik birçok disiplini harekete geçiren ve birçok alanına renk katan lokomotif bir güçtür” (Apaydın, 2019: 25) şeklinde tanımlamıştır. Müziğin temel disiplinlerini anlamak ve icrasını öğrenmek amacıyla ortaya çıkan müzik eğitimi en genel haliyle bireye müziksel davranış kazandırma süreci olarak tanımlanabilir. Uçan (2018) müzik eğitimini “Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir” (Uçan, 2018: 11) şeklinde tanımlamıştır. Türkiye’de müzik eğitiminin tarihçesinin sınırlı da olsa Selçuklu dönemine kadar uzandığı bilinmektedir (Uçan, 2018). Bu çalışmanın kapsamı gereği Cumhuriyet döneminden itibaren Türkiye’de müzik eğitimi veren kurumlar ve bu kurumların öğretim programları incelenmiştir.

2.2. Türkiye’de Müzik Eğitimi

Türkiye’de ilköğretim ve ortaöğretim çerçevesinde müzik öğretmeni yetiştirmeyi amaçlayan müzik eğitimi ana bilim dalları oldukça eski tarihlerden bu yana öğrencilerine eğitim vermeyi sürdürmektedir. Cumhuriyet döneminde ilk olarak 1924 yılında Ankara’da Musiki Muallim Mektebi adı altında eğitim vermeye başlayan kurum zaman içerisinde çeşitli isim ve kapsam değişikliklerine uğrayarak günümüzdeki şeklini almıştır.

Musiki Muallim Mektebi ortaokul, lise ve öğretmen okullarına müzik öğretmeni yetiştiren bir kurum olarak faaliyete başlamıştır. 1934 yılında kabul edilen 2541 sayılı yasa ile Ankara’da bir “Milli Musiki ve Temsil Akademisi” kanununun hazırlanması sonucu 1936 yılında Ankara Devlet Konservatuarı kurularak Musiki Muallim Mektebi bu kurumun

bünyesine dahil edilmiştir (Şentürk, 2001). 1937-38 öğretim yılında yapılan düzenleme sonrasında Musiki Muallim Mektebi, Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü bünyesinde açılan Müzik Şubesi'ne aktarılmış ve Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Şubesi adını almıştır (Uçan, 1996).

1978 yılındaki yapılanma sonrası Ankara-Gazi Eğitim Enstitüsü, İstanbul-Atatürk Eğitim Enstitüsü, İzmir-Buca Eğitim Enstitüsü ve Bursa Eğitim Enstitüleri'nin öğretim süresi 4 yıla çıkarılmış ardından gelen 1980 yılındaki düzenlemeyle Yüksek Öğretmen Okulları adını almıştır (Uçan, 2018).

1982-83 yapılanması sonrasında Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan müzik öğretmeni yetiştiren Yüksek Öğretmen Okulları Müzik Bölümleri, çıkarılan kanun sonrasında üniversitelere bağlı Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarına dönüştürülerek günümüzdeki halini almıştır (Uçan, 2018).

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumların 1924 yılından 2018 yılına kadar hazırlanan öğretim programları incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının ders programlarının oldukça yoğun olduğu görülmektedir. Özellikle Musiki Muallim Mektebi 1924 ve 1931 programlarında genel kültür derslerinin, alan bilgisi derslerinden daha fazla olduğu göze çarpmaktadır. Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Şubesi 1941 programından itibaren genel kültür derslerinin sayısı azaltılarak, alan bilgisi derslerinin sayısı fazlaştırılmıştır. 1982 yılında Öğretmen Okulları Müzik Bölümlerinin Yüksek Öğretim Kurulu bünyesine dahil edilmesinden sonraki Yüksek Öğretim Kurulu Müzik Öğretmenliği Lisans programları incelendiğinde genel kültür derslerinin sayılarının önceki yıllara oranla azaltıldığı, alan bilgisi derslerinin ise sekiz yarıyla paylaştırılarak müzik öğretmeni adaylarının yeterlilik kazanmalarının sağlanmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

2.3. Müzik Eğitimi Programlarında Piyano Eğitimi

Tablo 1

Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Programlarındaki Piyano Ders Saati Süreleri

Programlar	I.Sınıf		II.Sınıf		III.Sınıf			
Gazi Orta Öğretmen Okulu Müzik Şubesi 1941 Programı	Ana Çalgı 2 saat	Yrd. Çalgı yarım saat	Ana Çalgı 2 saat	Yrd. Çalgı yarım saat veya itibaren 1 saat	Ana Çalgı 2 saat	Yrd. Çalgı yarım saat veya 1 saat		
Gazi Orta Öğretmen Okulu Müzik Şubesi 1944-45 Programı	Ana Çalgı 2 saat	Yrd. Çalgı yarım saat	Ana Çalgı 2 saat	Yrd. Çalgı yarım saat veya itibaren 1 saat	Ana Çalgı 2 saat	Yrd. Çalgı yarım saat veya 1 saat		
Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü 1969-70 Programı	Ana Çalgı 1 saat	Yrd. Çalgı 1 saat	Ana Çalgı 1 saat	Yrd. Çalgı 1 saat	Ana Çalgı 1 saat	Yrd. Çalgı -		
	I.Sınıf		II.Sınıf		III.Sınıf		IV.Sınıf	
Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü 1978-79 Programı	Ana Dal 2 saat	Temel Piyano 1 saat	Ana Dal 2 saat	Temel Piyano 1 saat	Ana Dal 2 saat	Temel Piyano 1 saat	Ana Dal 2 saat	Temel Piyano -

Uçan (1987: 158, 159, 160, 173, 187, 194)

	I.Sınıf		II.Sınıf		III.Sınıf		IV.Sınıf	
YÖK 1983-84 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı	Ana Çalgı 2 saat	Temel Piyano 1 saat	Ana Çalgı 2 saat	Temel Piyano 1 saat	Ana Çalgı 2 saat	Temel Piyano 1 saat	Ana Çalgı 2 saat	Temel Piyano -
YÖK 1998-99 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı	Bireysel Çalgı 1 saat	Yrd. Piyano 2 saat	Bireysel Çalgı 1 saat	Yrd. Piyano 2 saat	Bireysel Çalgı 1 saat	Yrd. Piyano 2 saat	Bireysel Çalgı 1 saat	Yrd. Piyano -
YÖK 2006-2007 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı	Bireysel Çalgı 1 saat	Yrd. Piyano 1 saat	Bireysel Çalgı 1 saat	Yrd. Piyano 1 saat	Bireysel Çalgı 1 saat	Yrd. Piyano 1 saat	Bireysel Çalgı 1 saat	Yrd. Piyano -
YÖK 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı	Bireysel Çalgı 1 saat	Piyano Eğitimi 1 saat	Bireysel Çalgı 1 saat	Piyano Eğitimi -	Bireysel Çalgı 1 saat	Piyano Eğitimi -	Bireysel Çalgı 1 saat	Piyano Eğitimi -

YÖK (2007, 2018)

1924-2018 yılları arasındaki müzik öğretmeni yetiştiren kurumların bütün programları incelendiğinde piyano dersinin tüm programlarda olduğu görülmüştür. 1925 ve 1931 programlarında piyano dersi programda bulunmakta olup ders saatinin süresi tam olarak anlaşılamamaktadır. Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi 1941 programında piyano dersi, ana çalgısı piyano olan öğrenciler için üç yıl, yardımcı çalgısı piyano olan öğrenciler için her sınıfta haftada yarım saat veya ikinci sınıftan itibaren haftada bir saat olarak belirlenmiştir. Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi 1944-45 programında piyano dersi ana çalgı olarak üç yıl, yardımcı çalgı olarak ise her sınıfta haftada yarım saat veya ikinci sınıftan itibaren haftada bir saat olarak programda yer almaktadır. Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü 1969-1970 ve 1977-1978 yılları arasında uygulanan programında piyano dersi, ana çalgı olarak üç yıl, yardımcı çalgı olarak iki yıl şeklinde programda yer almaktadır. Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü 1978 yılından itibaren okutulan programında piyano dersi ana dal olarak dört yıl, temel

piyano eğitimi olarak üç yıl süreyle programda olduğu görülmektedir (Uçan, 1982). 1982-2007 yılları arasında Yüksek Öğretim Kurulu Müzik Öğretmenliği Lisans Programları incelendiğinde 1983-1984 programında piyano dersi bireysel çalgı olarak dört yıl, temel piyano olarak üç yıl, 1998-1999 programında yine bireysel çalgı olarak dört yıl, temel piyano olarak üç yıl, 2006-2007 programında ise bireysel çalgı olarak yedi yarıyıl, temel piyano olarak yedi yarıyıl olarak düzenlenmiştir (YÖK, 2007). Yüksek Öğretim Kurulu Müzik Öğretmenliği 2018 Lisans Programında ise temel piyano eğitimi olarak bir yıl, bireysel çalgı piyano eğitimi olarak yedi yarıyıl olduğu görülmektedir. Ayrıca 2018 programında bireysel çalgı eğitimi piyano yedi ders tanımlarının içeriğinde, caz müziğinden seviyeye uygun eserleri inceleme, analiz etme ve çalma tanımının yer aldığı görülmektedir (YÖK, 2018).

Piyano dersinin müzik eğitimi açısından önemine birçok çalışmada yer verilmiştir. Deniz'e ait (2000) piyano eğitiminin müzik öğretmeni adaylarınca görüşlerinin değerlendirildiği çalışmada öğrencilerin, piyanonun müzik zevklerinin gelişimine katkıda bulunduğu, bildikleri müzik terimlerinin sayısını arttırdığı, deşifrelerini, nota çözme (dikey okuma) becerilerini, ritmik duyularını ve polifonik (çokseslilik) duyularını geliştirdiği görüşleri elde edilmiştir.

Piyano çalmanın bireyin fiziksel, zihinsel ve müzikal gelişimine olumlu yönde katkı sağladığı bilinmektedir. Demirova (2008) özellikle çocukluk döneminde bireyin piyano eğitimi almasının ince motor yetenekleri, sinir hücreleri arasında bağlantıları geliştirdiği ve bu sayede zekanın da ölçülebilir oranda artış gösterdiğini ayrıca piyano çalan kişilerin sosyal yaşamlarının da olumlu yönde değiştiğini belirtmiştir, aynı zamanda piyano eğitimini hafızayı geliştiren, hayal gücü ve yaratıcılık yönlerini ön plana çıkartan, bireye disiplinli, titiz ve sabırlı olmayı öğretip sorumluluk duygusu kazandıran bir süreç olarak tanımlamıştır (Demirova, 2008). Buna ek olarak piyanonun geniş ses aralığına sahip olması, çoksesliliği anlamada, icra etmede ve diğer çalgılara oranla sağladığı çalma kolaylığı, piyanonun müzik eğitiminde önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir.

Petenkaya'ya göre (2006) piyano, armoni, kompozisyon, şan, işitme ve solfej eğitiminin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için kullanımı önem taşıyan bir çalgıdır. Aynı zamanda piyanonun solo bir çalgı olmasının yanı sıra en çok tercih edilen eşlik çalgısı

olduğunu belirtmiş ve bu doğrultuda piyanonun müzik eğitiminde kullanılması zorunlu olan bir çalgı olduğunu ifade etmiştir (Petenkaya, 2006).

Kıvrak (2003) müzik öğretmenliği eğitiminde piyanonun alan derslerinin yarısıyla doğrudan ilişkisi olduğunu ve piyano eğitiminin müzik öğretmeni yetiştirmede %80,7'lik bir oranla alan derslerinde etkili araç özelliğindeki tek çalgı olduğunu belirterek öğrencilerin geliştirdiği bilgi ve becerileriyle etkili biçimde piyanoyu kullanarak mesleki yaşantılarında yararlanacağı birikimi kazanacaklarını, bu doğrultuda piyanonun alan çalgısı ve meslek çalgısı olarak iki boyutta da yer aldığını belirtmiştir (Kıvrak, 2003).

2.4. Caz Müziği

Malson ve Bellest'e göre (2005) caz kelimesinin kökenine dair 10 kadar hipotez söz konusudur. Bunlardan biri Malenke dilinde "dolu dolu yaşamak" anlamına gelen "jasi" kelimesinden türetildiği, bir diğeri "Jackase" müziğinin konuşma dilinde zaman içerisinde yutulmasıyla "Jass" olarak söylemlere yerleştiği yönündedir (Malson ve Bellest, 2005). Diğer görüşlerden bazıları ise caz kelimesinin Batı Afrika sahilinden Amerika'ya götürülen yerlilerle birlikte literatüre girdiği ve "hızlandırmak, heyecanlandırmak" anlamında kullanıldığı, bir başka teoriye göre caz kelimesinin aslının "cazib" ve "cezbe" gibi Arapça kelimelerden geldiği, Afrika'da Arapçaya çok yakın bir dil kullanan "Hausa" yerlilerinin de uzaktan gelen davul seslerine verdikleri "jaiza" tabiriyle ilişkilendirilebileceği, hatta caz kelimesinin yine Arapçada "haz" kelimesinden türetildiği yönünde teoriler de mevcuttur. Bir başka hipotez ise caz kelimesinin Fransızcada "konuşmak, gevezelik etmek" anlamına gelen "jaser" fiilinden geldiğidir (Sermet, 1990). Sermet'e göre (1990) caz kelimesinin kökeni hakkındaki asıl önemli konu bu sözcüğün başlangıçta New Orleans bölgesinde "hızlandır, heyecanlandır, canlandır" anlamında kullanılan "jass her up" şekliyle kullanımınıdır (Sermet, 1990).

Caz kelimesinin kökeni gibi tanımı konusunda da çeşitli fikirler söz konusudur. Berendt'e göre (2019) caz ABD'de siyahilerin Avrupa müziğiyle tanışması sonucu ortaya çıkan bir sanat müziği türü iken Mimaroglu (1995) "Caz, Amerikalı zencilerin dindışı müziğidir" (Mimaroglu, 1995: 132) şeklinde tanımlamıştır.

Tarihi 19. yüzyılın sonlarına kadar uzanan caz müziği için “melez bir müzik” ifadesini kullanmak doğru olabilir. Say (1997) caz müziğinin içerisinde barındırdığı diğer müzik türlerini “...caz, çeşitli müziklerin karışımıdır: Afrika’nın halk müziği, zenci kölelerin tarlalarda çalışırken söyledikleri iş şarkıları, İngiliz’lerin dinsel müziği, Fransız’ların halk dansları ve sokak müziği ile Fransız bando müziği, İspanyol sömürge müziği ve bir ölçüde Kızılderili müziği...” (Say, 1997: 490) ifadeleriyle tanımlamaktadır. Caz müziği, gerek içeriğinde barındırdığı farklı müzik türleri, gerek temel prensipleri bakımından farklı bir kategoride değerlendirilmektedir. Özellikle müzik eğitimi yetiştiren kurumların büyük ölçüde temelini oluşturan klasik batı müziği prensipleri ve caz müziğinin prensipleri karşılaştırıldığında temel farklılıklar görülmektedir. Caz müziğinin temel unsurlarını Berendt (2019) sekiz maddeye ayırmıştır. Bunlar;

1. Sound ve Cümleleme
2. Doğaçlama
3. Aranjman
4. Blues
5. Spiritual ve Gospel Şarkıları
6. Armoni
7. Melodi
8. Ritim, Swing’dir.

Sound, bir caz müzisyeninin imzası niteliğindedir. Her icracı “Caz Standartları” olarak tanımlanan klasik caz repertuarından bir parça da seslendirse kendi “sound”unu o parçaya yansıtır. Berendt (2019), “sound”u caz müziği ve geleneksel Avrupa müziği arasındaki en belirgin fark olarak nitelendirir. Klasik batı müziğinde icra edilen eserde seslerin iyi seçilmesi büyük önem taşır, anlatılmak istenen duygu bu seçimin ardından gelir. Ancak caz müziğinde sound ile beraber anlatılmak istenen duygu ses seçiminin önüne geçer. Bu farklılık caz müziği ve klasik batı müziğinin temel prensipleri arasındaki farka bir örnek niteliği taşımaktadır. Cümleleme, bir parçadaki motif, figür, tema ya da pasajlardan oluşan müzik cümlesini eserin karakterine en uygun haliyle icra etmek olarak tanımlanır. Caz müziğinin yapısı cümlemeyi istenilen şekle getirmek için son derece uygundur. Berendt (2019) caz müziğinin öğelerinden olan sound ve cümlelemenin önemini “Öyle ki bir caz müzisyeni Avrupa müziğinin bir konser parçasını, tamamen notalarına sadık olarak çalsa

bile, sadece sound'ı ve cümleme tarzıyla otomatik olarak caza dönüştürebilir” (Berendt, 2019: 173) şeklinde ifade etmiştir.

Doğaçlamayı en genel tanımıyla müzisyenin o anda yeni bir müzik cümlesi oluşturması şeklinde tanımlayabiliriz. Özellikle caz müziği dendiğinde akla ilk gelen öğelerden biri olan doğaçlamayı klasik batı müziğiyle karşılaştırdığımızda çeşitli farklılıklar görülmektedir. Batı müziğinde de kullanılan doğaçlamalar elbette ki vardır ancak belirli kurallar çerçevesinde ve sınırlı derecede doğaçlama icra edilmiştir. Bu durumu Say (1997) şu ifadelerle anlatmıştır:

“...doğaçlama olgusu, Avrupa müziğinde ender görülen bir gelişimi sergiler: Rönesans'tan başlayarak Avrupa müzik geleneği ilke olarak notaya göre seslendirmeyi benimsemiştir. Mozart döneminde doğaçlamaya sadece kadans'larda yer verilmiştir. Bach, Handel, Mozart, Clementi, Beethoven, Mendelssohn, Chopin ve Lizst'in birer “doğaçtan çalma ustası” olduğu bilinir. Oysa caz müziğinde doğaçlama müziğe yeniden kazandırılmakla kalmamış, bir ana-ilke konumuna gelmiştir.” (Say, 1997: 492-493)

Doğaçlamaların bir tür kalıcı hale gelmesini sağlayan unsur olan aranjman, caz müziği için önemli öğelerden biri olmuştur. Caz müzisyenlerinin kendilerine özgü bir çalış tarzları vardır ve bir parça seslendirilirken müzisyenlerin birbirleriyle iletişim kurmaları ve birbirlerinin tarzlarını anlayıp buna göre uyum sağlamaları beklenir. İşte tam bu noktada aranjmanın önemi oluşmaktadır, eğer ortada bir aranjman varsa icracılar birbirlerinin ne yapmak istediğini tam anlamıyla kavrayabilir. Berendt'e (2019) göre solist beraber müzik yaptığı müzisyenlerin ne yaptığını bildiği takdirde doğaçlama yaparken özgür olup sınır tanımayan imkanlar keşfedebilir ve bu durumda solist diğer müzisyenlerin ne yaptığını ancak aranjman sayesinde bilebilir. Bu doğrultuda aranjmanın caz müziği için önemi ortaya çıkmaktadır.

Caz müziği ile birlikte anılan Blues kavramı genellikle Afrikalı işçilerin hüznünü müziğe aktardığı dramatik bir tür olduğu akla gelse de Sermet (1990) Blues müziğini aslında cazın önemli özelliklerinden biri olan doğaçlama kavramıyla ilişkilendirmiş ve bu doğrultuda bir caz müzisyenin doğaçlama esnasındaki ruh haline göre değişebileceğini ifade etmiş, Blues şarkılarının kederli ve dramatik değil, tam tersi içerisinde ümit barındıran ve felsefesini iyilikler üzerine kuran bir karakter olarak tanımlamıştır (Sermet, 1990: 13)

Aktüze (2004) ise Blues’u; hüzünlü içerikli ve blue notaların kullanıldığı, çok daha önceden var olmasına rağmen 1900’lerde şehirlerde de etkili olmaya başlayan, siyahilerin dinsel karakterli Afro-Amerikan halk şarkı stili olarak tanımlamıştır. Müzikal olarak ise Blues yapısının her biri dört mezürlük üç bölmeden oluşan 12 mezür tarzını tanımlamakta kullanılıp 12 Bar, City ve Country bölümlerine ayrıldığı ifade etmiştir (Aktüze, 2004).

Berendt (2019) Blues’u ünlü Blues müzisyeni olan T-Bone Walker’ın ifadeleriyle “Aslında tek bir blues vardır. Bu da on iki ölçülü armonik kalıptır. Bu kalıbı yorumlarsın. Üzerine sadece yeni sözler yazar ve başka bir şey doğaçlarsın ve böylece yeni bir blues yaratmış olursun.” (Berendt, 2019: 186) şeklinde anlatmıştır.

Spiritual ve Gospel şarkıları için en genel haliyle Blues’un dinsel biçimidir tanımı yapılabilir (Berend, 2019). Spiritual kelimesinin tam karşılığının “Ruhsal” olduğunu ve Amerika Birleşik Devletleri’ne göçe zorlanan Afrikalı siyahların hristiyanlaştırıldıktan sonra söyledikleri İngilizce sözlü ilahiler ve dinsel şarkılar olduğu tanımına ulaşılabilmektedir. Gospel’ler ise Anglo-Amerikan Protestan ilahileri olarak karşımıza çıkmaktadır. Caz müziğinin ilk oluşumlarının bu dini ayinlerde ortaya çıktığı kabul edilmektedir. (Keseroğlu, 2005). Caz şarkıcılarının çoğunun şarkı söylemeye kiliselerde başlamış olması caz müziğini ve gosselleri birbirine bağlayan bir nokta olmuştur (Berendt, 2019). Ancak caz müziği özellikle çalgı müziği olması bakımından “spiritual” türünden ayrı tutulmaktadır. (Okay, 2013).

Caz müziğindeki armoniyle ilgili genel görüş caz müziğinin armonide bir devrim yaratmadığı, Avrupa’nın geleneksel armoni kurallarından yararlandığı yönündedir (Mimaroglu, 1995). Berendt’e göre cazın armoniye getirdiği yeni ve özgün unsur blue note’lardır.

Melodi olarak klasik batı müziğinin majör ve minör tonlarında yapılan üçüncü ve yedinci derecenin yarım nota pesleştirildiği değişiklikler kullanılmıştır (Mimaroglu, 1995). Caz müziğindeki melodilerin en belirgin özellikleri yapılan bu derece değişiklikleri ile birlikte hiç kesilmeyen akıcılığı olmuştur. Klasik batı müziğinde sıklıkla rastlanan tekrar formlarına caz müziğinde rastlanmaz. Bu durumunun nedenini Berendt (2019) caz müziğinin bir diğer öğelerinden olan doğaçlamalarla açıklamaktadır. O anda üretilen

doğaçlamalar, aynı şekilde tekrarlanamayacağından dolayı icracı her seferinde yeni melodiler üretmek durumunda kalmaktadır. Bu da caz müziği melodilerinin akıcı ve kendisini tekrarlamayan melodiler olmasına olanak sağlayan bir durum oluşturmuştur.

Caz müziğindeki ritmik yapının sistematiği şu şekildedir; önce sabit bir ritim yapısı oluşturulur, daha sonra o yapı çeşitli şekillerde deforme edilir, sonrasında sabit ritim yapısına tekrar geri dönülür (Keseroğlu, 2005). Bu ritmik yapılardan biri olan Swing'in tanımına bakıldığında "Çok canlı, hareketli, değişik tartımlı bir caz müziği ve bununla yapılan dans" (Çalışır, 2012) ifadesi görülmektedir. Sermet'e göre (1990) Swing kelime anlamı olarak "düzenli aralıklarla sallanmak", caz müziğinde ise "hem icracının hem de dinleyenin ritmik olarak sallanmak, yerinde duramamak, çalkalamak ve dans etmek ihtiyacını oluşturan" bir anlam içermektedir (Sermet, 1990). Swing aynı zamanda 1930-1940 yıllarını kapsayan bir caz döneminin adı olmuştur (Say,1997). Swing'in doğuşuna bakıldığında Afrika ritimlerinin klasik batı müziğine uyarlanması sonucu karışık bir füzyon sürecinde doğduğu düşünülmektedir (Berendt, 2019). Swing'in ritmik yapısı sekizlik iki notanın, sekizlik üçlemelerin birinci ve üçüncü vuruşunda çalınması olarak ifade edilebilir (Alp, 2018). Teorik olarak birçok araştırmacı, müzikolog ve müzisyen tarafından açıklanmaya çalışılan Swing caz müziği için gerek kapsadığı dönem gerek ritmik yapısı sayesinde önemli bir öge olarak karşımıza çıkmaktadır.

Caz sadece müzikte değil sanatın diğer kollarında da yankı bulmuştur. Hatta Caz Çağı adı altında yeni bir dönemin kapılarını açtığı bilinmektedir. S. Scott Fitzgerald'ın "Muhteşem Gatsby" adlı kitabı bu çağın insanlarını anlatmıştır. T. S. Elliot "Çorak Ülke" isimli şiirinde caz müziğinin akışını şiir tekniğine uyarlamıştır. Aynı zamanda mimarlık alanında da Art Deco'nun yeniliklerinin caz modernizmini simgelediği görülmüştür (İlyasoğlu, 2013).

2.5. Klasik Müzik ve Caz Müziği

Ayrı türlerde ve ayrı kategorilerde değerlendirilen klasik müzik ve caz müziğinin aralarındaki temel farkları Berendt (2019) üç maddeye ayırmıştır. Bu maddeler;

1. Swing
2. Doğaçlama
3. Sound ve Cümleme

olarak karşımıza çıkmaktadır. Tüm bu farklılıklarına rağmen sanatın, yaşayan ve dinamik bir kavram olması sonucunda caz müziği ve klasik müzik arasındaki etkileşim kaçınılmaz olmuştur. Sanatın her alanında olduğu gibi müzik alanında da etkileşim sürekli var olmuştur. Dönemin farklı akımları, stilleri sanatçılara kimi zaman ilham vermiş kimi zaman da bu etkileşim sayesinde ortaya yeni kavramlar çıkarmıştır. Klasik müzik ve caz müziği de birbirlerinden etkilenmiş olup bu durum dönem bestecilerine ve eserlerine yansımıştır.

Her ne kadar temel öğeleri yer yer birbirinden ayrılrsa da özellikle caz müziğinin önemli maddelerinden olan doğaçlama unsurunun klasik müzikte de henüz ortada caz müziği kavramı yokken ortaya çıktığını söylemek yanlış olmayacaktır. Barok dönem eserlerinde sıklıkla rastlanan virtüözite kavramı üst düzey doğaçlama gerektiren bir unsurdur. Aynı zamanda klasik batı müziğinin önemli bestecilerinden olan Bach'ın, Haendel'in, Mozart'ın, Clementi'nin, Beethoven'ın, 19. yüzyılda da Mendelssohn'un, Liszt'in ve Franck'ın doğaçtan çalış ustaları oldukları bilinmektedir (Mimaroglu, 1995). Hatta Beethoven'ın Op.111 32 numaralı Do minör piyano sonatının Arietta bölümü dinleyicide caz standartına uygun bir ezgi dinliyormuş etkisi yaratır çünkü bu bölüm analiz edildiğinde içerisinde caz ritminden, armonisinden ve melodisinden tınılar olduğu görülmektedir. Klasik müzik ve caz müziğinin birbiriyle etkileşimi yalnız bu eserle sınırlı kalmamıştır. Berköz'ün (2006) araştırmasına göre Debussy, Ravel, Stravinski, Gershwin, Copland, Barber ve Usmanbaş piyano müziklerinde caz öğelerine yer vermişlerdir. İlyasoğlu (2013) da Carpenter-Krazy Kat, Milhaud-Dünyanın Yaratılışı, Gershwin- Rhapsody in Blue, Paris'te Bir Amerikalı, Porgy ile Bess, Ravel-Keman Sonatı'nın Blues bölümü, Debussy-Golliwog's Cake Walk, Honneger-Konçertino, Stravinski-Ragtime, Ebony Konçeto'su, Krenek-Jonny Spielt auf, Weill-Üç Kuruşluk Opera, Mahagonny eserleri ile birlikte Copland, Antheil ve Bernstein'in eserlerini caz müziği ile klasik müziğin etkileşimine örnek olarak göstermiştir.

Caz müziği ve klasik müziğin birbirleriyle etkileşimi hakkındaki genel görüş caz müziğinin klasik müzikten daha fazla klasik müziğin ise caz müziğinden daha az yararlandığı yönündedir. Say (1997) bu durumu; “Avrupa’lı besteciler, caz müziğinden etkilenmişlerdir; oysa bu etkilenme, daha çok bir "yakınlık duyma" ve 20. yüzyılın ilk yarısına renk katan bu harekete "ilgi gösterme" düzeyindedir. Avrupa müziği ile caz müziğinin kesişme noktaları, Avrupa'lıların genelde "kulaktan dolma" ilgilerine dayanır. Caz bestecilerinin Avrupa müziğine gösterdiği ilgi ise daha içtenlikli, daha doğaldır.” (Say, 1997: 493) ifadeleriyle anlatırken Berköz (2006) de caz müziğinin klasik müzik üzerinde doğrudan bir akım oluşturacak güce sahip olmadığını, Avrupalı bestecilerin zaman zaman caz müzikten ilham alsalar dahi istikrarlarını koruyamadığını belirtmiştir.

2.6. Caz Müziğinin Müzikal Gelişime Katkıları

Finkelstein (2009) caz müziğinin fonograf çağında ortaya çıkması sonucu incelenebilen ve tanınabilen, yazılmamış ilk müzik olması ayrıca basit melodi ve ritimlerden son derece çeşitli ve karmaşık formlara dönüşerek zengin örnekler taşıdığını belirterek caz müziğinin tarihsel ve müzikal açıdan önemini vurgulamıştır. Mimaroglu (1995) da cazın hem klasik müzik bestecilerini etkilemesi hem de ilkel bir müzik türü olarak ortaya çıkıp daha sonraları bir sanat müziği haline gelmesinden dolayı caz müziğini, dünyanın hiçbir yerinde ve hiçbir çağında rastlanmamış bir olayın simgesi olarak görmüştür.

Müzik tarihinde önemli bir yere sahip olan caz müziğinin geniş kitlelerin sevgisini kazandığı ve sanat müziği üzerinde de etkisini gösterdiği bilinmektedir (Say, 1997). Caz müziğinin kendi içerisindeki değişimi ve gelişiminin son derece hızlı olduğu bilinmektedir. Bu durumu Sermet (1990) “...caz çok kısa zamanda büyük hamleler yapmış ve klasik müziğin aşağı yukarı 700 senede gösterdiği gelişmeleri 70 seneye sığdırmıştı.” (Sermet, 1990: 293) ifadeleriyle anlatmıştır. Bu bilgiler caz müziğinin tarihsel açıdan önemini ortaya koymaktadır. Oldukça dinamik, kapsamlı öğeleri, kısa sürede gösterdiği gelişimi ve içerisinde barındırdığı birçok farklı müzik türü temelleriyle caz müziğinin bir müzisyen ve müzik öğretmeni için önemli bir konuma sahip olduğu düşünülmektedir. Tuncer Boon, Çelik ve Tuncer’in (2022) çalışmalarında müzik öğretmeni adaylarının çarpıcı bir düşünceye sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bu araştırmada elde edilen bulgulardan biri müzik eğitimi bölümü öğrencilerinin “müzikal olarak belli bir potansiyele ulaşamayanlar sürekli aynı şeyleri aynı

şekilde çalan müzisyenlere dönüşür.” görüşüne sahip oldukları şeklinde ortaya konmuştur. Yine aynı araştırmaya göre bu öğrencilerin ilgi duydukları ve öğrenme aşamasında oldukları müzik tarzının en iyi isimlerini ve eserlerini keşfettikten sonra kendi yorumlarını katarak, tekrar etmeden müzik icra etmek isteyen öğrenciler oldukları belirtilmiştir. Bu bağlamda Tuncer Boon vd.’nin (2022) çalışmasında yer alan öğrencilerin isteklerine en uygun müzik türlerinden biri olarak caz müziğini öne sürmek yanlış olmayacaktır.

Caz müziğinin temel unsurlarından biri olan doğaçlama, yapısı gereği tekrara izin vermeyen bir ögedir. İcracı, enstrümanın başına her geçişinde o anki duygu durumunu, fiziksel ve zihinsel potansiyelini farklı şekillerde yansıtır. İşte bu farklılık beraberinde çeşitlilik ve dinamizm getirmektedir. Caz müziğinin bir başka unsuru olan ve müzisyenin imzası niteliğinde değerlendirilen sound’un ise kişinin kendine özgü çalış tarzını yansıttığı ve eseri farklı biçimlerde yorumladığı bir öge olduğu düşünüldüğünde caz müziğinin Tuncer Boon vd.’nin (2022) araştırmasında sözü edilen öğrencilerin “kendi yorumlarını katma” ve “tekrar etmeden müzik icra etme” isteklerine olanak sağlayacağı söylenebilir.

Caz müziğinin müzikal gelişime katkı sağladığı birçok araştırmada görülmüştür. Özellikle piyano eğitiminde caz müziğinin öğrencilerin deşifre, farklı akor yapılarını algılama ve çalma, senkop çeşitlerini anlama ve okul şarkılarına eşlik edebilme düzeylerinin artmasına katkı sağladığı Okay’ın (2013) çalışmasında kanıtlanmıştır. Aynı zamanda caz müziği ve öğelerinin piyano eşliğinin gelişmesinde öğrencilere yardımcı olduğu sonucu Babacan (2009), Babacan ve Gökbudak (2011) ve Yaman’ın (2015) çalışmalarında görülmektedir. Caz müziğinin öğrencilerin gelişimlerine sunduğu katkıların yalnızca lisans düzeyindeki öğrencilerle sınırlı kalmadığı, örgün öğretimde de öğrencilerin gelişimlerine katkı sağladığı Alp’in (2018) çalışmasında ispatlanmıştır.

Tüm bu katkılarla birlikte gözden kaçırılmaması gereken bir başka unsur da müzisyen ve müzik öğretmeninin öncelikle kendisinde sonra da öğrencilerinde oluşturması gereken müzik kültürü kavramıdır. Müzik her zaman çok yönlülüğü ve çeşitliliğiyle bireyin kişisel ve sanatsal gelişimine önemli ölçülerde katkı sağlayan bir sanat dalı olmuştur. Bu noktada müziğin bu çok yönlülüğünü özümsemenin, bu alanda bireyin daha donanımlı olmasını sağlayacağı söylenebilir. Müziği icra eden ve öğreten kişiler olan müzisyenlerin ve müzik öğretmenlerinin de bu donanıma sahip olmalarını beklemek doğru olacaktır. Müzik

öğretmenliği bölümlerinde okutulan alan derslerinin klasik batı müziği ve Türk müziği çerçevesinde şekillendiği bilinmektedir. Elbette bu iki müzik türünün önemi yadsınamaz ancak dünya müzikleri adı altında birçok farklı disipline sahip olan müzik türlerinin ve müzikal açıdan katkıları araştırmalarca kanıtlanmış olan caz müziğinin, müzik eğitimi programlarında olmaması sözü edilen müzik kültürünü oluşturmada eksiklikler yaratacağı ihtimalini de beraberinde getirmektedir.

Bir müzisyenin ve müzik öğretmenin teorik alan bilgisi, enstrüman hakimiyeti gibi konularda donanımlı olması beklenmektedir. Ancak bu noktada gözden kaçan bir başka önemli konu da müzikal yaratıcılık kavramıdır. Yaratıcılığı ortaya çıkarmak ve sürdürülebilmek için bireyin birçok kaynaktan beslenmesi gerekmektedir. Belirli çerçeveler içerisinde müzikal yaratıcılığın tam potansiyelini ortaya çıkarmayı beklemek doğru olmayacaktır. Müziğin içerdiği çok yönlülük ve çeşitlilik sayesinde müzikal yaratıcılığın gelişiminin daha kolay gerçekleşeceği düşünülebilir. Bu bağlamda caz müziğinin sahip olduğu doğaçlama unsuru bir kez daha önem kazanmaktadır. Müzikal yaratıcılığın, o anda gelişen ve icra edilen ilhamla geliştirilebileceği söylenebilir. Sermet'e göre (1990) bir müzik eseri üzerinde solo yapılırken caz müzisyeninin o anda kendi melodilerini oluşturmasının o müzisyenin güçlü bir besteci olduğunu ortaya çıkarttığı ve caz müzisyenlerinin en büyük yeteneklerinden biri olan doğaçlamanın caz müzisyenlerini müziği yorumlayan bir müzisyen kimliğinden çıkartıp besteci kimliğine ulaştırdığı ayrıca bunu yapabilmek için de güçlü bir müzik bilgisi ve enstrüman hakimiyetine ihtiyaç duyulan bir öge olarak tanımlayarak caz müziğindeki doğaçlama kavramının bestecilik alanındaki önemine değinmiştir.

Aynı zamanda Tuncer Boon vd.'nin (2022) çalışmalarında öğrencilerin caz armonisine ilgi duydukları ve bu müziğin öğrencilerin ufuklarını genişlettiği görüşü yer almaktadır. Ancak öğrenciler müzik öğretmenliği lisans programının caz müziği ve dünya müziklerinin içerdiği çeşitliliğe sahip olmasını büyük bir şanssızlık olarak ortaya koymuşlardır.

Müzik öğretmeni yetiştiren diğer ülkelerin eğitim programları incelendiğinde güncel programlar da dahil olmak üzere seçmeli ders veya zorunlu ders olarak müzik öğretmenliği lisans programlarında caz müziği eğitiminin yer aldığı görülmüştür.

Almanya Leipzig Felix Mendelssohn Bartholdy Müzik ve Tiyatro Yüksekokulu Müzik Öğretmenliği Programı'nda birinci ve ikinci yılda seçmeli ders olarak "Doğaçlama" ve "Caz Doğaçlama" dersleri müzik öğretmenliği programında yer almaktadır (Kılbaş, 2007).

Avusturya Kuns Gratz Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Programı incelendiğinde ikinci yılda "Caz ve Popüler müziğe giriş", üçüncü ve dördüncü yıllarda zorunlu ders olarak Caz ve Pop şarkı söyleme", yine üçüncü ve dördüncü yılda seçmeli ders olarak "Caz ve Pop Topluluğu" ayrıca "Caz ve Popüler Müzik" derslerinin yer aldığı görülmüştür (Kılbaş 2007).

Polonya Gdansk Müzik Akademisi Müzik Öğretmenliği Eğitim Programı incelendiğinde dördüncü yılın ikinci dönemi ve beşinci yılın her iki döneminde de "Piyano veya Orgla Doğaçlama" dersi yer almaktadır (Kılbaş, 2007)

ABD'nin 1997 yılı müzik eğitimi programında Arizona Üniversitesi'nde enstrüman ağırlıklı müzik eğitimi programındaki müzik öğretmeni adayları için dördüncü yılda "Caz Pedagojisi" dersi yer almaktadır. Ayrıca üniversite bünyesinde içlerinde caz müziği topluluğunun da bulunduğu çeşitli toplulukların konserler, atölye çalışmaları ve konferansların düzenlendiği belirtilmiştir (Dündar, 1999). Bu bağlamda müzik öğretmeni adaylarının dersler haricinde de birbirleriyle etkileşim kurmalarının sağlanmaya çalışıldığı düşünülebilir.

ABD’de müzik ğretmeni yetiştiren kurumların güncel eğitim programları incelendiğinde;

Toledo Üniversitesi Müzik Eğitimi Lisans Programı’nda birinci dönemde seçmeli olarak ‘‘Caz Tarihi’’ dersi yer almaktadır (The University of Toledo, 2022).

Temple niversitesi’nde ise caz müziği içerikli müzik ğretmenliği eğitimi mevcut olup enstrümanlara göre ana dallarına ayrılan tüm müzik eğitimi programlarında caz eğitiminin yer aldığı görülmüştür (Temple University, 2022).

Wyoming Üniversitesi Müzik Eğitimi Lisansüstü Programı’nda birinci ve ikinci sınıfta ‘‘Caz Topluluğu’’, ‘‘Caz Teorisi’’ ve ‘‘Doğaçlama’’, ‘‘Vokal Caz’’ ve ‘‘Caz Teknikleri’’ derslerinin eğitiminin verildiği görülmüştür (University of Wyoming 2023).

Avustralya Melbrn Üniversitesi Müzik Lisans Eğitimi incelendiğinde öğrencilerin kompozisyon, etkileşimli kompozisyon, caz ve doğaçlama, müzikoloji ve etnomüzikoloji, müzik çalışmaları veya performans ana dallarından birinde uzmanlaşmaya yönelik eğitim aldıkları ayrıca lisans programında seçmeli olarak ‘‘Caz: Doğaçlama Ruhu’’ dersinin yer aldığı anlaşılmıştır (The University Of Melbourne, 2023).

İsveç Lund Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Sahne Sanatları Fakültesi bünyesine bağlı olan Malmö Müzik Akademisi’nin müzisyen ve müzik ğretmenlerinin lisansüstü caz doğaçlama eğitimi alabilecekleri bir kurum olarak eğitim verdikleri, bu doğrultuda Malmö Müzik Akademisi’nin müzik ğretmenlerinin caz müziğinde uzmanlaşma eğitimi alabilecekleri bir programa sahip olduğu söylenebilir (Lund University, 2022-2022).

Hollanda Maastricht Konservatuvarı Müzik ğretmenliği Programı incelendiğinde ders işeriklerinde caz müziği eğitiminin yer aldığı görülmüştür. Müzik teorisi derslerinin klasik müzik, caz müziği ve pop müziğini kapsayacak şekilde düzenlendiği ayrıca ana çalgı piyano alanında klasik piyano ve caz/pop piyanonun temel disiplinlerinin ğretilereği ders tanımlarında yer almaktadır (‘‘Conservatorium Maastricht’’, t.y.)

İçlerinde Almanya, Avusturya, Polonya, Avustralya, İsveç, Hollanda ve ABD'nin yer aldığı toplamda yedi ülkenin müzik öğretmeni yetiştiren 10 adet üniversitesinin eğitim programları incelendiğinde tüm programlarda caz müziği eğitiminin yer aldığı ve bu bağlamda caz müziğinin müzik öğretmeni yetiştirme açısından önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Bazı programlarda seçmeli ders olarak bazı programlarda ise zorunlu ders olarak yer alan caz müziği, uygulamalı ve teorik olarak müzik öğretmeni yetiştiren yurtdışındaki eğitim kurumlarının programlarında yer almaktadır. Müzik öğretmeni adayları caz müziğinin temel prensiplerini kazanmaları açısından lisans ve lisansüstü programlarda bazen bir ders bazen de birden fazla dersle caz müziğinin temel eğitimini kazanacakları programlarda eğitim görmektedirler. Özellikle Temple Üniversitesi'nde caz müziği içerikli müzik öğretmenliği programının bulunmasının bu müziğin öğretmenlik açısından kullanılabilirliğinin yüksek olduğunu doğrular nitelikte olacağı düşünülebilir (Temple University, 2022).

Müzik öğretmenliği lisans programında caz müziği eğitiminin nasıl kullanıldığına ilişkin olarak yine Temple Üniversitesi örnek olarak gösterilebilir. Söz konusu üniversitede yer alan caz müziği bileşenli müzik eğitimi bölümünde müzik öğretmeni adayları enstrüman veya vokal ağırlıklı olmak üzere seçtikleri ana dalda müzik teorisi, koro topluluğu, kontrpuan, temel şeflik, müzik teknolojileri, orkestrasyon gibi alan dersleri ve formasyon dersleri ile birlikte caz müziği teorisi, tarihi, armonisi, stilleri ve analizi, doğaçlama teorisi ve pratiği, caz müziği aranjmanı, seçilen enstrümana göre caz müziği uygulaması ve müzik öğretmenlerinin görev yapacağı okul türüne göre caz müziği eğitiminin nasıl uygulanacağına dair derslerin yer aldığı beş yıllık bir programda eğitim almaktadırlar. Özellikle piyano eğitiminde caz müziğinin kullanımı incelendiğinde seslendirme teknikleri, deşifre, kompozisyon ve doğaçlama ağırlıklı bir caz piyano programının varlığından söz edilebilir. Ayrıca müzik öğretmeni adaylarının yılda 1400 etkinliğin düzenlendiği Temple Gösteri ve Sinema Sanatları Merkezi'nde performans sergileyip stüdyo kayıtlarını gerçekleştirdikleri belirtilmiştir. Müzik öğretmeni adayları müzik eğitimi veya caz müziği bileşenli müzik eğitimi programını başarı ile tamamladıktan sonra devlet okulu müzik öğretmenleri için hazırlanan Pennsylvania eyalet sertifikasını almaya hak kazanır ve bu doğrultuda Temple Üniversitesi ve bölümün sunduğu çalgı grubu şefi, ilkokul, ortaokul veya lise müzik öğretmeni, müzik yöneticisi, müzikolog veya özel enstrüman öğretmeni olarak belirlenen meslek gruplarından birini seçebilecekleri görülmüştür. Ayrıca mezunların iş veya staj

arama sürecinde üniversitenin kariyer merkezi ile iletişime geçerek kendilerine uygun olan kariyer planlamasını hazırlamada destek alabilecekleri belirtilmiştir (Temple University, 2022).

Bu doğrultuda Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanımı Okay’ın (2013) çalışmasında ispatlandığı üzere müzik öğretmeni adaylarının özellikle piyano derslerinde deşifre, farklı akor yapılarını algılama ve çalma, senkop çeşitlerini anlama ve okul şarkılarına eşlik edebilme düzeylerini arttırmaktadır. Bu katkılar düşünüldüğünde müzik öğretmeni adaylarının alanlarında caz müziği eğitime başlangıç olarak hangi aşamalardan geçmeleri gerektiğine ilişkin olarak Kesendere ve Acar’ın (2018) “Caz Müziği Sanatçılarının Bakış Açuları ile Caz Müziğine Yeni Başlayacaklara Tavsiyeler” başlıklı çalışmalarında Türk caz müzisyenlerinin caz müziği eğitime nasıl başlanacağı ve nasıl gelişme sağlanabileceği ile ilgili görüşleri alınmış ve bu doğrultuda caz müziği eğitime ilk olarak klasik müzikle başlanmasının teknik, müzikalite ve armoni gibi müzikal alanları öğrenmede faydalı olduğu yönünde görüşler alınmıştır. Ayrıca çalışmada yer alan müzisyenler caz müziği eğitiminde sıklıkla karşılaşılan doğaçlama sorunun giderilmesinde usta icracılar ile birlikte çalmanın, yazılı olan notaları incelemek ve icracıları ile arasındaki farkları not almanın veya farklı bir enstrüman denemenin doğaçlama yapmayı kolaylaştırabileceği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Akkaya Semiz’in (2019) “Başlangıç Flüt Eğitiminde Caz Standartı Eserlerinin Kullanımı Geleneksel Etüt ve Eserlerle Öğretim Yeterliliğinin Karşılaştırılması” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında ise ünlü caz sanatçılarının transkripsiyonlarının kullanımı ile tekniksel ve işitsel gelişme sağlandığı sonucu elde edilmiştir.

Tüm bu bilgiler doğrultusunda caz müziği eğitime başlangıç olarak müzik dinlemenin, klasik batı müziğinin teknik, müzikalite ve armoni alanlarını incelemenin, caz standartları olarak adlandırılan caz repertuarının içinde bulunduğu “Real Book”ları analiz etme ve uygulamanın, caz müzisyenlerinin icralarını dinleme ve not almanın bireyin caz müziği eğitime katkı sağlayacağı düşünülebilir. Ayrıca caz müziğinin piyanoda kullanımı için Peterson tarafından yazılmış piyano için caz egzersizleri, menüetleri, etütleri ve eserlerinin yer aldığı uygulama kitabının caz piyano alanında bir başlangıç düzeyi oluşturabileceği ve daha sonrasında “Real Book”larda yer alan caz standartlarının icra

edilmesi ile caz müziği eğitiminde bir ilerleme sağlanabileceği söylenebilir. Müzik öğretmenliği lisans programında caz müziği eğitiminin ağırlıklı olarak yer almasının sistemsel açıdan zor olabileceği düşünüldüğünde bu müziğe ilgi duyan müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalışmaları doğrultusunda temel caz müziği bilgi ve birikimine sahip olmaları gerek teknik gerek müzikal gerekse müzik kültürü bakımından söz konusu müzik öğretmeni adaylarının donanımlarına katkı sağlayacağı düşünülebilir.

2.8. İlgili Araştırmalar

Caz müziği kapsamında hazırlanmış kaynak kitaplar incelendiğinde ağırlığın yabancı dildeki kaynaklarda toplandığı görülmüştür. Türkçe kaynakların ise daha sınırlı olduğu ve bu durumun caz müziği eğitimi alanında eksiklik yaratabileceği düşünülebilir. Caz müziği ile ilgili kaynakların kapsamı incelendiğinde, tarihçe, teori ve uygulama alanında hazırlanmış oldukları görülmüştür. Caz müziğinin tarihi ve teori bilgisi için hazırlanan Türkçeye çevrilmiş kaynaklar Hore (1995) “Caz”, Bergerot (2003) “Tarih Boyunca Caz”, Doctorow (2002) “Caz Dönemi Ragtime”, Berendt (2019) “Caz Kitabı”, Finkelstein (2009) “Bir Halkın Müziği Caz”, Malson ve Bellest (2005) “Caz” ve Feige (2016) “Caz Felsefesi” şeklinde sıralanabilir. Caz müziği uygulamaları içeren ve Türkçeye çevrilen kaynaklar ise Mier (2018) “Caz Piyano 1” ve “Caz Piyano 2”, caz standartları olarak isimlendirilen caz müziği repertuar şarkılarının detaylı analizlerinin yer aldığı Gioia (2020) “Caz Standartları” şeklinde sıralanabilir. Türkçe olarak hazırlanan caz müziği tarihi ve metodoloji kaynakları ise Sermet (1990) “Cazın İçinden”, Mimaroğlu (2016) “Caz Sanatı”, Akıncı (2021) “Öteki Caz”, Kahyaoğlu (2003) “Caz ve Ötesi”, Kahyaoğlu (2010) “Caz’dan Pop’a”, Akyol (2021) “Caz Çok zor” olarak sıralanabilir. Caz müziği ile ilgili uygulama örnekleri içeren Türkçe kaynaklar ise Yavuzoğlu (2018) “Caz Müziğinde Akor Dizileri, Akyazıcı (2019) “Caz Doğaçlama Sanatı” ve Baş (2020) “Blues ve Caz Etrafında Piyano İçin Eserler”, Demirel (2017) “Caz Piyano”, Elhankızı (2015) “Dikte Çalışmaları CD Destekli Ritmik, Tonal, Modal ve Caz Müziğinden Esinlenmiş Dikteler”, olarak sıralanabilir. Ayrıca Aktüze (2004), İlyasoğlu (2013), Mimaroğlu (1995) ve Say’ın (1997) genel müzik tarihini anlattıkları kitaplarında caz müziğine ayrılan bölümlerin olduğu ve genel hatlarıyla caz müziğini anlattıkları görülmüştür.

Sevgi'nin (2005) "Müzik Öğretmenliği Mesleği Gereklere Doğrultusunda Bir Armoni Eğitimi" başlıklı makalesinde, müzikle ilgili çeşitli meslek gruplarına eleman yetiştirmede özellikle de müzik öğretmeni yetiştirmede armoni eğitiminin işlevinin ne olması gerektiği araştırılmıştır. Sevgi'ye göre müziğin tüm meslek gruplarında büyük ölçüde önemi olan armoni, bir caz müzisyeni için de oldukça önemlidir. Caz müziği ve kompozisyon eğitiminde armoni eğitimine ayrılan süre araştırmacı tarafından uygun ve yeterli bulunmuştur ancak müzik öğretmeni yetiştirmede armoni eğitiminin yeterli olduğunu söylemenin güç olduğunu belirten Sevgi araştırmasında iyi bir armoni eğitiminin nasıl verilmesi gerektiğine dair önerilerde bulunmuştur.

Babacan ve Gökbudak'ın (2011) "Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Piyanoda Eşlik Dersi Sürecinde Caz Armonisinin Kullanılabilirliğinin Değerlendirilmesi" başlıklı makalelerinde, caz müziği armonisinin eğitim fakülteleri güzel sanatları eğitimi müzik eğitimi ana bilim dallarında okutulan eşlik dersinde kullanılma durumu ve sağlayacağı katkılar araştırılmıştır. Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 3. sınıf öğrencileriyle Kontrol gruplu ön-test son-test modeli ile hazırlanan çalışmada caz müziği armonisi kullanan öğrenciler ile klasik armoni kullanan öğrencilerin verilen parçanın armonik analizine yönelik bilgi düzeyleri ve eşliklemeye yönelik performans düzeyleri ölçülmüştür. Çalışmanın sonucunda eşlik dersinde caz armonisi kullanan öğrencilerin eşikleme becerilerinde anlamlı farklar bulunmuştur.

Babacan'ın (2013) "Caz Teorisi Kitaplarının Karşılaştırılmalı İncelenmesi" başlıklı makalesinde, caz müziğinde kullanılan teori kitapları tarama yöntemiyle karşılaştırmalı incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda ayrı kategoriler halinde incelenen üç kitap arasından Thrasher ve Pass'ın Learn the Sound of Modern Harmony & Melody" kitabının belirli bir seviyeye ulaşmış öğrenciler için daha uygun olduğu, Levine'in "The Jazz Theory Book" ve Andy Jaffe'in "Jazz Harmony" kitaplarının öğrencinin caz armonisinin genel hatlarını, detaylarını ve teknik inceliklerini kavramasında daha uygun kaynaklar olarak gösterilmiştir.

Güdek'in (2013) "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Farklı Müzik Türlerine Yönelik Müziksel Algıları" başlıklı çalışmasında, müzik eğitimi ana bilim dalı öğrencilerinin farklı müzik türlerine ilişkin müzikal algıları cinsiyet bazında incelenmiştir. Betimsel modelde hazırlanan ve 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılında, Ondokuz Mayıs

Üniversitesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nın farklı sınıflarında okuyan toplam 94 öğrencinin katıldığı araştırmada öğrencilere içlerinde caz müziğin de bulunduğu toplamda 12 farklı müzik türünden eserler dinletilmiş ve algıladıkları dereceyi hazırlanan ölçekten seçmeleri istenmiştir. Araştırmanın sonucunda kız öğrencilerin dinletilen on iki müzik türünden çoğunun ritim, ezgi, armoni ve söz unsurlarına yönelik müziksel algıları, erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu ve kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha esnek ve farklı müzik tarzlarına daha açık olduğu sonucuyla beraber caz müziğinin erkek öğrencilerde ritim açısından, kız öğrencilerde de armoni açısından en fazla dikkati çeken müzik türü olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Babacan'ın (2014) "Caz Müziğinde Doğaçlama Eğitime Yönelik Metotların İncelenmesi" başlıklı makalesinde, caz müziğine yeni başlayan veya caz müziğinde ileri seviyedeki müzisyenlerin doğaçlama yeteneklerini geliştirebilecekleri kaynaklar tarama yöntemiyle incelenmiş ve bu kaynakların öğrencilere sağladığı avantaj ve dezavantajlar belirlenip müzisyenin teknik seviyesine göre sınıflandırılmıştır. İncelenen kaynaklar; The Art of Improvisation (B. Taylor), Improvisation Made Easier (F. Gamble), Improvising of Jazz Piano (J. Mehegon), Pentatonic Scales of Jazz Improvisation (R. Ricker) kitaplarıdır. Araştırmanın sonucunda ayrı kategoriler halinde incelenen bu dört kitap arasından Bob Taylor'ın "Doğaçlama Sanatı" kitabı araştırmacı tarafından özellikle çalışılması gereken bir kaynak olarak gösterilmiştir.

Angı ve Şendurur'un (2015) "Lise Öğrencilerinin Demografik Özelliklerine Göre Dinledikleri Müzik Türleri Arasındaki İlişki" başlıklı makalelerinde, Ankara'daki Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı yedi liseden rastgele seçilen ve farklı demografik özelliklere sahip 634 lise öğrencisinin demografik özellikleri ile dinledikleri müzik türleri arasındaki ilişki araştırılmıştır. Tarama modeliyle yapılan çalışmanın sonucunda demografik özelliklerin dinlenen müzik türünü etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya dahil edilen blues/caz müziğini 17 yaş grubunun, güzel sanatlar liselerinde okuyan katılımcıların, enstrüman çalan öğrencilerin ve kız öğrencilerin dinlemeyi daha sık tercih ettikleri görülmüştür. Araştırmanın genel sonucunda lise öğrencilerinin dinlemeyi en çok tercih ettikleri müzik türünün Pop müzik olduğu belirlenmiştir.

Babacan'ın (2016) "Türkiye'de Caz Müziği Üzerine Yapılmış Araştırmaların İncelenmesi" başlıklı makalesinde 1990 yılından 2016 yılına kadar Türkiye'de yapılan caz müziği ilgili basılı kaynaklar tarama yöntemiyle incelenmiş, basım türüne göre kategorize edilmiş ve içerikleri özetlenmiştir. Araştırmada Türkçe yazılmış veya Türkçe'ye çevrilmiş 12 kitap, 9 makale ve bildiri, 15 yüksek lisans ve doktora tezi incelenip özetlenmiştir.

Özkeleş'in (2016) "Profesyonel Müzisyen Eğitimi Bağlamında Eğitimciler İçin Doğaçlamaya Yönelik Uygulama ve Öneriler" başlıklı makalesinde, profesyonel müzisyen eğitiminde caz müziğinin önemli öğelerinden biri olan doğaçlamanın temel unsurları incelenerek doğaçlamanın nasıl yapılması gerektiği açıklanmıştır. Tarama modelinde hazırlanan araştırmada doğaçlamanın ritmik, melodik ve armonik yapısı incelenmiş ve eğitimcilerde önerilerde bulunulmuştur.

Keseroğlu'nun (2005) "Caz Müziğinin Gelişim Süreci ve Etnik Müziklerle Etkileşimi" başlıklı yüksek lisans tezinde, caz müziğinin tarihsel gelişimi, etnik müziklerin caz müziği üzerindeki etkileri ve bu müzik türlerinin birbirleri arasındaki etkileşimleri araştırılmıştır. Doğaçlamanın cazda kullanımı ve doğaçlama kullanan diğer müzik türleriyle ortak yanlar incelenmiş ve Geleneksel Türk müziği ve caz müziğinin birbirlerine katkı sağlayabilme durumları ortaya konmuştur.

Berköz'ün (2006) "Piyano ve Caz" başlıklı yüksek lisans tezinde caz müziğinin klasik batı müziği üstündeki etkisi araştırılmıştır. Eser incelemesi yöntemiyle hazırlanan araştırmanın sonucunda caz müzik ve klasik müziğin birbirlerinden etkilendikleri ancak caz müzisyenlerinin klasik müzik bestecilerinden daha fazla etkilendikleri, klasik müzik bestecilerinin ise caz müzisyenlerin daha az etkisi altında kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Yanikoğlu'nun (2007) "Caz Müziğinin Bugünkü Sorunları: Caz Müziğinin Üretilme Koşullarının Güncel Görünümü" başlıklı yüksek lisans tezinde, Amerika Birleşik Devletleri'nde caz müziğinin üretilme koşullarının güncel görünümü araştırılmıştır. Caz müziğinin tüm dönemleri ana hatlarıyla açıklandıktan sonra, Swing, Be-Bop, Avant-Garde ve Fusion olarak belirlenmiş olan dönemlere ait belirli parçalar müzikal form, armonik ve melodik yaklaşım açılarından karşılaştırma yoluyla analiz edilen çalışmanın sonucunda caz müziğinin artık popüler bir müzik değil, sanat müziği olarak değerlendirilebilecek bir

konuma geldiği ayrıca belirli bir kesime hitap edebilmesinden dolayı 1980'ler sonrasında caz müziğinde saptanan tüketim sıkıntılarının bu müziğin üretiminde de yaşandığı bulgularına ulaşılmıştır.

Babacan'ın (2009) "Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Piyanoda Eşlik Dersi Sürecinde Caz Armonisinin Kullanılabilirliğinin Değerlendirilmesi" başlıklı doktora tezinde, caz armonisinin müzik eğitimi ana bilim dallarındaki piyano eşlik dersinde kullanılabilme durumu ve sağlayacağı katkılar araştırılmıştır. Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 3. Sınıf öğrencileri ile deneysel modelde hazırlanan çalışmada deney ve kontrol grubu araştırmacı tarafından 11 haftalık süre ile çalıştırılmış ve araştırmanın sonucunda eşlik dersinde caz armonisi kullanan öğrencilerde piyano eşliğinde ilerlemenin olumlu yönde olduğu saptanmıştır. Ayrıca eşlik dersinde caz armonisi kullanan öğrencilerin, eşikleme dersinde caz armonisinin kullanımına yönelik olumlu düşünceye sahip oldukları ve çalışmanın öğrenciler için zevkli, aynı zamanda motive edici olduğu tespit edilmiştir.

Okay'ın (2013) "Caz Piyano Müziğinin Piyano Eğitiminde Kullanılabilirliği" başlıklı doktora tezinde, caz piyano müziğinin piyano eğitiminde kullanılabilme durumu ve sağlayacağı katkılar araştırılmıştır. Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü'nde 2010-2011 eğitim-öğretim yılında eğitim görmekte olan üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri ile deneysel modelde hazırlanan çalışmada öğrenciler verilen caz öğelerine dayalı 13 haftalık bir eğitimin ardından elde edilen sonuçlar, caz öğelerine dayalı olarak uygulanan programın piyano eğitimini geliştirici yönde katkıları olduğunu göstermiştir.

Yaman'ın (2015) "Piyano Eşikleme Becerisinin Caz Müziği Armonisi ile Birlikte Geliştirilmesi Üzerine Aşamalı Bir Çalışma Modeli Önerisi" başlıklı yüksek lisans tezinde piyanoda eşlik yapmanın caz armonisiyle birlikte nasıl geliştirilebileceği sorusuna yanıt aranmıştır. Literatür tarama yöntemiyle hazırlanan çalışmada, piyano eşliğinde caz armoni kalıplarının nasıl kullanılacağı örnekler üzerinden anlatılmış ve elde edilen bulgular doğrultusunda temel piyano eşlik becerilerinin gelişiminde caz müziği armonisinin kullanımının öğrenciler üzerinde olumlu gelişmeler yarattığı görülmüştür.

Temel'in (2016) "Caz Eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programında Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Bir Çalışma" başlıklı yüksek lisans tezinde müzik eğitimi ana bilim dallarında piyano dersi öğretim programı içerisinde caz eserlerinin yer almasına ilişkin olarak öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerine başvurulmuştur. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitim Ana Bilim Dalı piyano öğretim elemanları ve lisans üçüncü sınıf öğrencilerine uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle hazırlanan araştırmada öğrencilerin caz piyano eserleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları, caz piyano eserlerini çalmadıkları, öğretim elemanlarının da caz piyano eserlerine derslerinde yeterince yer vermediği sonucuna ulaşılmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda öğretim elemanları ve öğrencilerin büyük bir kısmının piyano derslerinde caz eserlerine yer verilmesinin gerekli olduğunu vurguladığı görülmektedir.

Uyar'ın (2016) "Türkiye'de Caz: Kültürel Anlamları ve Yerelleşme Süreci" başlıklı doktora tezinde 1923 yılından 2016 yılına kadar Türkiye'de caz müziğinin kökenleri, icra pratikleri, kimliksel boyutu ve yerelleşme süreci sözlü tarih araştırma yöntemiyle ortaya konulmuştur. Sözlü tarih görüşmesi yapılan kişilerin hikayelerine odaklanılarak tezin bölümleri oluşturulmuş ve müzisyenlerin bakış açısından yaklaşarak, Türkiye'nin sosyokültürel tarihinde caz müziğinin rolleri anlaşılmasına çalışılmıştır.

Garagon'un (2017) "Türkiye'de Caz Vibrafon: Pedagojik Bir Yaklaşım" başlıklı yüksek lisans tezinde, caz vibrafoncularının bu alanı öğrenip kendilerini nasıl geliştirdikleri araştırılmıştır. Araştırmacı tarafından ünlü vibrafonistlerle gerçekleştirilen röportajlar ve vibrafon için yazılmış pedagojik materyallerin geriye dönük bir incelemesinin yapıldığı çalışmanın sonucunda caz vibrafon metotlarının kendi kendilerine bu alanı öğrenmek isteyenler için değerli kaynaklar olduğu, yeni teknolojilerin de bu alanda önemli kaynaklar olduğu ayrıca caz vibrafon öğrenmenin en önemli yolunun dinlemek, dikte etmek ve caz armonisi çalışmak olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Özen'in (2017) "Elektro Gitar Eğitiminde Caz, Fusion ve Rock Türleri Arasındaki Kesişimler" başlıklı yüksek lisans tezinde, günümüzde öğrencilerin çalmayı sıklıkla tercih ettiği elektro gitarda yoğunlukla kullanılan caz, fusion ve rock türlerinin aralarındaki ilişki incelenmiştir. Karşılaştırmalı analiz yöntemiyle hazırlanan araştırmanın sonucunda

incelenen 18 elektro gitar metodunda fusion türünün daha sık kullanıldığı, üç müzik türünün de beş maddede birbirleriyle kesiştiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Evren'in (2018) "Keman Eğitiminde Caz Etüt ve Eserlerinin Kullanımına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri" başlıklı yüksek lisans tezinde, müzik eğitimi ana bilim dallarında verilen keman eğitiminde kullanılan repertuara ek olarak keman için düzenlenmiş caz etüt ve eserlerinin kullanılabilirliği öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda araştırılmıştır. Betimsel modelde hazırlanan çalışmanın sonucunda keman eğitiminde caz etüt ve eserlerinin kullanımının öğrencilerin gelişimlerine katkı sağlayacağı görüşleri elde edilmiş ve caz etüt, eserlerinin keman eğitiminde kullanılabilirliğine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Alp'in (2018) "Caz Müziğinin Temel Bileşenlerinin Yaygın ve Örgün Eğitim Kurumlarında Uygulanmasına Yönelik Stratejik Yaklaşımlar. Etkinlik Örnekleri Üzerinden Bir Analiz ve Değerlendirme Denemesi" başlıklı yüksek lisans tezinde, caz müziği bileşenlerinin sınıf içi etkinliklerde kullanılması durumunda, öğrencilerin müzikal ve kişisel gelişimlerine ne gibi etkileri olacağı araştırılmıştır. Eylem araştırması modelinde hazırlanan çalışmada, toplam 20 lise öğrencisiyle Alp'in hazırladığı dört haftalık caz ögeleri içeren program çalışılmış ve araştırmanın sonucunda caz müziği öğelerinin sınıf içi etkinliklerde kullanımının öğrencilerin hem müzikal hem de kişisel gelişimlerine olumlu yönde katkı sağladığı bulgularına ulaşılmıştır.

Akkaya Semiz'in (2019) "Başlangıç Flüt Eğitiminde Caz Standartı ve Eserlerinin Kullanımı Geleneksel Etüt ve Eserlerle Öğretim Yeterliliğinin Karşılaştırılması" başlıklı yüksek lisans tezinde, müzik eğitimi ana bilim dallarında uygulanan geleneksel flüt repertuarına caz altyapısını içeren dizi, mod, etüt ve eserlerin kullanılabilirliği akademisyen, müzik öğretmeni ve çeşitli alanlarda görev alan flütistlerin görüşleri doğrultusunda araştırılmıştır. Betimsel modelde hazırlanan çalışmada flüt eğitimi veren öğretim elemanlarının verdikleri eğitim süresince caz müziği öğelerine oldukça kısıtlı yer verdikleri ve flüt eğitiminde caz ögeleri ve eserlerinin kullanımının öğrencilerin gelişimlerine katkı sağlayacağı uzman görüşlerince belirtilmiştir.

Han'ın (2019) “Türk Halk Müziği Ezgilerinin Caz Armonisi ve Stilleri Bağlamında Klasik Gitarda Kullanılabilmesine Yönelik Bir Model Önerisi” başlıklı yüksek lisans tezinde, Türk halk müziği ve klasik müzik armonisiyle biçimlendirilmiş düzenlemelere alternatif olarak caz müziği armonisi ve stillerinden oluşan bir repertuar modeli ortaya konmaya çalışılmıştır. Nitel desende özgün çalışma kapsamında hazırlanan araştırmada örnek Türk halk müziği repertuarları caz müziğinde uzman piyanist ve gitar alanında uzmanlaşmış iki gitar öğretim görevlisi tarafından caz müziğinin öğeleriyle yeniden düzenlenmiştir. Araştırmanın sonucunda klasik gitar için düzenlemiş üç repertuar önerisi oluşturulmuş ve oluşturulan modellerin klasik gitar repertuarına farklı stiller katacağı anlaşılmıştır.

Çelikoğlu'nun (2019) “Flüt Eğitiminde Blues Doğaçlama Çalma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Öğretim Tasarımı” başlıklı doktora tezinde, Çelikoğlu ve Lehimler tarafından geliştirilen ölçekle flüt eğitimi alan öğrencilerin doğaçlama becerilerindeki gelişmeler araştırılmıştır. Araştırma sonucunda doğaçlama öğretimi yapan flüt öğrencilerinin doğaçlama performans beceri seviyelerinin arttığı, Blues doğaçlama yapan flüt öğrencilerinin doğaçlama becerilerine yönelik öz yeterlilik algılarının arttığı ayrıca öğrencilerin kazanımlarının sadece doğaçlama üzerine değil aynı zamanda mesleki anlamda gelişme kaydettiklerini ve daha önce bilmedikleri bir müzik türünü öğrenip, hoşlanıp, takip etmeye başladıkları görülmüştür.

Dilber'in (2020) “Mesleki Flüt Eğitiminde Caz Müziğinin Flüt Eğitiminde Kullanılma Durumu” başlıklı yüksek lisans tezinde, mesleki müzik eğitimi kapsamında verilen flüt eğitimi süresince caz müziğinin kullanılabilme durumunun öğrencilerin müzikal ve teknik kazanımlarına katkıları öğretim elemanları görüşleri doğrultusunda araştırılmıştır. Nitel araştırma olarak 16 flüt öğretim elemanı ile yarı yapılandırılmış görüşmeyle hazırlanan çalışmada flüt eğitimine yönelik caz müziği literatürünün sayısal bakımdan yetersiz olduğu ve mesleki flüt eğitiminde caz müziğinin kullanılmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca mesleki flüt eğitiminde caz müziğinin kullanılmasının öğrencilerin teknik ve müzikal gelişimlerine katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

Dayanıçlıer'in (2020) "Okul Şarkılarının Caz Armonisi ile Eşliklendirilmesi" başlıklı yüksek lisans tezinde, okul şarkılarının piyanoyla eşliklendirilmesinde caz müziği armonisinin kullanılmasında izlenebilecek aşamalar ve yöntemler araştırılmıştır. Genel tarama modelinde hazırlanan çalışmada okul şarkılarının caz armonisini kullanarak eşliklendirilmesinde kullanılacak yöntem ve teknikler belirtilmiş, örnek armonizasyonlar ve modeller oluşturulmuştur. Araştırmanın sonucunda okul şarkılarının piyano eşliklendirilmesinde caz armonisinin kullanılması durumunda temel eşlik becerilerinin olumlu yönde gelişebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Karcıoğlu'nun (2020) "Eğitim Fakültelerinin Müzik Bölümü Öğrencilerinin Caz Müziği ve Türlerine İlişkin Görüşleri" başlıklı yüksek lisans tezinde, müzik eğitim fakültelerinde eğitim gören öğrencilerin caz müziği ve caz müziği türleri hakkındaki bilgi seviyeleri ölçülmüştür. İlişkisel tarama türünde yapılan araştırmaya Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda eğitim gören toplamda 135 öğrenci dahil edilmiştir. Araştırma kapsamında, katılımcı öğrencilerin genel olarak caz müziği ve türlerine yönelik bilgi düzeylerinin oldukça düşük olduğu ve bu durumun cinsiyete göre herhangi bir farklılık göstermediği, katılımcılar arasında yer alan bando lisesi mezunu öğrencilerin caz müziğine ilgilerinin buna bağlı olarak da bilgilerinin daha yüksek olduğu ayrıca caz müziği ve icracılara ait bilgileri daha yüksek olan öğrencilerin caz müziği ve türlerine ilişkin bilgi düzeylerinin diğer öğrencilere göre daha fazla olduğu sonuçları elde edilmiştir.

Ceylan'ın (2021) "Pedagojik Açından Caz Vibrafon Eğitimi ve Yüksek Lisans Müfredat Önerisi" başlıklı yüksek lisans tezinde, caz vibrafon eğitimiyle ilgili çalışmalar araştırılmış, caz müziğinin önemli unsurlarından olan doğaçlama detaylı bir şekilde incelenmiştir. Doküman incelemesi modeliyle hazırlanan çalışmanın sonucunda yüksek lisans caz vibrafon eğitimiyle ilgili müfredat ve caz müziğinde kaynak olarak kullanılacak kitap önerilerinde bulunulmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu bölümde, araştırma ile ilgili elde edilmesi beklenen bulgulara hangi yöntemlerle ulaşıldığına, verilerin nasıl toplandığına ve araştırmanın hangi süreçlerden geçtiğine değinilecektir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada Türkiye’deki Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında uygulanmakta olan piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin öğretim elemanı ve müzik öğretmeni adaylarının görüşlerinin belirlenmesi için betimsel yöntem kullanılmıştır. “Betimsel araştırmalar, olayı olduğu gibi araştırmaya ve var olan durumu belirlemeye çalışan araştırmalardır. Bu tür araştırmalarda, ele alınan olaylar ve durumlar ayrıntılı bir şekilde araştırılmakta, daha önceki olaylar ve durumlarla ilişkisi incelenerek, “Ne” oldukları betimlenmeye çalışılmaktadır.” (Karakaya, 2014: 59)

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmada Türkiye’deki Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında uygulanmakta olan piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumunun belirlenmesi amacıyla Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı ve Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında görev yapmakta olan 15 piyano öğretim elemanı ve öğrenim görmekte olan 225 müzik öğretmeni adayı katılımcı olarak yer almıştır. Kuruluş yılları itibariyle daha eski ve yeni açılan bölümler olması nedeniyle seçili üniversiteler araştırmaya dahil edilmiştir.

3.2.1. Piyano Öğretim Elemanlarının Tanımlayıcı Özellikleri

Tablo 2

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının tanımlayıcı özelliklerine göre dağılımı

Değişkenler	n	%	
Yaş	21-35 yaş	2	13,3
	36-50 yaş	8	53,3
	51-65 yaş	5	33,3
Mezuniyet durumu	Lisans	1	6,7
	Yüksek Lisans	6	40,0
	Doktora	6	40,0
	Sanatta Yeterlilik	2	13,3
Piyano öğretmeni mesleğindeki hizmet yılı	1-5 yıl	0	0,0
	6-10 yıl	2	13,3
	11-15 yıl	2	13,3
	16-20 yıl	0	0,0
	21 yıl ve üzeri	11	73,3
Unvan	Araştırma görevlisi	1	6,7
	Öğretim görevlisi	7	46,7
	Doktor öğretim üyesi	4	26,7
	Doçent	1	6,7
	Profesör	2	13,3
Caz müziğini dinleme sıklığı	Hiç dinlemem	0	0,0
	Ara sıra dinlerim	8	53,3
	Oldukça sık dinlerim	5	33,3
	Her zaman dinlerim	2	13,3
Caz müziği konserlerine gitme sıklığı	Hiç gitmem	2	13,3
	Ara sıra giderim	11	73,3
	Oldukça sık giderim	0	0,0
	Her zaman giderim	2	13,3
Toplam	15	100,0	

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının tanımlayıcı özelliklerine göre dağılımı Tablo 2’de verilmiştir. Katılımcıların yaşlarına göre dağılımları incelendiğinde, %13,3’ünün 21-35, %53,3’ünün 36-50 ve %33,3’ünün 51-65 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Katılımcıların mezuniyet durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, %6,7’sinin lisans, %40’ının yüksek lisans, %40’ının doktora ve %13,3’ünün ise sanatta yeterlilik olduğu görülmektedir. Katılımcıların piyano öğretmeni mesleğindeki hizmet yılına göre dağılım incelendiğinde, %13,3’ünün 6-10 yıl, %13,3’ünün 11-15 yıl ve %73,3’ünün ise 21 yıl ve üzeri olduğu görülmektedir.

Katılımcıların unvanlarına göre dağılımları incelendiğinde, %6,7’sinin Araştırma Görevlisi, %46,7’sinin Öğretim Görevlisi, %26,7’sinin Doktor Öğretim Üyesi, %6,7’sinin Doçent ve %13,3’ünün Profesör olduğu görülmektedir.

Katılımcıların caz müziğini dinleme sıklığına göre dağılımları incelendiğinde, %53,3'ünün “Ara sıra dinlerim”, %33,3'ünün “Oldukça sık dinlerim” ve %13,3'ünün ise “Her zaman dinlerim” cevabını verdiği görülmektedir. Katılımcıların caz müziği konserlerine gitme sıklığına göre dağılımları incelendiğinde, katılımcıların %13,3'ünün “Hiç gitmem”, %73,3'ünün “Ara sıra giderim” ve %13,3'ünün “Her zaman giderim” cevabını verdiği görülmektedir.

3.2.2. Müzik Öğretmeni Adaylarının Tanımlayıcı Özellikleri

Tablo 3

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının tanımlayıcı özelliklerine göre dağılımı

Değişkenler	n	%
Yaş	18-20 yaş	40,9
	21-23 yaş	40,4
	24-26 yaş	10,7
	27 yaş ve üzeri	8,0
En son mezun olunan kurum	Anadolu Lisesi	41,8
	Güzel Sanatlar Lisesi	38,2
	Diğer	20,0
Lisans eğitimindeki yıl	1.yıl	20,4
	2.yıl	36,0
	3.yıl	21,3
	4.yıl ve üzeri	22,3
Bireysel çalgı	Bağlama	8,4
	Flüt	12,4
	Gitar	15,1
	Keman	20,4
	Piyano	20,0
	Şan	7,1
	Viyolonsel	6,2
Lisans eğitimi boyunca “Bireysel Çalgı Eğitimi Piyano Dersi” yılı	1.yıl	10,2
	2.yıl	23,1
	3.yıl	11,1
	4.yıl	8,0
	Hiç dinlemem	11,1
Caz müziğini dinleme sıklığı	Ara sıra dinlerim	65,8
	Oldukça sık dinlerim	14,2
	Her zaman dinlerim	8,9
	Hiç gitmem	56,4
Caz müziği konserlerine gitme sıklığı	Ara sıra giderim	38,2
	Oldukça sık giderim	3,6
	Her zaman giderim	1,8
	Toplam	225

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının tanımlayıcı özelliklerine göre dağılımı Tablo 3'te verilmiştir. Katılımcıların yaşlarına göre dağılımları incelendiğinde, %40,9'unun 18-20, %40,4'ünün 21-23, %10,7'sinin 24-26 yaş arasında ve %8'inin 27 yaş ve üzeri olduğu görülmektedir.

Katılımcıların en son mezun oldukları kuruma göre dağılımları incelendiğinde, %41,8'inin Anadolu Lisesi, %38,2'sinin Güzel Sanatlar Lisesi ve %20'sinin diğer olduğu görülmektedir. Katılımcıların lisans eğitimindeki yılına göre dağılım incelendiğinde, %20,4'ünün birinci yıl, %36'sının ikinci yıl, %21,3'ünün üçüncü yıl ve %22,3'ünün dördüncü yıl ve üzeri olduğu görülmektedir.

Katılımcıların bireysel çalgılarına göre dağılım incelendiğinde, %8,4'ünün bağlama, %12,4'ünün flüt, %15,1'inin gitar, %20,4'ünün keman, %20'sinin piyano, %7,1'inin şan, %6,2'sinin viyolonsel ve %10,2'sinin diğer olduğu görülmektedir. Katılımcıların lisans eğitimi boyunca “Bireysel Çalgı Eğitimi Piyano Dersi” yılına göre dağılım incelendiğinde, %57,8'inin birinci yıl, %23,1'inin ikinci yıl, %11,1'inin üçüncü yıl ve %8'inin dördüncü yıl olduğu görülmektedir.

Katılımcıların caz müziği dinleme sıklığına göre dağılımları incelendiğinde, %11,1'inin hiç dinlemem, %65,8'inin “Ara sıra dinlerim”, %14,2'sinin “Oldukça sık dinlerim” ve %8,9'unun ise “Her zaman dinlerim” cevabını verdiği görülmektedir. Katılımcıların caz müziği konserlerine gitme sıklığına göre dağılımları incelendiğinde, %56,4'ünün “Hiç gitmem”, %38,2'sinin “Ara sıra giderim”, %3,6'sının “Oldukça sık giderim” ve %1,8'inin “Her zaman giderim” cevabını verdiği görülmektedir.

3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada caz müziği eğitiminin Türkiye'deki Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalları lisans programında olan piyano derslerinde yer alıp almadığının ortaya konması bakımından 1925 yılından 2018 yılına kadar olan tüm müzik öğretim programları incelenmiş ve detaylı olarak analiz edilmiştir. Ayrıca araştırmada Türkiye'deki Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında yer alan piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumunu tespit etmek amacıyla söz konusu kurumlarda görev yapmakta olan öğretim elemanları ve öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni adaylarına anket uygulaması yapılmıştır. Oluşturulan anket bir uzman ve iki doçent tarafından incelenerek uzman görüşü alınmıştır. Araştırma 2021-2022 eğitim öğretim yılı Bahar Yarıyılında; Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Uludağ Üniversitesi

Eğitim Fakóltesi M¼zik Eğitimi đretmenliđi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakóltesi M¼zik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Marmara Üniversitesi Eğitim Fakóltesi M¼zik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakóltesi M¼zik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Giresun Üniversitesi Eğitim Fakóltesi M¼zik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Atat¼rk niversitesi Eğitim Fakóltesi M¼zik Eğitimi Ana Bilim Dalı ve Harran Üniversitesi Eğitim Fakóltesi M¼zik Eğitimi Ana Bilim Dallarında y¼r¼t¼lm¼şt¼r. Araştırmaya katılan t¼m katılımcılara g¼n¼ll¼ onam formu imzalatılmış ve araştırmaya katılmaya g¼n¼ll¼ olan 15 đretim elemanı ve 225 m¼zik đretmeni adayına anket uygulaması yapılmıştır. Araştırma için T.C. anakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektrl¼đ¼ Lisans¼st¼ Eğitim Enstit¼s¼ Etik Kurulu'nun 03.02.2022 tarih ve 03/12 sayılı kararı ile etik onay belgesi alınmıştır. Araştırmada đretim elemanlarına iki bl¼mden oluşan anket uygulanmıştır. Birinci bl¼mde đretim elemanlarının tanımlayıcı bilgilerini içeren altı adet soru, ikinci bl¼mde ise piyano derslerinde caz m¼ziđi eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin gr¼řlerinin yer aldığı 11 adet soru yneltilmıştir. M¼zik đretmeni adaylarına “piyano derslerinde caz m¼ziđi eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin gr¼řlerinin belirlenmesi amacıyla” yine iki bl¼mden oluşan anket uygulaması yapılmıştır. M¼zik đretmeni adaylarına uygulanan anketin birinci bl¼m¼nde tanımlayıcı bilgileri içeren yedi adet, “piyano derslerinde caz m¼ziđi eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin gr¼řlerinin belirlenmesi amacıyla” ise 17 adet olmak üzere toplam 24 adet soru yneltilmıştir. Her iki anket de “Hiç Katılmıyorum” ve “Tamamen Katılıyorum” değerlerinin bulunduğu 5’li Likert Tipli sorulardan oluşmaktadır. Araştırma için toplanan veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 programı kullanılarak analize tabi tutulmuştur. Veriler değerlendirilirken (sayı, y¼zde) tanımlayıcı istatistiksel metotlar kullanılmıştır. Deđerkenler arasındaki ilişkiyi test etmek için ki kare analizi uygulanmıştır. Ayrıca araştırma kapsamında literat¼r taraması yapılmıştır. Araştırmada m¼zik đretmenliđi lisans programlarının incelenmesi sırasında 1925 yılından 2018 yılına kadar uygulanmış olan t¼m programlar incelenmiştir. 2018 yılından itibaren m¼zik eğitimi ana bilim dallarının yeniden yapılanma çerçevesinde kendi özerk programlarını uygulamaya koymuş olmalarına rağmen söz konusu bu programlar araştırmanın kapsamının dışında tutulmuştur. Başka bir deyişle araştırma kapsamına YK’¼n ilan ettiği ve y¼r¼rl¼đe koyduğu m¼zik đretmenliđi lisans programları dahil edilmiş, m¼zik eğitimi ana bilim dallarının kendi inisiyatiflerince oluşturdukları lisans programları kapsam dışı bırakılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırmanın bu bölümünde Türkiye’deki müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki lisans programlarının incelemesi ve Türkiye’deki Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında görev yapmakta olan piyano öğretim elemanları ve öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin görüşlerinin yer aldığı bulgulara yer verilmiştir. Bunun yanı sıra araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının “yaş”, “en son mezun oldukları kurum”, “lisans eğitimindeki öğrenim yılları”, “lisans eğitimleri boyunca aldıkları bireysel çalgı eğitimi piyano dersi yılı” gibi değişkenlere ilişkin ki kare analizlerine tablolarda yer verilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4

Musiki Muallim Mektebi 1925 Programı’ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular

Ders Türü	Dersler
Alan Dersleri	Musiki Nazariyatı
	Armoni
	Kompozisyon
	Kontrpuan
	Musiki Tarihi
	Musiki Kıraatı
Genel Kültür	Vokal
	Türkçe-Edebiyat
	Bediiyat
	Umumi Medeniyet Tarihi
	Türk Medeniyeti Tarihi
	Tarih
	Coğrafya
	Ruhiyat
	Almanca
	Tabiat Tetkiki
	Tatbiki Hikmet
	Kimya
	İlmi ve Tatbiki Hesap
	Hendese
	Umumi ve Mesleki Hıfzısıhha
Vataniyat ve Mesleki Ahlak	
Öğretmenlik Bilgisi	Terbiyei Bedeniye
	Fenni Terbiye
	Usulü Tedris

Musiki Muallim Mektebi'nin 1925 Programı incelendiğinde toplam 25 adet ders görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin programdaki derslere ek olarak keman, piyano, flüt veya viyolonsel olmak üzere dört çalgıdan birini seçmeleri ve eğitimini almaları gerektiği talimatnamede belirtilmiştir (Uçan, 1987). İncelenen programda doğrultusunda dersler arasında caz müziği eğitiminin yer almadığı görülmektedir.

Tablo 5

Musiki Muallim Mektebi 1931 Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular

Ders Türü	Dersler
Alan Dersleri	Musiki Nazariyatı
	Armoni
	Kompozisyon
	Kontrpuan
	Musiki Tarihi
Genel Kültür	Musiki Kıraatı
	Türkçe ve Edebiyat
	Yabancı Dil
	Tarih-Coğrafya
	Yurt Bilgisi
	Ruhiyat ve Terbiye
	Ders Tatbikatı
	Tabii İlimler
	Tatbiki Fizik ve Kimya
	Riyaziye
	Beden Terbiyesi
	Nakış ve Dikiş (Kız öğrenciler için)
	Resim
	Öğretmenlik Bilgisi

Musiki Muallim Mektebi'nin 1931 Programı incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının toplam 19 adet dersin yer aldığı bir programda eğitim gördükleri anlaşılmıştır. Bu programdaki dersler arasında caz müziği eğitiminin yer almadığı görülmektedir.

Tablo 6

Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi 1941 Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular

Dersler	I.Sınıf	II.Sınıf	III.Sınıf
Kulak Terbiyesi	3	2	1
Müzik Öğretim Usulü ve Tatbikatı	-	-	3
Teori	1	2	3
Müzik Tarihi	1	1	1
Şan	1	1	1
Koro ve Koro İdaresi	4	4	4
Keman (1)	2	2	2
Piyano (1)	2	2	2
Oda Müziği	1	1	1
Talebe Orkestrası	2	2	2
Ritmik Jimnastik	1	1	1

Tablo 6'nın devamı

Tamirat	-	-	1
Akustik	-	-	1
Yabancı Dil (2)	4	4	4
Askerlik (Teorik)	2	2	-
Askerlik (Pratik)	2	2	-
Yardımcı Dersler (3)	4	4	-
	30	30	27

Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi 1941 Programı incelendiğinde toplam 17 adet dersin yer aldığı görülmektedir. 1941 programının talimatnamesi incelendiğinde bu programın 1937-38 ve 1968-69 yılları arasında uygulandığı ve 1944-45 öğretim yılı başından itibaren geçerli olmak üzere önemli değişikliklere uğradığı bilgisi yer almaktadır (Uçan, 1987).

1941 Programı ana çalgı piyano ders tanımlarına göre;

Birinci sınıf için: “Beringer veya emsali piyano metodunu bitirmiş olmak, majör ve minör gamlara başlanmış olmak, talebenin seviyesine uygun küçük parçalar çalabilmek, en basit parçaları deşifre edebilmek.” (Uçan, 1987: 191)

İkinci sınıf için: “Gamları bitirmiş olmak, arpejlere başlamış olmak, polifonik stilde kolay eserler çalmak. Berens op 61, Rehberg “Leichter Etüdegang” Mittelstufe’yi, Köhler op. 224 veya bu ayarda etütleri çalışmış bulunmak. Clementi sonatinleri veya bu güçlükte yazılmış başka bestekârların sonatin yahut bu seviyedeki piyano parçalarını çalabilecek vaziyette olmak, kolay piyano parçaları deşifre edebilmek, piyano için kolay adapte edilmiş mektep ve halk şarkılarına ve korolara refakat edebilecek vaziyette bulunmak.” (Uçan, 1987: 191)

Üçüncü sınıf için: “Arpejleri bitirmiş olmak, muhtelif vaziyetlerde gamlar yapmış olmak (üçlü, altılı, ters). Czerny “30 Etudes de mecanisme” veya bu güçlükte diğer etütler çalmış bulunmak. Bach’ın iki sesli “Inventions” veya “Petits préludes et fuguettes” yahut emsali eserleri, kolay sonatlar veya bu ayarda muhtelif stillerde yazılmış piyano parçalarını çalmış bulunmak. Orta güçlükte yazılmış Lied ve emsali eserlere refakat edebilecek vaziyette bulunmak.” (Uçan, 1987: 191-192)

1941 Programı yardımcı çalgı piyano dersi tanımları ise; “Yardımcı sazı piyano olan talebeler ikinci sınıf seviyesine kadar yetiştirilecektir. Talebeye piyano öğretmen vasıtaları ve piyano edebiyatı hakkında umumî malûmat verilecektir.” (Uçan, 1987: 191) şeklinde oluşturulmuştur.

Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi 1941 programında dersler arasında ve piyano dersi tanımlarında caz müziği ile ilgili bir eğitimin yer almadığı görülmektedir.

Tablo 7

Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi 1944-45 Programı’ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular

Dersler	I.Sınıf	II.Sınıf	III.Sınıf
Kulak Eğitimi	3	2	1
Müzik Öğretimi Metodu ve Tatbikatı	-	-	2
Teori	1	2	3
Müzik Tarihi	1	1	1
Şan	1	1	1
Koro ve Koro İdaresi	4	4	4
Keman (1)	2	2	2
Piyano (1)	2	2	2
Oda Müziği	1	1	1
Öğrenci Orkestrası	2	2	2
Ritmik Jimnastik	1	1	1
Tamirat İşleri	-	-	1
Akustik	-	-	1
Ortaokul Ders Kitapları Üzerinde Çalışmalar	-	-	1
Türk İnkılap Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Rejimi	-	-	2
Yabancı Dil (2)	4	4	4
Askerlik (Teorik)	2	2	-
Askerlik (Pratik)	2	2	-
	26	26	29

Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi 1944-45 Programı’nda toplam 18 adet ders bulunmaktadır. Bu programın talimatnamesi incelendiğinde Keman ve Piyano dersleri için müzik öğretmeni adaylarının haftada en az 24 saat enstrüman, şan ve teori için çalışması açıklaması yer almaktadır (Uçan, 1987). Bu programda dersler arasında caz müziği eğitiminin yer almadığı görülmektedir.

Tablo 8

Gazi Eğitim Enstitüsü 1969-70 Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular

Dersler	I.Sınıf	II.Sınıf	III.Sınıf
Kulak Eğitimi ve Solfej	4	4	3
Müzik Teorisi (Armoni ve Kontrapuan)	2	3	3
Müzik Formları	-	1	1
Genel Müzik Bilgileri	1	-	-
Müzik Tarihi ve Stil Bilgisi	-	2	2
Ses Eğitimi (Şan)	1	1	1
Toplu Ses Eğitimi ve Hazırlık Korosu	4	-	-
Koro	-	5	5
Koro Eğitimi ve Yönetimi	-	-	1
Esas Çalgı	1	1	1
Yardımcı Çalgı	1	1	-
Toplu Çalgı Çalışmaları ve Orkestra	3	3	3
Çalgı Onarımı	1	-	1
Eşlik (Korrepetisyon)	1	1	1
Müzik Eğitimi İlkeleri	-	2	-
Özel Öğretim Metodu ve Uygulama	-	-	3
Eğitim Psikolojisi	3	-	-
Ruh Sağlığı ve Rehberlik	-	2	-
Eğitim Sosyolojisi	-	2	-
Genel Öğretim Bilgileri	-	-	2
Türkçe-Kompozisyon	2	2	-
Yabancı Dil	4	4	4
Devrim Tarihi	-	-	2
	28	33	33

Gazi Eğitim Enstitüsü 1969-70 Programı incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının toplam 23 adet dersin yer aldığı bir programda eğitim aldıkları görülmüştür ve bu program 1969-70 1977-78 yılları arasında yürütülmüştür (Uçan, 1987).

1969-70 Programı ana çalgı piyano ders tanımlarına göre;

Birinci sınıf için: “1- Rehberg, Irmer, Beringer, Burkhard, Mikrokosmos I, II gibi başlangıç piyano metotlarından birinin en gerekli bölümlerinin bitirilmesi ve bu metodların öngördüğü piyano tekniklerine hakim olunması. 2- Dizilere başlanması. 3- Küçük parçalar. 4- Çok kolay parça ve okul şarkılarının deşifresi. 5-Armoni dersinde görülen kadansların çalınması.” (Uçan, 1987: 181)

İkinci sınıf için: “1- Bütün dizilerin çalınışı üzerinde bilgiler. 2- Arpejlere başlanması 3- Polifonik üslûpta kolay eserler ve sonatinler. 4- Kolay piyano parçalarının ve okul şarkılarının deşifresi. 5- Kolay şarkılara irticalen eşlik. 6- Armoni dersleri ile ilgili kadansların çalınması.” (Uçan 1987: 181)

Üçüncü sınıf için: “1- İkinci sınıfta başlanmış olan arpejlere devam. 2- Çeşitli durumlarda diziler yapılması. 3- Czerny 30 etüd veya bu güçlükte başka etütlerin çalınması. 4- Bach’ın üç sesli envansiyonları, kolay sonatlar ve bu güçlükte değişik üslûplardaki parçaların çalınması. 5- Orta güçlükte Lied’lere ve okul şarkılarına eşlik çalışmaları. 6- Armoni derslerinde görülen alterasyonlu ve modülasyonlu kadansların çalınması. 7- Görülen teknik imkânlarla bağıntılı zorca piyano parçalarının deşifresi.” (Uçan, 1987: 182)

1969-70 Programı yardımcı çalgı piyano dersi tanımları ise “Piyano yardımcı çalgı olarak alınmışsa, genellikle ilk iki sınıfın programı ile yetinilir.” (Uçan, 1987: 182) şeklinde oluşturulmuştur.

Gazi Eğitim Enstitüsü 1969-70 Programı incelendiğinde dersler arasında ve piyano dersi tanımlarında caz müziği eğitiminin yer almadığı görülmektedir.

Tablo 9

Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü 1978-79 Programı’ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular

Dersler	Sınıf I		Sınıf II		Sınıf III		Sınıf IV	
	1.YY	2.YY	1.YY	2.YY	1.YY	2.YY	1.YY	2.YY
Ana Dal Eğitimi	2	2	2	2	2	2	2	2
Temel Piyano Eğitimi	1	1	1	1	1	1	-	-
Müziksel İşitme ve Okuma Yazma Eğitimi	3	3	2	2	2	2	-	-
Temel Müzik Bilgileri	2	-	-	-	-	-	-	-
Çalgıya Eşlik	-	-	-	-	-	-	1	-
Eser Çözümleme	-	-	-	-	-	-	1	1
Dikey Çokseslendirme	-	-	1	1	-	-	-	-
Yatay Çokseslendirme	-	-	-	-	1	1	-	-
Müzik Tarihi	-	-	-	-	2	2	-	-
Eğitim Müzikleri Dağarı	-	-	-	-	-	-	2	-
Seçmeli Toplu Müzik	-	-	-	-	3	2	2	2
Seçmeli Müzik Özel Alanları	-	-	-	-	2	2	2	2
Tını (Selen) Fiziği	-	2	-	-	-	-	-	-
Toplu Konuşma Eğitimi	2	-	-	-	-	-	-	-
Toplu Ses Eğitimi	-	2	1	1	-	-	-	-
Toplu Çalgı Eğitimi	-	-	1	1	-	-	-	-
Müzik Biçimleri	-	-	2	-	-	-	-	-
Müzik Türleri	-	-	-	2	-	-	-	-
Geleneksel Türk Sanat Müziği	-	-	2	2	-	-	-	-
Türk Halk Müziği	-	-	-	-	-	2	-	-
Nota Yazıları	-	-	-	2	-	-	-	-
Çalgı Düzenleri ve Bakımı	-	-	1	-	-	-	-	-
Müzik Toplulukları Yönetimi	-	-	-	-	-	-	-	1
Sanata Giriş	2	2	-	-	-	-	-	-
Müzik Eğitimine Giriş	-	-	-	-	2	-	-	-
Müzik Eğitiminde Yöntemler	-	-	-	-	-	2	2	-
Eğitim Psikolojisi	-	3	-	-	-	-	-	-
Eğitim Yönetimi	-	-	2	-	-	-	-	-
Halk Bilim	-	-	-	-	2	-	-	-
Araştırma Eğitim Programı ve Yöntemler	-	-	-	-	3	-	-	-

Tablo 9'un devamı

Türkçe Kompozisyon	2	2	-	-	-	-	-	-
Ritmik Jimnastik ve Oyun	1	1	-	-	-	-	-	-
Eğitime Giriş	2	-	-	-	-	-	-	-
Eğitim Sosyolojisi	-	2	-	-	-	-	-	-
Ölçme ve Değerlendirme	-	-	-	-	-	-	3	-
Düşünce Tarihi	-	-	-	-	-	-	-	3
Türkiye Cumhuriyeti ve Devrim Tarihi	-	-	-	-	-	-	2	2
Yabancı Dil	2	Kurs sistemi	2	Kurs sistemi	2	Kurs sistemi	2	2
Ekonomiye Giriş	-	-	-	-	-	-	3	-
Uygulama	-	-	-	-	-	-	-	Bir ay Kurs sistemi
	22	25	22	22	24	24	26	18

Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü 1978-79 Programı'nda toplam 40 adet ders yer almaktadır. Talimatname incelendiğinde bu programın 1978-79 ve 1981-82 yılları arasında okutulduğu görülmüştür (Uçan, 1987).

1978-79 Programı birinci sınıf ana dal piyano eğitimi ders tanımları: "I. Yarı Yıl: Ana dal olarak piyano eğitiminin ve piyano çalmanın niteliği: Piyano çalmaya uygun el, vücut, davranış ve konumlarının kavranılması, bunların birer alışkanlık haline getirilmesi. Sol ve fa anahtarlarıyla yazılmış kolay tartımlı parçaları doğru çalabilme. El konumu değişmeden, iki elin aynı anda koordineli olarak bütün parmaklarını sıra sesler içinde kullanabilme. II. Yarı Yıl: Piyano çalma niteliğine uygun davranışları değişen ve geniş konumlarda uygulama. 1-2-3, 1-2-3-4 parmak numaraları ile çalınabilen dizileri iki el ayrı ayrı ya da ters yönde birlikte uygulayabilme. Legato (bağlı) çalma tekniğini verilen parça ve diziler üzerinde uygulayabilme." (Uçan, 1987: 162)

1978-79 Programı birinci sınıf temel piyano eğitimi ders tanımları: "I. Yarı Yıl: Temel piyano eğitiminin ve piyano çalmanın niteliği. Piyano çalmaya ilişkin temel kavramlar, konular ve becerilerin kazanılması. Sol ve fa anahtarlarını okuma ve el pozisyonu değişmeden iki elin bütün parmaklarının sıra sesler içinde kullanılması. II. Yarı Yıl: Legato (bağlı) çalma tekniğini verilen parçalar üzerinde uygulama. Asıl dal müziksel işitme, ses eğitimi derslerinin özelliklerine göre piyanodan yararlanma." (Uçan, 1987: 163)

1978-79 Programı ikinci sınıf ana dal piyano eğitimi ders tanımları: "I. Yarı Yıl: 1-2-3-. 1-2-3-4 parmak numaralı dizileri paralel hareketle çalabilme ve başparmak geçişi olmayan arpej çalışmaları. Çok seslendirme dersindeki konuların piyanoda uygulanabilmesi, kolay polifonik, kolay iki ve üç bölümlü eserlerin çalınabilmesi. II. Yarı Yıl: Paralel

hareketli, değişik parmak numaralı dizi ve paralel oktav hareketli başparmak geçişli arpej çalışmaları. Staccato tekniğinin tanımı, öğrenilen teknikleri içeren kolay etüt çalışmaları, çok seslendirme dersindeki konuların piyanoda uygulanabilmesi. Kolay polifonik, kolay iki ve üç bölümlü eserlerin çalınabilmesi.” (Uçan, 1987: 165)

1978-79 Programı ikinci sınıf temel piyano eğitimi ders tanımları: “I. Yarı Yıl: Her iki anahtar da geniş konumdaki notaları okuma ve çalma çalışmaları., parmak geçişleri ve bilek hareketlerine ilişkin becerilerin kazandırılması. İkinci yıldaki asıl dal, müziksel işitme, ses eğitimi derslerinin özelliklerine göre piyanodan yararlanma. II. Yarı Yıl: Sol ve fa anahtarları kullanılarak iki elin bir bütün halinde çalıştırılması. Çok sesli (polifonik) müzik yapmaya hazırlık olarak dizilerin akorlar halinde çalınması.” (Uçan, 1987: 166)

1978-79 Programı üçüncü sınıf ana dal piyano eğitimi ders tanımları: “I. Yarı Yıl: Değişik aralıklı diziler ve değişik gidişli arpejler. Portato tekniğinin tanımı ve öğrenilen teknikleri içeren kolay etüt çalışmaları. Kolay polifonik eserler. Sonat ve benzeri eserlerden bölümler. II. Yarı Yıl: Değişik biçimlerde teknik çalışmaları, orta güçlükte etütler. Deşifre çalışmaları, kolay polifonik eserler, kolay sonat ve benzeri eserler.” (Uçan, 1987: 168)

1978-79 Programı üçüncü sınıf temel piyano eğitimi ders tanımları: “I. Yarı Yıl: Üçüncü yılın asıl dal, ses eğitimi, çok seslendirme derslerinin gereklerini yerine getirmek için piyanodan yararlanma. Staccato çalma tekniğinin ve deşifre yapma becerisinin geliştirilmesi. II. Yarı Yıl: Öğrenilen teknikleri içeren değişik dönemlere ait yapıtların tanıtılması ve öğrencilerin asıl dalında çaldığı ya da söylediği parçalara eşlik edebilme becerisinin kazanılması.” (Uçan, 1987: 168- 169)

1978-79 Programı dördüncü sınıf ana dal piyano eğitimi ders tanımları: “I. Yarı Yıl: Piyanyoyu müziğin diğer alanlarında (müziksel işitme, ses eğitimi derslerinin özelliklerine göre) uygulama çalışmaları. Güç etütler, deşifre çalışmaları, üç ve daha çok sesli polifonik eserler, sonat ve benzeri eserler. II. Yarı Yıl: Piyano öğretimi, kavramlar, ilkeler, yöntemler, uygulamalar. Sağ ve sol elin kullanımı ile ilgili tekniklere ilişkin karmaşık düzenlemeler.” (Uçan, 1987: 171) şeklinde düzenlenmiştir.

Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü 1978-79 Programı incelendiğinde dersler arasında ve piyano ders tanımlarında caz müziği ile ilgili bir eğitim verilmediği görülmüştür.

Tablo 10

YÖK 1983-84 Eğitim Öğretim Yılı Müzik Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular

Dersler	Sınıf I		Sınıf II		Sınıf III		Sınıf IV	
	1.YY	2.YY	1.YY	2.YY	1.YY	2.YY	1.YY	2.YY
Ana Çalgı I-II-III-IV-V-VI-VII-VIII	2	2	2	2	2	2	2	2
Temel Piyano I-II-III-IV-V-VI-	1	1	1	1	1	1	-	-
Müziksel İhtime-Okuma-Yazma I-II-III-IV-V-VI-	6	6	4	4	2	2	-	-
Bireysel Söyleme (Şan) I-II-III-IV	1	1	1	1	-	-	-	-
Konuşma ve Toplu Söyleme I-II	2	2	-	-	-	-	-	-
Müziğin Fiziksel Temelleri (Selen Fiziği)	-	2	-	-	-	-	-	-
Blokflüt I-II	2	2	-	-	-	-	-	-
Sanata Giriş	2	-	-	-	-	-	-	-
Sanat Tarihi	-	2	-	-	-	-	-	-
Müziğe Giriş	-	2	-	-	-	-	-	-
Ritmik Jimnastik ve Oyun I-II	2	2	-	-	-	-	-	-
Dikey Çokseslendirme I-II-III-IV	-	-	2	2	2	2	-	-
Koro I-II-III-IV	-	-	4	4	2	2	-	-
Toplu Çalma I-II	-	-	2	2	-	-	-	-
Temel Bağlama I-II	-	-	2	2	-	-	-	-
Müzik Biçimleri	-	-	2	-	-	-	-	-
Türk Halk Bilimi	-	-	2	-	-	-	-	-
Türk Halk Müziği	-	-	-	2	-	-	-	-
Çalgı Düzenleri ve Bakımı	-	-	-	2	-	-	-	-
Yatay Çokseslendirme I-II	-	-	-	-	2	2	-	-
Genel Müzik Tarihi I-II-III	-	-	-	-	2	2	2	-
Müzik (Nota) Yazıları	-	-	-	-	2	-	-	-
Geleneksel Türk Sanat Müziği	-	-	-	-	-	2	-	-
Orkestra I-II-III-IV	-	-	-	-	4	4	4	4
Piyanoda Eşlik I-II-III-IV	-	-	-	-	2	2	2	2
Seçmeli Koro	-	-	-	-	3	3	3	3
Eser Çözümleme I-II	-	-	-	-	-	-	2	2
Türk Müzik Tarihi	-	-	-	-	-	-	-	2
Türk Müziği Çokseslendirmesi	-	-	-	-	-	-	2	2
Okul-Çocuk Çalgıları Uygulamaları I-II	-	-	-	-	-	-	2	2
Müzik Toplulukları Yönetimi I-II	-	-	-	-	-	-	2	2
Çalgı Bilgisi	-	-	-	-	-	-	2	-
Uygulamalı Bando	-	-	-	-	-	-	-	2
Eğitime Giriş	3	-	-	-	-	-	-	-
Eğitim Sosyolojisi	-	3	-	-	-	-	-	-
Eğitim Programları ve Öğretim Yöntemleri	-	-	3	-	-	-	-	-
Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	-	-	-	3	-	-	-	-
Eğitim Teknolojisi	-	-	-	-	3	-	-	-
Rehberlik	-	-	-	-	-	-	3	-
Müzik Öğretim Yöntemleri	-	-	-	-	-	-	3	-
Eğitim Yönetimi	-	-	-	-	-	-	-	3
Müzik Öğretim Uygulamaları	-	-	-	-	-	-	-	Bir ay
Yabancı Dil I-II-III-IV-V-VI-VII-VIII	6	6	4	4	4	4	2	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II-III-IV-V-VII-VIII	1	1	1	1	1	1	1	1
Türk Dili I-II-III-IV-V-VI-VII-VIII	1	1	1	1	1	1	1	1
Beden Eğitimi ve Güzel Sanat Dallarından Biri I-II-III-IV-V-VI-VII-VIII	1	1	1	1	1	1	1	1
	30	34	32	32	34	34	34	31

YÖK 1983-84 Eğitim Öğretim Yılı Müzik Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Lisans Programı incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının alan bilgisi, öğretmenlik bilgisi ve genel kültür dersleri kapsamında toplam 46 adet dersin yer aldığı bir programda eğitim gördükleri anlaşılmaktadır. Derslerin arasında caz müziği eğitiminin yer almadığı görülmüştür.

Tablo 11

YÖK 1998-99 Eğitim Öğretim Yılı Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular

Dersler	Sınıf I		Sınıf II		Sınıf III		Sınıf IV	
	1.YY	2.YY	3.YY	4.YY	5.YY	6.YY	7.YY	8.YY
Piyano I-II-III-IV-V-VI	2	2	2	2	2	2	-	-
Bireysel Çalgı Eğitimi I-II-III-IV-V-VI-VII-VIII	1	1	1	1	1	1	1	1
Müziksel Teori ve İşitme Eğitimi I-II-III	5	5	5	-	-	-	-	-
Okul Çalgıları I-II-III	2	2	2	-	-	-	-	-
Bireysel Ses Eğitimi I-II	2	2	-	-	-	-	-	-
Toplu Ses Eğitimi I-II	-	-	2	2	-	-	-	-
Müzik Tarihi	-	-	-	2	-	-	-	-
Okul Bandosu	-	-	-	2	-	-	-	-
Elektronik Org Eğitimi	-	-	-	2	-	-	-	-
Koro I-II-III	-	-	-	-	2	2	2	-
Orkestra/Oda Müziği I-II-III	-	-	-	-	3	3	3	-
Türk Halk Müziği	-	-	-	-	2	-	-	-
Eşlik (Korepetisyon)	-	-	-	-	1	-	-	-
Güncel Popüler Müzik	-	-	-	-	2	-	-	-
Müzik Kültürü	-	-	-	-	3	-	-	-
Türk Sanat Müziği	-	-	-	-	-	2	-	-
Oyun, Dans ve Müzik	-	-	-	-	-	-	2	-
Eğitim Müziği Besteleme	-	-	-	-	-	-	-	3
Koro ve Yönetimi	-	-	-	-	-	-	-	2
Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi	-	-	-	-	-	-	-	2
Yabancı Dil I-II	3	3	-	-	-	-	-	-
Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	-	-	-	-	-	-	-
Türkçe II: Sözlü Anlatım	-	2	-	-	-	-	-	-
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	3	(2)	-	-	-	-	-	-
Bilgisayar	-	-	3	-	-	-	-	-
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	-	-	-	-	-	-	-
Okul Deneyimi I-II	-	3	-	-	-	-	3	-
Gelişim ve Öğrenme	-	-	3	-	-	-	-	-
Öğretimde Planlama ve Değerlendirme	-	-	-	4	-	-	-	-
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme	-	-	-	-	3	-	-	-
Sınıf Yönetimi	-	-	-	-	-	3	-	-
Özel Öğretim Yöntemleri I-II	-	-	-	-	-	3	3	-
Öğretmenlik Uygulaması	-	-	-	-	-	-	-	5
Rehberlik	-	-	-	-	-	-	-	3
Seçmeli I-II-III-IV	-	-	-	3	2	2	2	-
	20	20	18	18	21	18	16	16

YÖK 1998-99 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı incelendiğinde toplam 35 adet dersin yer aldığı görülmektedir.

1998-99 Programı bireysel çalgı dersi tanımları: “Öğrenci, beden yapısına uygun yaylı, nefesli, mızraplı-telli (uluslararası ses standartlarına uyumlu) çalgılardan birini ya da sesinin yeterliğine göre Şan dersini seçer. Bu seçim, bölüm öğretim elemanlarının ortaklaşa karar ve yardımlarıyla yapılır. Ders, aşamalı olarak teknik alıştırma ve etüdüleri, Türk ve Dünya bestecilerinin eserlerinden örnekleri bireysel gelişmeye uygun olarak çalgıya özgü literatür ile okul müzik eğitiminde öğrenme- öğretme tekniklerini kapsar.” (YÖK, 1998: 80)

1998-99 Programı piyano dersi tanımları ise; “Piyano eğitimi ve öğretimi, müzik öğretmenliği programının temelini oluşturur. Aşamalı olarak, teknik alıştırma ve etüdüleri, Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekleri, eğitim müziği örneklerini, piyano literatürü ile okul müzik eğitiminde öğrenme- öğretme tekniklerini kapsar.” (YÖK, 1998: 80) şeklinde düzenlemiştir.

YÖK 1998-99 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı’nda dersler arasında, bireysel çalgı ve piyano dersleri tanımlarında caz müziği eğitiminin yer almadığı görülmüştür.

Tablo 12

YÖK 2006-2007 Eğitim Öğretim Yılı Müzik Öğretmenliği Lisans Programı’ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular

Dersler	Sınıf I		Sınıf II		Sınıf III		Sınıf IV	
	1.YY	2.YY	3.YY	4.YY	5.YY	6.YY	7.YY	8.YY
Müziksel İşitme Okuma Yazma I-II-III-IV-V-VI	3	3	3	3	2	2	-	-
Piyano I-II-III-IV-V-VI-VII	1	1	1	1	1	1	1	-
Bireysel Çalgı I-II-III-IV-V-VI-VII	1	1	1	1	1	1	1	-
Bireysel Ses Eğitimi I-II-III-IV	1	1	1	1	-	-	-	-
Okul Çalgıları I-II-III (Gitar-Bağlama-Blokflüt)	1	1	1	-	-	-	-	-
Koro I-II-III-IV-V-VI	-	1	3	3	2	2	3	-
Armoni-Kontrpuan-Eşlik I-II-III-IV	-	-	2	2	2	2	-	-
Geleneksel Türk Halk Müziği	-	-	2	-	-	-	-	-
Geleneksel Türk Halk Müziği Uygulaması	-	-	-	1	-	-	-	-
Elektronik Org Eğitimi	-	-	-	1	-	-	-	-
Orkestra/Oda Müziği I-II-III	-	-	-	-	2	2	2	-

Tablo 12'nin devamı

Geleneksel Türk Sanat Müziği	-	-	-	-	2	-	-	-
Geleneksel Türk Sanat Müziği Uygulaması	-	-	-	-	-	1	-	-
Eşlik Çalma	-	-	-	-	1	-	-	-
Eğitim Müziği Dağarı	-	-	-	-	2	-	-	-
Çalgı Bakım Onarım Bilgisi	-	-	-	-	-	1	-	-
Müzik Biçimleri	-	-	-	-	-	2	-	-
Türk Müziği Çokseslendirme	-	-	-	-	-	-	1	-
Koro ve Yönetimi	-	-	-	-	-	-	-	1
Orkestra/Oda Müziği Yönetimi	-	-	-	-	-	-	-	2
Bireysel Çalgı ve Öğretimi	-	-	-	-	-	-	-	1
Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Genel Yaklaşımlar	-	-	-	-	-	-	-	1
Eğitim Müziği Besteleme	-	-	-	-	-	-	-	3
Piyano ve Öğretimi	-	-	-	-	-	-	-	1
Müzik Kültürü	2	-	-	-	-	-	-	-
Felsefe	2	-	-	-	-	-	-	-
Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	-	-	-	-	-	-	-
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II	2	2	-	-	-	-	-	-
Yabancı Dil I-II	3	3	-	-	-	-	-	-
Genel Müzik Tarihi	-	2	-	-	-	-	-	-
Türkçe II: Sözlü Anlatım	-	2	-	-	-	-	-	-
Türk Müzik Tarihi	-	-	2	-	-	-	-	-
Bilgisayar I-II	-	-	3	3	-	-	-	-
Türk Eğitim Tarihi	-	-	-	2	-	-	-	-
Güncel ve Popüler Müzikler	-	-	-	-	2	-	-	-
Topluma Hizmet Uygulamaları	-	-	-	-	-	-	2	-
Oyun, Dans ve Müzik	-	-	-	-	-	-	1	-
Bilimsel Araştırma Yöntemleri	-	-	-	-	-	-	2	-
Eğitim Bilimine Giriş	3	-	-	-	-	-	-	-
Eğitim Psikolojisi	-	3	-	-	-	-	-	-
Öğretim İlke ve Yöntemleri	-	-	3	-	-	-	-	-
Ölçme ve Değerlendirme	-	-	-	3	-	-	-	-
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	-	-	-	-	3	-	-	-
Sınıf Yönetimi	-	-	-	-	-	2	-	-
Özel Öğretim Yöntemleri I-II	-	-	-	-	-	3	3	-
Rehberlik	-	-	-	-	-	-	3	-
Öğretmenlik Uygulaması	-	-	-	-	-	-	-	5
Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	-	-	-	-	-	-	-	2
Özel Eğitim	-	-	-	-	-	-	-	-
	21	20	22	21	20	19	22	18

YÖK 2006-2007 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'nda müzik öğretmeni adaylarının toplam 49 adet dersin yer aldığı bir programda eğitim gördükleri anlaşılmaktadır.

2006-2007 müzik öğretmenliği lisans programı piyano ders tanımlarına göre;

Birinci yarıyıl için: “Piyanoda temel davranışlar (doğru oturuş ve ellerin piyanodaki konumu) hakkında bilgi ve beceriler, temel piyano tekniklerinden biri olan legatoyu geliştiren çalışmalar. Zıt yönde ve paralel dizi ile beş parmak çalışmaları, kolların serbestliği için gerekli teknik çalışmalar. İki elin bağımsızlığını kazandırıp geliştirecek çeşitli alıştırma, deşifraj çalışmaları. Alıştırma, etüt ve yapıtların çalışılmasında izlenecek yöntemler. Müziksel ifade (piano, forte), cümleme ve uygulamalı çalışmalar.” (YÖK, 2007: 181)

İkinci yarıyıl için: “Piyano temel tekniklerinde legato tekniğine ek olarak staccato tekniği ve uygulamalı çalışmalar. Parmak alıştırmaları, dizi ve kadans çalışmaları, deşifre çalışmaları. Küçük ölçekli parçaların müzikal analiz açısından incelenmesi ve müziksel ifade ile ilgili uygulamalar. Düzeye uygun etütler, sonatin çalışmaları. Barok, klasik, romantik ve çağdaş dönemlerden düzeye uygun küçük ölçekli eserleri seslendirme.” (YÖK, 2007: 184)

Üçüncü yarıyıl için: “Temel piyano tekniklerinden legato ve staccato tekniklerine ek olarak portato tekniği, uygun etüt ve eserlerle tekniklerin uygulanması. Dizi ve kadanslarla birlikte, pedal ve arpej çalışmaları. Düzeye uygun etüt ve değişik döneme ait ulusal ve evrensel eserleri çalma. Sonatin formunun tanıtımı, düzeye uygun sonatinleri çalma.” (YÖK, 2007: 187)

Dördüncü yarıyıl için: “Teknik çalışmalar (dizi, kadans ve arpej) sürdürme. Kazanılan teknik davranışları etütlerle pekiştirme. Müzik dönemleri hakkında ayrıntılı bilgi, çalışılan parçaların dönem özellikleri. Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş Dönem (ulusal ve evrensel) eserlerini çalma. Çalışılan eserlerdeki tempoların, eserin orijinaline yakın bir tempoda çalınabilmesi için gerekli çalışmalar, bu çalışmalar sırasında metronomla çalışma disiplini kazanma. Aksak ölçülerin tanıtımı ve küçük ölçekli ulusal parçaları çalma.” (YÖK, 2007: 190)

Beşinci yarıyıl için: “Dizi, kadans ve arpej çalışmaları, pedal çalışmaları. Parmak, bilek ve önkol staccatolar için örnek çalışmalar, öğrenilen teknik davranışları içeren, değişik kaynaklardan etütler, Barok ve Klasik dönem süslemeleri eserler üzerinde uygulama. Barok Dönem polifonik yapıtlarının (prelüd, süit, envansiyon vb) tanıtımı. Klasik, Romantik ve Çağdaş dönemlerden düzeye uygun eserleri seslendirme. Okul müziği eşlikleri ve başta İstiklal Marşı olmak üzere marş eşlikleri çalışmaları.” (YÖK, 2007: 193)

Altıncı yarıyıl için: “Dizi, kadans ve arpej çalışmaları, çift ses çalışmaları (üçlü, altılı vb). Değişik teknikleri içeren düzeye uygun etütleri orijinal tempolarına yakın olarak çalma. Barok eserleri, sonat formunun tanıtımı, kolay sonatlarla çalışmalar. Farklı dönemlere ait eserleri biçimsel analizlerini yaparak çalışma ve seslendirme. Okul müziği eşlikleri.” (YÖK, 2007: 195)

Yedinci yarıyıl için: “Paralel üçlü, altılı, onlu diziler ve kadanslarını çalma. Dizi, kadans ve arpej (dominant yedili vb) çalışmaları. Değişik teknikleri içeren uygun etütleri, orijinal tempolarına yakın olarak çalma. Önceki dönemde çalışılmaya başlanan sonatların, diğer bölümlerinin de çalışılarak eseri tamamlama. Çalışılan eserleri değişik edisyonlardan inceleme ve farklı yorumculardan dinleme. Her dönemden bir eser seçilerek oluşturulan repertuarı seslendirme. Okul müziği eşlikleri ve marş eşlikleri ile ilgili çalışmalar.” (YÖK, 2007: 198)

Sekizinci yarıyıl piyano ve öğretimi ders tanımları: “Önceki dönemlerde yapılmış çalışmalar doğrultusunda çeşitli yaş gruplarına yönelik piyano öğretim metotları örnekleri ve uygulamaları içeren çalışmalar, piyano literatürünün kapsamlı tanıtımı, örneklerin incelenmesi, piyano eseri veren Türk ve yabancı besteciler. Başlangıç metotlarını inceleyerek güçlü ve zayıf yönlerini saptama.” (YÖK, 2007: 202) şeklinde düzenlenmiştir.

Ayrıca 2006-2007 programında “Müziksel İşitme Okuma Yazma VI” ders tanımları “Caz müziği dizileri, 20. yüzyıl müziği ve atonalite bilgisi ve düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlenme, yaratma uygulamaları; popüler müzikte ve caz müziğinde kullanılan akor şifreleri ile uygulamaları, müziksel işitme okuma öğretim yöntem ve teknikleri kapsar.” (YÖK, 2007: 195) şeklinde oluşturulmuş buna ek olarak dördüncü yarıyıl da yer alan “Elektronik Org Eğitimi” dersinin tanımları; “Elektronik org hakkında genel bilgiler, majör, minör, jazzi blues vb. dizi ve akor ilişkilerine yönelik bilgiler, okul şarkılarına eşlik etme bilgi ve becerileri.” (YÖK, 2007: 192) olarak düzenlenmiştir.

YÖK 2006-2007 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı incelendiğinde “Müziksel İşitme Okuma Yazma VI” ve “Elektronik Org Eğitimi” ders tanımlarında caz müziği eğitiminin yer aldığı görülmüştür.

Tablo 13

YÖK 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'ndaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Bulgular

Dersler	Sınıf I		Sınıf II		Sınıf III		Sınıf IV	
	1.YY	2.YY	3.YY	4.YY	5.YY	6.YY	7.YY	8.YY
Batı Müziği Teori ve Uygulaması I-II	3	3	-	-	-	-	-	-
Piyano Eğitimi I-II	1	1	-	-	-	-	-	-
Ses Eğitimi I-II	1	1	-	-	-	-	-	-
Bireysel Çalgı Eğitimi I-II-III-IV-V-VI-VI-VII	1	1	1	1	1	1	1	-
Müzik Kültürü	-	2	-	-	-	-	-	-
Müzik Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları	-	-	2	-	-	-	-	-
Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması I-II	-	-	2	2	-	-	-	-
Bağlama Eğitimi I-II	-	-	-	1	1	-	-	-
Çoksesli Koro I-II	-	-	2	2	-	-	-	-
Armoni ve Eşlikleme I-II	-	-	2	2	-	-	-	-
Batı Müziği Tarihi	-	-	2	-	-	-	-	-
Müzik Öğretimi Programları	-	-	-	2	-	-	-	-
Türk Müziği Tarihi	-	-	-	2	-	-	-	-
Türk Sanat Müziği Teorisi ve Uygulaması I-II	-	-	-	-	2	2	-	-
Orkestra Oda Müziği I-II-III-IV	-	-	-	-	2	2	2	2
Gitar Eğitimi ve Eşlikleme I-II	-	-	-	-	1	1	-	-
Okul Müziği Dağarı	-	-	-	-	-	2	-	-
Türk Sanat Müziği Korosu I-II	-	-	-	-	-	-	2	2
Orff Çalgıları	-	-	-	-	-	-	2	-
Seçmeli I-II-III-IV-V-VI	-	-	2	2	2	2	2	2
Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi I-II	2	2	-	-	-	-	-	-
Yabancı Dil I-II	2	2	-	-	-	-	-	-
Türk Dili I-II	3	3	-	-	-	-	-	-
Bilişim Teknolojileri	3	-	-	-	-	-	-	-
Topluma Hizmet Uygulamaları	-	-	-	-	-	-	-	2
Seçmeli I-II-III-IV	-	2	-	2	2	2	-	-
Eğitime Giriş	2	-	-	-	-	-	-	-
Eğitim Psikolojisi	-	2	-	-	-	-	-	-
Eğitim Sosyolojisi	-	2	-	-	-	-	-	-
Eğitim Felsefesi	-	2	-	-	-	-	-	-
Türk Eğitim Tarihi	-	-	2	-	-	-	-	-
Öğretim İlke ve Yöntemleri	-	-	2	-	-	-	-	-
Öğretim Teknolojileri	-	-	-	2	-	-	-	-
Eğitimde Araştırma Yöntemleri	-	-	-	2	-	-	-	-
Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	-	-	-	-	2	-	-	-
Eğitimde Ölme ve Değerlendirme	-	-	-	-	2	-	-	-
Eğitimde Ahlak ve Etik	-	-	-	-	-	2	-	-
Sınıf Yönetimi	-	-	-	-	-	2	-	-
Öğretmenlik Uygulaması I-II	-	-	-	-	-	-	5	5
Okullarda Rehberlik	-	-	-	-	-	-	2	-
Özel Eğitim ve Kaynaştırma	-	-	-	-	-	-	-	2
Seçmeli I-II-III-IV-V-VI	-	-	2	2	2	2	2	2
	20	21	20	22	18	20	18	17

YÖK 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı incelendiğinde müzik öğretmeni toplamda 42 adet dersin bulunduğu bir programda eğitim gördükleri anlaşılmaktadır.

YÖK 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı piyano ders tanımlarına göre;

Birinci yarıyıl “Piyano Eğitimi 1” ders tanımları: “Piyano çalgısını tanıma, piyanonun kullanım alanlarını ve literatürünü inceleme, ellerin klavye üzerindeki konumu ile; bilek, kol ve vücudun doğru konumlandırılmasına yönelik çalışmalar, sol ve fa anahtarlarını tanımaya ve pekiştirmeye yönelik tek el ve iki el çalışmaları, klavye üzerinde orta do çevresinde parmak çalışmaları, Burkard metodundan seviyeye uygun çalışmaların seslendirilmesi.” (YÖK, 2018: 4)

Birinci yarıyıl “Bireysel Çalgı Eğitimi 1” piyano dersi tanımları: “Doğru oturuş ve temel davranışları kazandırma alıştırmaları, dizi ve kadans çalışmaları, duate çalışmaları, staccato ve legato tekniği üzerine alıştırmalar, deşifre çalışmaları, zıt yönde ve paralel dizi ile beş parmak çalışmaları; etüt ve eserlerin çalışılmasında izlenecek yöntemler; gürlük terimlerini uygulama, cümleme ve uygulamalı çalışmalar, düzeyine uygun etüt ve eserler çalma.” (YÖK, 2018: 6)

İkinci yarıyıl “Piyano Eğitimi 2” ders tanımları: “Do majör ve la minör tonlarında bir oktav diziden başlayarak dört oktava kadar dizi çalışmaları, majör ve minör tonları tanıma, diğer majör-minör tonlarda dizi çalışmaları, kadans çalışmaları ve uygulanması, staccato ve legato tekniklerinin kısa eserler üzerinde uygulanarak incelenmesi, parmak ve bileklerin güçlenmesine yardımcı olacak etüt ve egzersizlerin seslendirilmesi, eşlikli okul şarkılarını seslendirme, piyano eserlerinde cümleme ve deşifre çalışmaları ve müzikaliteye yönelik çalışmalar.” (YÖK, 2018: 9)

İkinci yarıyıl “Bireysel Çalgı Eğitimi 2” piyano dersi tanımları: “Düzeyine uygun dizi ve kadans çalışmaları; deşifre çalışmaları, parmak değişimi uygulamaları; portato tekniği, pedal ve arpej çalışmaları; düzeye uygun etüt ve değişik döneme ait ulusal ve evrensel eserleri çalma, eserlerin armonik yapılarının ve eşlik figürlerinin incelenmesi. Okul müziklerine eşlik edebilmeye yönelik çalışmalar yapma.” (YÖK, 2018: 11)

Üçüncü yarıyıl “Bireysel Çalgı Eğitimi 3” piyano dersi tanımları: “4 oktav içinde düzeye uygun dizi, arpej ve kadans çalışmaları, bu aralıkta küçük düzeyde yapıtlarda sağ pedal kullanımı, pedal uygulamaları ile birlikte nüansları uygulama, Czerny, Duvernoy, Burgmüller, Loschhorn, Gedike vb bestecilerin etüt ve egzersizlerinin çalışılması, barok ve klasik dönemlerden seçilmiş kısa eserlerin çalışılması ve dönem özelliklerinin incelenmesi.” (YÖK, 2018: 15)

Dördüncü yarıyıl “Bireysel Çalgı Eğitimi 4” piyano dersi tanımları: “Piyano da öğrenilen temel beceri ve teknikleri pekiştirebilmek için barok, klasik, romantik ve çağdaş dönem eserlerini dönem özelliklerine göre analiz ederek pekiştirme. Özellikle klasik dönem eserleri üzerinde sol pedal kullanımına uygun eserleri deşifre etme ve sol pedalın konsol piyano ve kuyruklu piyano arasındaki mekanik farklılıklarını algılayarak uygulama. Piyano çalmada deşifreyi geliştirici uygun etüt ve eser çalışmaları ile birlikte tonalite kavramını anlama. Solo veya küçük çalgı gruplarına piyano eşlik becerisini geliştirici çalışmalar. Türk müziği örneklerini deşifre çalışmaları yapma.” (YÖK, 2018: 19)

Beşinci yarıyıl “Bireysel Çalgı Eğitimi 5” piyano dersi tanımları: “Barok ve Klasik dönem süslemeleri üzerine eser çalışmaları ve bu süslemelerde kullanılacak standart parmak numaralarını anlama. Barok dönem bas pedal özelliklerini kavrayabilmek için orta pedal kullanımına uygun dönem eserlerini deşifre etme. Teknik, deşifre ve tuşe hızını geliştirici dizi ve arpej çalışmalarını dizi sonu kadansları ile birlikte çalma. Türk bestecilerini tanıma ve çağdaş Türk müziği armonisi ile yazılmış eserlerdeki armonik farklılıkların akor parmak numarası değişkenliğini kavrama.” (YÖK, 2018: 23)

Altıncı yarıyıl “Bireysel Çalgı Eğitimi 6” piyano dersi tanımları: “Barok dönem polifonik yapıtlarından prelüd, süit, envansiyon gibi formlardaki eserleri dönem özelliklerine göre seslendirebilme. Bu dönem eserleri ile klasik dönem eserleri arasındaki stilistik farklılıkları ayırt edebilme. Klasik dönem sonat formunun yapısal özelliklerini anlayıp örnek eser çalışmaları yapma. Çalgı ve okul müziği eşlikleri yaparak etkinliklerde görev alma ve istiklal marşı eşliğinin değişik düzenlemelerini tanımaya yönelik deşifre yapma. Tonalite kavramını geliştirici tonlarda dizi ve arpej çalışmalarına her çalışma saatlerinde yer verme.” (YÖK, 2018: 27)

Yedinci yarıyıl “Bireysel Çalgı Eğitimi 7” piyano dersi tanımları: “Piyano edebiyatı ve literatürünü geliştirmek adına her dönemden eserleri farklı yorumculardan dinleme ve düzeyine uygun eserleri çalma, her tonda dizi arpej ve kadans çalışmalarına yer verme. Çalışılan eserlerin armonik ve form analizlerini edisyon üzerinde inceleme. 4 el piyano eserlerinden örnekler inceleme ve çalma. Tuşede ton hakimiyetini geliştirmek amacıyla kromatik egzersizler çalışma. Çağdaş eserleri armonik ve formsal bakımdan analiz ederek düzeyine uygun eserlerden örnekler çalışma. Çağdaş Türk bestecilerinden örnekler çalışma. Jazz müziğinden düze- ye uygun eserleri inceleme analiz etme ve çalma. Sahne deneyimini geliştirmek için solo ve eşlikçi pozisyonlarda konser organizasyonlarına katılma.” (YÖK, 2018: 30) şeklinde düzenlenmiştir.

Caz müziği eğitiminin YÖK 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı’nda “Bireysel Çalgı Eğitimi 7 Piyano” ders tanımlarında yer aldığı görülmüştür.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 14

Öğretim Elemanlarının Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumu ile İlgili Görüşlerine İlişkin Dağılım

İfadeler	Hiç katılmıyorum		Az Katılıyorum		Orta Ölçüde Katılıyorum		Büyük Ölçüde Katılıyorum		Tamamen katılıyorum	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Lisans eğitimim dışında caz müziği eğitimi aldım	8	53,3	2	13,3	2	13,3	1	6,7	2	13,3
Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan bir ders aldım	10	66,7	1	6,7	2	13,3	0	0,0	2	13,3
Lisans eğitimim boyunca piyano derslerimde caz müziği eseri seslendirdim	8	53,3	4	26,7	2	13,3	0	0,0	1	6,7
Öğretim elemanı olarak verdiğim derslerimde piyano sınavlarında çaldırmak üzere öğrencilerime sınav eseri olarak bir caz eseri çalıştırdım	4	26,7	3	20,0	3	20,0	4	26,7	1	6,7
Öğretim elemanı olarak verdiğim derslerimde sınav eserlerinin dışında öğrencilerime ödev olarak bir caz eseri çalıştırdım	6	40,0	1	6,7	2	13,3	3	20,0	3	20,0

Tablo 14'ün devamı

Öğretim elemanı olarak verdiğim piyano derslerimde öğrencilerimin caz eseri seslendirme ile ilgili talepleri oldu	3	20,0	4	26,7	4	26,7	1	6,7	3	20,0
Piyano derslerinde öğrencilere caz müziği eğitimi verilmesini gerekli buluyorum	1	6,7	6	40,0	2	13,3	0	0,0	6	40,0
Piyano derslerinde öğrencilere ödev olarak caz eserleri verilmesini gerekli buluyorum	1	6,7	4	26,7	3	20,0	0	0,0	7	46,7
Müzik Öğretmenliği 2018 Lisans Programındaki Bireysel Çalgı Eğitimi Piyano 7 ders tanımlarının içeriğinde yer alan caz müzik eğitiminin kapsamını yeterli buluyorum	4	26,7	3	20,0	7	46,7	0	0,0	1	6,7
Müzik Öğretmenliği 2018 Lisans Programındaki diğer piyano ders tanımlarının içeriğinde de caz müzik eğitiminin yer almasını gerekli buluyorum	2	13,3	4	26,7	4	26,7	1	6,7	4	26,7
Müzik Öğretmenliği 2018 Lisans Programı çerçevesinde "Caz Müziği Teorisi" adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli buluyorum	2	13,3	4	26,7	3	20,0	3	20,0	3	20,0

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının ifadelerine verdikleri yanıtların dağılımı Tablo 14'te verilmiştir. Katılımcıların %53,3'ünün "Lisans eğitimim dışında caz müziği eğitimi aldım", %66,7'sinin "Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan bir ders aldım", %53,3'ünün "Lisans eğitimim boyunca piyano derslerimde caz müziği eseri seslendirdim" ve %40'ının "Öğretim elemanı olarak verdiğim derslerimde sınav eserlerinin dışında öğrencilerime ödev olarak bir caz eseri çalıştırırım" ifadesine "hiç katılmıyorum" cevabını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların %40'ının "Piyano derslerinde öğrencilere **caz müziği eğitimi** verilmesini gerekli buluyorum" ve %46,7'sinin "Piyano derslerinde öğrencilere ödev olarak **caz eserleri** verilmesini gerekli buluyorum" ifadesine "tamamen katılıyorum" cevabını verdiği görülmektedir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 15

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumu ile İlgili Görüşlerine İlişkin Dağılım

İfadeler	Hiç katılmıyorum		Az Katılıyorum		Orta Ölçüde Katılıyorum		Büyük Ölçüde Katılıyorum		Tamamen katılıyorum	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Lisans eğitimim boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konular işlendi	114	50,7	49	21,8	28	12,4	13	5,8	21	9,3
Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan dersler aldım	151	67,1	33	14,7	22	9,8	9	4,0	10	4,4
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eğitimi aldım	200	88,9	17	7,6	6	2,7	0	0,0	2	0,9
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eserleri seslendirdim	188	83,6	20	8,9	9	4,0	5	2,2	3	1,3
Lisans eğitimimde piyano derslerinde aldığım caz müziği eğitiminin kapsamını yeterli buluyorum	196	87,1	18	8,0	8	3,6	1	0,4	2	0,9
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını gerekli buluyorum	15	6,7	15	6,7	49	21,8	48	21,3	98	43,6
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin serbest eser şeklinde verilmesini gerekli buluyorum	10	4,4	21	9,3	71	31,6	48	21,3	75	33,3
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin sınav parçası olarak verilmesini gerekli buluyorum	34	15,1	41	18,2	70	31,1	36	16,0	44	19,6
Lisans eğitimimde piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli buluyorum	10	4,4	8	3,6	28	12,4	46	20,4	133	59,1
Lisans eğitimim boyunca müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olarak okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerinin kullanımını gerekli buluyorum	14	6,2	17	7,6	57	25,3	49	21,8	88	39,1
Piyano derslerinde caz müziği eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesini gerekli buluyorum	11	4,9	14	6,2	37	16,4	45	20,0	118	52,4
Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde "Caz Müziği Teorisi" adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli buluyorum	19	8,4	18	8,0	48	21,3	43	19,1	97	43,1
Müzik öğretmenliği 2018 Lisans Programı çerçevesinde caz müziği ile ilgili bir ders açılması durumunda bu dersin piyano dersleri ile ilişkilendirilmesini gerekli buluyorum	6	2,7	25	11,1	39	17,3	52	23,1	103	45,8
Lisans eğitimim süresince okul etkinlikleri kapsamında caz müziği konserleri yapılmasını gerekli buluyorum	4	1,8	14	6,2	36	16,0	49	21,8	122	54,2
Lisans eğitimi süresince okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının dinleyici olarak caz müziği dinletilerine katılmalarını gerekli buluyorum.	3	1,3	11	4,9	39	17,3	48	21,3	124	55,1

Tablo 15'in devamı

Lisans eğitimi süresince okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının yorumcu olarak caz müziği dinletilerine katılmalarını gerekli buluyorum.	8	3,6	26	11,6	46	20,4	57	25,3	88	39,1
Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “Çalgı Eğitimi” veya “Kuramsal Eğitim” gibi ana sanat dallarına ek olarak “Caz Müziği Ana Sanat Dalı” gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buluyorum.	15	6,7	25	11,1	49	21,8	26	11,6	110	48,9

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının ifadelerine verdikleri yanıtların dağılımı Tablo 15'te verilmiştir. Katılımcıların %50,7'sinin “Lisans eğitimim boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konular işlendi”, %67,1'inin “Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan dersler aldım”, %88,9'unun “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eğitimi aldım”, %83,6'sının “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserleri seslendirdim” ve %87,1'inin “Lisans eğitiminde piyano derslerinde aldığım caz müziği eğitiminin kapsamını yeterli buluyorum” ifadesine “hiç katılmıyorum” cevabını verdiği görülmektedir. Katılımcıların yanıtları incelendiğinde büyük çoğunluğun lisans eğitimleri sürecinde ve piyano derslerinde caz müziği eğitimi almadıkları anlaşılmaktadır.

Katılımcıların %43,6'sının “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını gerekli buluyorum”, %59,1'inin “Lisans eğitiminde piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli buluyorum”, %52,4'ünün “Piyano derslerinde caz müziği eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesini gerekli buluyorum”, %43,1'inin “Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde **Caz Müziği Teorisi** adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli buluyorum”, %45,8'inin “Müzik öğretmenliği 2018 Lisans Programı çerçevesinde caz müziği ile ilgili bir ders açılması durumunda bu dersin piyano dersleri ile ilişkilendirilmesini gerekli buluyorum”, %54,2'sinin “Lisans eğitimim süresince okul etkinlikleri kapsamında caz müziği konserleri yapılmasını gerekli buluyorum”, %55,1'inin “Lisans eğitimi süresince okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının **dinleyici olarak** caz müziği dinletilerine katılmalarını gerekli buluyorum” ve %48,9'unun “Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde Çalgı Eğitimi veya Kuramsal Eğitim gibi ana sanat dallarına ek olarak **Caz Müziği Ana Sanat Dalı** gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buluyorum” ifadesine “tamamen katılıyorum” cevabını verdiği görülmektedir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 16

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Verdikleri Yanıtlar ile Yaşları Arasındaki İlişki

İfadeler		Hiç Katılmıyorum		Az Katılıyorum		Orta Ölçüde Katılıyorum		Büyük Ölçüde Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Test değeri	p
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Lisans eğitimim boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konular işlendi	18-20 yaş	50	54,3	17	18,5	8	8,7	11	12,0	6	6,5	22,768**	0,030*
	21-23 yaş	42	46,2	22	24,2	14	15,4	2	22,2	11	12,1		
	24-26 yaş	16	66,7	3	12,5	4	16,7	0	0,0	1	4,2		
	27 yaş ve üzeri	6	33,3	7	38,9	2	11,1	0	0,0	3	16,7		
Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan dersler aldım	18-20 yaş	69	75,0	6	6,5	9	9,8	6	6,5	2	2,2	18,408**	0,104
	21-23 yaş	55	60,4	17	18,7	10	11,0	3	3,3	6	6,6		
	24-26 yaş	17	70,8	5	20,8	2	8,3	0	0,0	0	0,0		
	27 yaş ve üzeri	10	55,6	5	27,8	1	5,6	0	0,0	2	11,1		
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eğitimi aldım	18-20 yaş	83	90,2	6	6,5	1	1,1	2	2,2	2	2,2	7,779**	0,557
	21-23 yaş	81	89,0	6	6,6	4	4,4	0	0,0	0	0,0		
	24-26 yaş	21	87,5	2	8,3	1	4,2	0	0,0	0	0,0		
	27 yaş ve üzeri	15	83,3	3	16,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eserleri seslendirdim	18-20 yaş	79	85,9	5	5,4	5	5,4	1	1,1	2	2,2	10,265**	0,593
	21-23 yaş	74	81,3	9	9,9	4	4,4	3	3,3	1	1,1		
	24-26 yaş	21	87,5	2	8,3	0	0,0	1	4,2	0	0,0		
	27 yaş ve üzeri	14	77,8	4	22,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
Lisans eğitimimde piyano derslerinde aldığım caz müziği eğitiminin kapsamını yeterli buluyorum	18-20 yaş	79	85,9	5	5,4	6	6,5	1	1,1	1	1,1	12,379**	0,416
	21-23 yaş	80	87,9	8	8,8	2	2,2	0	0,0	1	1,1		
	24-26 yaş	23	95,8	1	4,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
	27 yaş ve üzeri	14	77,8	4	22,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0		

Tablo 16'nın devamı

Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını gerekli buluyorum	18-20 yaş	4	4,3	9	9,8	20	21,7	20	21,7	39	42,4	28,404**	0,005*
	21-23 yaş	9	9,9	4	4,4	16	17,6	19	20,9	43	47,3		
	24-26 yaş	1	4,2	1	4,2	2	8,3	9	37,5	11	45,8		
	27 yaş ve üzeri	1	5,6	1	5,6	11	61,1	0	0,0	5	27,8		
Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin serbest eser şeklinde verilmesini gerekli buluyorum	18-20 yaş	5	5,4	8	8,7	32	34,8	20	21,7	27	29,3	11,758**	0,465
	21-23 yaş	4	4,4	9	9,9	24	26,4	19	20,9	35	38,5		
	24-26 yaş	0	0,0	1	4,2	6	25,0	6	25,0	11	45,8		
	27 yaş ve üzeri	1	5,6	3	16,7	9	50,0	3	16,7	2	11,1		
Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin sınav parçası olarak verilmesini gerekli buluyorum	18-20 yaş	17	18,5	21	22,8	24	26,1	17	18,5	13	14,1	25,667**	0,012*
	21-23 yaş	10	11,0	14	15,4	28	30,8	13	14,3	26	28,6		
	24-26 yaş	2	8,3	4	16,7	7	29,2	6	25,0	5	20,8		
	27 yaş ve üzeri	5	27,8	2	11,1	11	61,1	0	0,0	0	0,0		
Lisans eğitiminde piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli buluyorum	18-20 yaş	6	6,5	3	3,3	9	9,8	19	20,7	55	59,8	22,058**	0,037*
	21-23 yaş	2	2,2	4	4,4	11	12,1	18	19,8	56	61,5		
	24-26 yaş	0	0,0	0	0,0	1	4,2	6	25,0	17	70,8		
	27 yaş ve üzeri	2	11,1	1	5,6	7	38,9	3	16,7	5	27,8		
Lisans eğitimim boyunca müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olarak okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerinin kullanımını gerekli buluyorum	18-20 yaş	8	8,7	8	8,7	19	20,7	18	19,6	39	42,4	21,543**	0,043*
	21-23 yaş	3	3,3	5	5,5	22	24,2	23	25,3	38	41,8		
	24-26 yaş	1	4,2	2	8,3	5	20,8	6	25,0	10	41,7		
	27 yaş ve üzeri	2	11,1	2	11,1	11	61,1	2	11,1	1	5,6		
Piyano derslerinde caz müziği eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesini gerekli buluyorum	18-20 yaş	7	7,6	7	7,6	12	13,0	17	18,5	49	53,3	23,323**	0,025*
	21-23 yaş	4	4,4	2	2,2	15	16,5	20	22,0	50	54,9		
	24-26 yaş	0	0,0	2	8,3	2	8,3	6	25,0	14	58,3		
	27 yaş ve üzeri	0	0,0	3	16,7	8	44,4	2	11,1	5	27,8		
Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde "Caz Müziği Teorisi" adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli buluyorum	18-20 yaş	10	10,9	9	9,8	17	18,5	16	17,6	40	43,5	19,018**	0,088
	21-23 yaş	7	7,7	4	4,4	18	19,8	20	22,0	42	46,2		
	24-26 yaş	1	4,2	1	4,2	5	20,8	4	16,7	13	54,2		
	27 yaş ve üzeri	1	5,6	4	22,2	8	44,4	3	16,7	2	11,1		

Tablo 16'nın devamı

Müzik öğretmenliği 2018 Lisans Programı	18-20 yaş	3	3,3	11	12,0	17	18,5	21	22,8	40	43,5		
çerçevesinde caz müziği ile ilgili bir ders açılması durumunda bu dersin piyano dersleri ile ilişkilendirilmesini gerekli buluyorum	21-23 yaş	2	2,2	10	11,0	10	11,0	25	27,5	44	48,4		
	24-26 yaş	0	0,0	1	4,2	4	16,7	3	12,5	16	66,7	20,927**	0,051
	27 yaş ve üzeri	1	5,6	3	16,7	8	44,4	3	16,7	3	16,7		
	18-20 yaş	3	3,3	9	9,8	11	12,0	16	17,4	53	57,6		
Lisans eğitimim süresince okul etkinlikleri kapsamında caz müziği konserleri yapılmasını gerekli buluyorum	21-23 yaş	1	1,1	3	3,3	13	14,3	28	30,8	46	50,5		
	24-26 yaş	0	0,0	0	0,0	5	20,8	2	8,3	17	70,8	24,273**	0,019*
	27 yaş ve üzeri	0	0,0	2	11,1	7	38,9	3	16,7	6	33,3		
	18-20 yaş	2	2,2	5	5,4	13	14,1	19	20,7	53	57,6		
Lisans eğitimi süresince okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının dinleyici olarak caz müziği dinletilerine katılmalarını gerekli buluyorum	21-23 yaş	1	1,1	4	4,4	13	14,3	21	23,1	52	57,1		
	24-26 yaş	0	0,0	0	0,0	4	16,7	6	25,0	14	58,3	19,745**	0,072
	27 yaş ve üzeri	0	0,0	2	11,1	9	50,0	2	11,1	5	27,8		
	18-20 yaş	3	3,3	12	13,0	18	19,6	22	23,9	37	40,2		
Lisans eğitimi süresince okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının yorumcu olarak caz müziği dinletilerine katılmalarını gerekli buluyorum	21-23 yaş	3	3,3	9	9,9	17	18,7	26	28,6	36	39,6		
	24-26 yaş	0	0,0	1	4,2	6	25,0	6	25,0	11	45,8	10,582**	0,565
	27 yaş ve üzeri	2	11,1	4	22,2	5	27,8	3	16,7	4	22,2		
	18-20 yaş	8	8,7	11	12,0	15	16,3	8	8,7	50	54,3		
Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “Çalgı Eğitimi” veya “Kuramsal Eğitim” gibi ana sanat dallarına ek olarak “Caz Müziği Ana Sanat Dalı” gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buluyorum	21-23 yaş	5	5,5	8	8,8	20	22,0	12	13,2	46	50,5		
	24-26 yaş	1	4,2	1	4,2	6	25,0	5	20,8	11	45,8	20,374**	0,060
	27 yaş ve üzeri	1	5,6	5	27,8	8	44,4	1	5,6	3	16,7		

*p<0.05, **Ki kare analizi

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının yaşları ile ifadelerine verdikleri yanıtlar arasındaki ilişkiyi test etmek için ki kare analizi uygulanmıştır. Bunun sonucunda, katılımcıların yaşları ile “Lisans eğitimim boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konular işlendi” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir (p<0.05). Yaşı 18-20 arasında olan katılımcıların %54,3’ünün, 21-23 yaş arasında olan katılımcıların %46,2’sinin, 24-26 yaş arasında olan katılımcıların %66,7’sinin ve 27 yaş ve üzeri olan katılımcıların %33,3’ünün “Lisans eğitimim boyunca

belirli derslerde caz müziği ile ilgili konular işlendi” ifadesine “hiç katılmıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir. Yanıtlar incelendiğinde tüm katılımcıların büyük çoğunluğunun lisans eğitimleri sürecinde piyano derslerinde caz müziği eğitimi almadığı (%88,9), caz eserleri seslendirmedeği (%83,6) anlaşılmaktadır.

Katılımcıların yaşları ile “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını gerekli buluyorum.” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Yaşı 18-20 arasında olan katılımcıların %42,4’ünün, 21-23 yaş arasında olan katılımcıların %47,3’ünün, 24-26 yaş arasında olan katılımcıların %45,8’inin ve 27 yaş ve üzeri olan katılımcıların %27,8’inin “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını gerekli buluyorum” ifadesine “tamamen katılıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların yaşları ile “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin **sınav parçası** olarak verilmesini gerekli buluyorum.” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Yaşı 18-20 arasında olan katılımcıların %26,1’inin, 21-23 yaş arasında olan katılımcıların %30,8’inin, 24-26 yaş arasında olan katılımcıların %29,2’sinin ve 27 yaş ve üzeri olan katılımcıların %61,1’inin “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin **sınav parçası** olarak verilmesini gerekli buluyorum” ifadesine “orta ölçüde katılıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların yaşları ile “Lisans eğitiminde piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli buluyorum” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Yaşı 18-20 arasında olan katılımcıların %59,8’inin, 21-23 yaş arasında olan katılımcıların %61,5’inin, 24-26 yaş arasında olan katılımcıların %70,8’inin ve 27 yaş ve üzeri olan katılımcıların %27,8’inin “Lisans eğitiminde piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli buluyorum” ifadesine “tamamen katılıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların yaşları ile “Lisans eğitimim boyunca müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olarak okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerinin kullanımını gerekli buluyorum” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu

görülmektedir ($p<0.05$). Yaşı 18-20 arasında olan katılımcıların %42,4'ünün, 21-23 yaş arasında olan katılımcıların %41,8'inin, 24-26 yaş arasında olan katılımcıların %41,7'sinin ve 27 yaş ve üzeri olan katılımcıların %5,6'sının "Lisans eğitimim boyunca müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olarak okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerinin kullanımını gerekli buluyorum" ifadesine "tamamen katılıyorum" yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların yaşları ile "Piyano derslerinde caz müziği eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesini gerekli buluyorum." ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Yaşı 18-20 arasında olan katılımcıların %53,3'ünün, 21-23 yaş arasında olan katılımcıların %54,9'unun, 24-26 yaş arasında olan katılımcıların %58,3'ünün ve 27 yaş ve üzeri olan katılımcıların %27,8'inin "Piyano derslerinde caz müziği eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesini gerekli buluyorum" ifadesine "tamamen katılıyorum" yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların yaşları ile "Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde 'Caz Müziği Teorisi' adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli buluyorum" ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Yaşı 18-20 arasında olan katılımcıların %43,5'inin, 21-23 yaş aralığındaki katılımcıların %46,2'sinin, yaşı 24-26 aralığında olan katılımcıların %54,2'sinin, 27 yaş ve üzeri katılımcıların %11,1'inin "Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde 'Caz Müziği Teorisi' adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli buluyorum" ifadesine "tamamen katılıyorum" yanıtını verdiği görülmektedir. Yanıtlar incelendiğinde bu görüşe en çok katılan katılımcı grubunun 24-26 yaş aralığındaki öğrenciler, bu görüşe en az katılan grubun da 27 yaş ve üzeri katılımcılar olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların yaşları ile "Lisans eğitimim süresince okul etkinlikleri kapsamında caz müziği konserleri yapılmasını gerekli buluyorum" ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Yaşı 18-20 arasında olan katılımcıların %57,6'sının, 21-23 yaş arasında olan katılımcıların %50,5'inin, 24-26 yaş arasında olan katılımcıların %70,8'inin ve 27 yaş ve üzeri olan katılımcıların %33,3'ünün "Lisans eğitimim süresince okul etkinlikleri kapsamında caz müziği konserleri yapılmasını gerekli buluyorum" ifadesine "tamamen katılıyorum" yanıtını verdiği görülmektedir. Bu yanıtlar incelendiğinde caz konserlerinin yapılmasını en gerekli bulan katılımcı grubunun

24-26 yaş grubu, bu görüşe en az katılan katılımcı gurubunun da 27 yaş ve üzeri olan katılımcılar olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların yaşları ile “Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde ‘Çalgı Eğitimi’ veya ‘Kuramsal Eğitim’ gibi ana sanat dallarına ek olarak ‘Caz Müziği Ana Sanat Dalı’ gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buluyorum” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Yaşları 18-20 aralığında olan katılımcıların %54,3’ünün, 21-23 yaş aralığında olan katılımcıların %50,5’inin, yaşı 24-26 aralığında olan katılımcıların %45,8’inin ve 27 yaş ve üzeri olan katılımcıların %16,7’sinin “Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde ‘Çalgı Eğitimi’ veya ‘Kuramsal Eğitim’ gibi ana sanat dallarına ek olarak ‘Caz Müziği Ana Sanat Dalı’ gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buluyorum” ifadesine “tamamen katılıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir. Yanıtlar incelendiğinde 24-26 yaş grubu ve 27 yaş ve üzeri katılımcı grubu hariç geri kalan grupların yarısından fazlasının caz müziği ana sanat dalının açılmasını gerekli bulduğu anlaşılmaktadır.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 17

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Verdikleri Yanıtlar ile En Son Mezun Oldukları Kurum Arasındaki İlişki

İfadeler		Hiç Katılmıyorum		Az Katılıyorum		Orta Ölçüde Katılıyorum		Büyük Ölçüde Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Test değeri	p
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
		Lisans eğitimim boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konular işlendi	Anadolu Lisesi	55	58,5	19	20,2	9	9,6	5	5,3		
	Güzel Sanatlar Lisesi	33	38,4	21	24,4	14	16,3	7	8,1	11	12,8		
	Diğer	26	57,8	9	20,0	5	11,1	1	2,2	4	8,9		
Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan dersler aldım	Anadolu Lisesi	72	76,6	11	11,7	7	7,4	1	1,1	3	3,2	15,110**	0,057
	Güzel Sanatlar Lisesi	49	57,0	16	18,6	8	9,3	6	7,0	7	8,1		
	Diğer	30	66,7	6	13,3	7	15,6	2	4,4	0	0,0		

Tablo 17'nin devamı

Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eğitimi aldım	Anadolu Lisesi	86	91,5	7	7,4	0	0,0	0	0,0	1	1,1	6,249**	0,396
	Güzel Sanatlar Lisesi	76	88,4	6	7,0	3	3,5	0	0,0	1	1,2		
	Diğer	38	84,4	4	8,9	3	6,7	0	0,0	0	0,0		
Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserleri seslendirdim	Anadolu Lisesi	83	88,3	6	6,4	2	2,1	3	3,2	0	0,0	9,544**	0,299
	Güzel Sanatlar Lisesi	67	77,9	9	10,5	5	5,8	2	2,3	3	3,5		
	Diğer	38	84,4	5	11,1	2	4,4	0	0,0	0	0,0		
Lisans eğitiminde piyano derslerinde aldığım caz müziği eğitiminin kapsamını yeterli buluyorum	Anadolu Lisesi	81	86,2	9	9,6	4	4,3	0	0,0	0	0,0	6,080**	0,638
	Güzel Sanatlar Lisesi	75	87,2	5	5,8	3	3,5	1	1,2	2	2,3		
	Diğer	40	88,9	4	8,9	1	2,2	0	0,0	0	0,0		
Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını gerekli buluyorum	Anadolu Lisesi	7	7,4	6	6,4	18	19,1	22	23,4	41	43,6	7,746**	0,459
	Güzel Sanatlar Lisesi	6	7,0	5	5,8	15	17,4	19	22,1	41	47,7		
	Diğer	2	4,4	4	8,9	16	35,6	7	15,6	16	35,6		
Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin serbest eser şeklinde verilmesini gerekli buluyorum	Anadolu Lisesi	3	3,2	8	8,5	33	35,1	22	23,4	28	29,8	12,681**	0,123
	Güzel Sanatlar Lisesi	4	4,7	8	9,3	20	23,3	15	17,4	39	45,3		
	Diğer	3	6,7	5	11,1	18	40,0	11	24,4	8	17,8		
Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin sınav parçası olarak verilmesini gerekli buluyorum	Anadolu Lisesi	13	13,8	21	22,3	30	31,9	14	14,9	16	17,0	11,947**	0,154
	Güzel Sanatlar Lisesi	14	16,3	13	15,1	21	24,4	20	23,3	18	20,9		
	Diğer	7	15,6	7	15,6	19	42,2	2	4,4	10	22,2		
Lisans eğitiminde piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli buluyorum	Anadolu Lisesi	6	6,4	1	1,1	10	10,6	16	17,0	61	64,9	11,272**	0,187
	Güzel Sanatlar Lisesi	1	1,2	5	5,8	10	11,6	18	20,9	52	60,5		
	Diğer	3	6,7	2	4,4	8	17,8	12	26,7	20	44,4		
Lisans eğitimim boyunca müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olarak okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerinin kullanımını gerekli buluyorum	Anadolu Lisesi	5	5,3	7	7,4	17	18,1	14	14,9	51	54,3	23,569**	0,003*
	Güzel Sanatlar Lisesi	6	7,0	5	5,8	23	26,7	21	24,4	31	36,0		
	Diğer	3	6,7	5	11,1	17	37,8	14	31,1	6	13,3		
Piyano derslerinde caz müziği eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesini gerekli buluyorum	Anadolu Lisesi	7	7,4	2	2,1	9	9,6	21	22,3	55	58,5	22,115**	0,005*
	Güzel Sanatlar Lisesi	2	2,3	10	11,6	13	15,1	17	19,8	44	51,2		
	Diğer	2	4,4	6	4,4	15	33,3	7	15,6	19	42,2		

Tablo 17'nin devamı

Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “Caz Müziği Teorisi” adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli buluyorum	Anadolu Lisesi	9	9,6	7	7,4	19	20,2	17	18,1	42	44,7	11,671**	0,166
	Güzel Sanatlar Lisesi	4	4,7	4	4,7	17	19,8	20	23,3	41	47,7		
	Diğer	6	13,3	7	15,6	12	26,7	6	13,3	14	31,1		
Müzik öğretmenliği 2018 Lisans Programı çerçevesinde caz müziği ile ilgili bir ders açılması durumunda bu dersin piyano dersleri ile ilişkilendirilmesini gerekli buluyorum	Anadolu Lisesi	3	3,2	11	11,7	16	17,0	21	22,3	43	45,7	8,520**	0,384
	Güzel Sanatlar Lisesi	1	1,2	9	10,5	10	11,6	22	25,6	44	51,2		
	Diğer	2	4,4	5	11,1	13	28,9	9	20,0	16	35,6		
Lisans eğitimim süresince okul etkinlikleri kapsamında caz müziği konserleri yapılmasını gerekli buluyorum	Anadolu Lisesi	2	2,1	4	4,3	14	14,9	22	23,4	52	55,3	6,969**	0,540
	Güzel Sanatlar Lisesi	1	1,2	7	8,1	10	11,6	18	20,9	50	58,1		
	Diğer	1	2,2	3	6,7	12	26,7	9	20,0	20	44,4		
Lisans eğitimi süresince okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının dinleyici olarak caz müziği dinletilerine katılmalarını gerekli buluyorum	Anadolu Lisesi	2	2,1	3	3,2	17	18,1	21	22,3	51	54,3	13,180**	0,106
	Güzel Sanatlar Lisesi	1	1,2	5	5,8	9	10,5	15	17,4	56	65,1		
	Diğer	0	0,0	3	6,7	13	28,9	12	26,7	17	37,8		
Lisans eğitimi süresince okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının yorumcu olarak caz müziği dinletilerine katılmalarını gerekli buluyorum	Anadolu Lisesi	3	3,2	11	11,7	18	19,1	25	26,6	37	39,4	11,459**	0,177
	Güzel Sanatlar Lisesi	2	2,3	9	10,5	15	17,4	18	20,9	42	48,8		
	Diğer	3	6,7	6	13,3	13	28,9	14	31,1	9	20,0		
Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “Çalgı Eğitimi” veya “Kuramsal Eğitim” gibi ana sanat dallarına ek olarak “Caz Müziği Ana Sanat Dalı” gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buluyorum	Anadolu Lisesi	9	9,6	10	10,6	17	18,1	10	10,6	48	51,1	12,509**	0,130
	Güzel Sanatlar Lisesi	3	3,5	8	9,3	16	18,6	11	12,8	48	55,8		
	Diğer	3	6,7	7	15,6	16	35,6	5	11,1	14	31,1		

*p<0.05, **Ki kare analizi

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının en son mezun oldukları kurum ile ifadelerine verdikleri yanıtlar arasındaki ilişkiyi test etmek için ki kare analizi uygulanmıştır. Bunun sonucunda, katılımcıların “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eğitimi

aldım” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Anadolu Lisesi mezunu katılımcıların %91,5’inin, Güzel Sanatlar Lisesi mezunu katılımcıların %88,4’ünün, diğer liselerden mezun katılımcıların %84,4’ünün “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eğitimi aldım” ifadesine “hiç katılmıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir. Bu doğrultuda en son mezun olunan kurum farketmeksizin katılımcıların lisans eğitimi piyano derslerinde caz müziği eğitimi almadıkları görülmektedir.

Katılımcıların en son mezun oldukları kurum ile “Lisans eğitimim boyunca müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olarak okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerinin kullanımını gerekli buluyorum” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($p<0.05$). En son mezun olunan kurum Anadolu Lisesi olan katılımcıların %54,3’ünün, Güzel Sanatlar Lisesi olan katılımcıların %36’sının ve diğer olan katılımcıların %13,3’ünün “Lisans eğitimim boyunca müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olarak okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerinin kullanımını gerekli buluyorum” ifadesine “tamamen katılıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların en son mezun oldukları kurum ile “Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “Caz Müziği Teorisi” adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli buluyorum” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Anadolu lisesi mezunu katılımcıların %44,7’sinin, Güzel Sanatlar lisesi mezunu katılımcıların %47,7’sinin, diğer liselerden mezun adayların %31,1’inin “Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “Caz Müziği Teorisi” adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli buluyorum” ifadesine “tamamen katılıyorum” yanıtı verdikleri görülmektedir. Bu doğrultuda “Caz Müziği Teorisi” adı altında açılmasını en gerekli bulan katılımcı grubu Güzel Sanatlar lisesi mezunu olan katılımcılar oluşturmaktadır ve bu doğrultuda caz müziği ile ilgili bir ders açılması durumunda bu dersin piyano ile ilişkilendirilmesini de en gerekli bulan katılımcı grubu %51,2 oranıyla Güzel sanatlar lisesi mezunu olan katılımcı grubudur.

Katılımcıların en son mezun oldukları kurum ile “Piyano derslerinde caz müziği eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesini gerekli buluyorum” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($p<0.05$).

En son mezun olunan kurum Anadolu Lisesi olan katılımcıların %58,5'inin, Güzel Sanatlar Lisesi olan katılımcıların %51,2'sinin ve diğer olan katılımcıların %42,2'sinin "Piyano derslerinde caz müziği eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesini gerekli buluyorum." ifadesine "tamamen katılıyorum" yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların en son mezun oldukları kurum ile "Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde 'Çalgı Eğitimi' veya 'Kuramsal Eğitim' gibi ana sanat dallarına ek olarak 'Caz Müziği Ana Sanat Dalı' gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buluyorum" ifadesine verdikleri yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Anadolu lisesi mezunu olan katılımcıların %51,1'inin, Güzel Sanatlar lisesi mezunu katılımcıların %55,8'inin ve diğer liselerden mezun katılımcıların %31,1'inin "Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde 'Çalgı Eğitimi' veya 'Kuramsal Eğitim' gibi ana sanat dallarına ek olarak 'Caz Müziği Ana Sanat Dalı' gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buluyorum" ifadesine "tamamen katılıyorum" yanıtını verdikleri görülmektedir.

Katılımcıların yanıtları en son mezun olunan kuruma göre incelendiğinde Anadolu Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi ve diğer liselerden mezun katılımcıların büyük çoğunluğunun lisans eğitimleri süresince ve piyano derslerinde caz müziği eğitimi almadığı ve piyano derslerinde aldıkları caz müziği eğitiminin kapsamını yeterli bulmadıkları anlaşılmaktadır. Ayrıca caz müziği ile ilgili yeni bir ders açılmasını en gerekli bulan katılımcı grubunun Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan katılımcılar olduğu görülmektedir.

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 18

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Verdikleri Yanıtlar ile Lisans Eğitimindeki Eğitim Yılı Arasındaki İlişki

İfadeler		Hiç Katılmıyorum		Az Katılıyorum		Orta Ölçüde Katılıyorum		Büyük Ölçüde Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Test değeri	P
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Lisans eğitimim boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konular işlendi.	1.yıl	40	87,0	5	10,9	1	2,2	0	0,0	0	0,0	45,910**	0,000*
	2.yıl	32	39,5	19	23,5	11	13,6	10	12,3	9	11,1		
	3.yıl	25	52,1	7	14,6	8	16,7	2	4,2	6	12,5		
	4.yıl ve üzeri	17	34,0	18	36,0	8	16,0	1	2,0	6	12,0		
	1.yıl	43	93,5	3	6,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan dersler aldım.	2.yıl	53	65,4	8	9,9	11	13,6	6	7,4	3	3,7	34,876**	0,000*
	3.yıl	32	66,7	7	14,6	4	8,3	1	2,1	4	8,3		
	4.yıl ve üzeri	23	46,0	15	30,0	7	14,0	2	4,0	3	6,0		
	1.yıl	42	91,3	4	8,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
	2.yıl	71	87,7	6	7,4	2	2,5	0	0,0	2	2,5		
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eğitimi aldım.	3.yıl	43	89,6	4	8,3	1	2,1	0	0,0	0	0,0	7,270**	0,609
	4.yıl ve üzeri	44	88,0	3	6,0	3	6,0	0	0,0	0	0,0		
	1.yıl	43	93,5	1	2,2	1	2,2	1	2,2	0	0,0		
	2.yıl	65	80,2	10	12,3	4	4,9	0	0,0	2	2,5		
	3.yıl	43	89,6	3	6,3	1	2,1	1	2,1	0	0,0		
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eserleri seslendirdim.	4.yıl ve üzeri	37	74,0	6	12,0	3	6,0	3	6,0	1	2,0	14,468**	0,272
	1.yıl	36	78,3	7	15,2	3	6,5	0	0,0	0	0,0		
	2.yıl	72	88,9	3	3,7	4	4,9	1	1,2	1	1,2		
	3.yıl	44	91,7	3	6,3	1	2,1	0	0,0	0	0,0		
	4.yıl ve üzeri	44	88,0	5	10,0	0	0,0	0	0,0	1	2,0		
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını gerekli buluyorum.	1.yıl	4	8,7	3	6,5	13	28,3	10	21,7	16	34,8	19,923**	0,069
	2.yıl	2	2,5	9	11,1	21	25,9	18	22,2	31	38,3		
	3.yıl	5	10,4	3	6,3	10	20,8	6	12,5	24	50,0		
	4.yıl ve üzeri	4	8,0	0	0,0	5	10,0	14	28,0	27	54,0		
	1.yıl	2	4,3	2	4,3	19	41,3	12	26,1	11	23,9		
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin serbest eser şeklinde verilmesini gerekli buluyorum.	2.yıl	5	6,2	11	13,6	25	30,9	19	23,5	21	25,9	15,903**	0,196
	3.yıl	1	2,1	3	6,3	17	35,4	7	14,6	20	41,7		
	4.yıl ve üzeri	2	4,0	5	10,0	10	20,0	10	20,0	23	46,0		
	1.yıl	10	21,7	10	21,7	15	32,6	6	13,0	5	10,9		
	2.yıl	14	17,3	17	21,0	22	27,2	15	18,5	13	16,0		
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin sınav parçası olarak verilmesini gerekli buluyorum	3.yıl	7	14,6	7	14,6	18	37,5	8	16,7	8	16,7	17,039**	0,148
	4.yıl ve üzeri	3	6,0	7	14,0	15	30,0	7	14,0	18	36,0		

Tablo 18'in devamı

Lisans eğitiminde piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli buluyorum	1.yıl	4	8,7	2	4,3	5	10,9	10	21,7	25	54,3	11,548**	0,483
	2.yıl	4	4,9	2	2,5	13	16,0	15	18,5	47	58,0		
	3.yıl	1	2,1	0	0,0	7	14,6	11	22,9	29	60,4		
Lisans eğitimim boyunca müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olarak okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerimin kullanımını gerekli buluyorum	1.yıl	4	8,7	2	4,3	12	26,1	10	21,7	18	39,1	9,269**	0,680
	2.yıl	5	6,2	10	12,3	19	23,5	21	25,9	26	32,1		
	3.yıl	2	4,2	1	2,1	14	29,2	9	18,8	22	45,8		
Piyano derslerinde caz müziği eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesini gerekli buluyorum	1.yıl	6	13,0	2	4,3	5	10,9	11	23,9	22	47,8	19,431**	0,079
	2.yıl	2	2,5	6	7,4	16	19,8	13	16,0	44	54,3		
	3.yıl	1	2,1	3	6,3	13	27,1	8	16,7	23	47,9		
Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde "Caz Müziği Teorisi" adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli buluyorum	1.yıl	9	19,6	5	10,9	8	17,4	6	13,0	18	39,1	19,892**	0,069
	2.yıl	6	7,4	10	12,3	19	23,5	15	18,5	31	38,3		
	3.yıl	2	4,2	2	4,2	11	22,9	8	16,7	25	52,1		
Müzik öğretmenliği 2018 Lisans Programı çerçevesinde caz müziği ile ilgili bir ders açılması durumunda bu dersin piyano dersleri ile ilişkilendirilmesini gerekli buluyorum	1.yıl	3	6,5	9	19,6	8	17,4	10	21,7	16	34,8	14,848**	0,250
	2.yıl	1	1,2	9	11,1	18	22,2	17	21,0	36	44,4		
	3.yıl	1	2,1	3	6,3	9	18,8	10	20,8	25	52,1		
Lisans eğitimim süresince okul etkinlikleri kapsamında caz müziği konserleri yapılmasını gerekli buluyorum	1.yıl	2	4,3	3	6,5	5	10,9	9	19,6	27	58,7	17,453**	0,133
	2.yıl	1	1,2	7	8,6	19	23,5	11	13,6	43	53,1		
	3.yıl	0	0,0	2	4,2	8	16,7	11	22,9	27	56,3		
Lisans eğitimi süresince okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının dinleyici olarak caz müziği dinletilerine katılmalarını gerekli buluyorum	1.yıl	2	4,0	1	2,2	11	23,9	6	13,0	26	56,5	12,845**	0,380
	2.yıl	0	0,0	5	6,2	16	19,8	19	23,5	41	50,6		
	3.yıl	0	0,0	3	6,3	7	14,6	9	18,8	29	60,4		
Lisans eğitimi süresince okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının yorumcu olarak caz müziği dinletilerine katılmalarını gerekli buluyorum	1.yıl	3	6,5	6	13,0	7	15,2	14	30,4	16	34,8	5,598**	0,935
	2.yıl	3	3,7	9	11,1	21	25,9	19	23,5	29	35,8		
	3.yıl	1	2,1	5	10,4	9	18,8	12	25,0	21	43,8		

Tablo 18'in devamı

Müzik öğretmenliği	1.yıl	8	17,4	3	6,5	11	23,9	6	13,0	18	39,1		
2018 lisans	2.yıl	4	4,9	16	19,8	16	19,8	7	8,6	38	46,9		
programı	3.yıl	0	0,0	2	4,2	12	25,0	6	12,5	28	58,3		
çerçevesinde “Çalgı Eğitimi” veya “Kuramsal Eğitim” gibi ana sanat dallarına ek olarak “Caz Müziği Ana Sanat Dalı” gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buluyorum	4.yıl ve üzeri	3	6,0	4	8,0	10	20,0	7	14,0	26	52,0	23,832**	0,021*

* $p < 0.05$, **Ki kare analizi

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının lisans eğitimindeki yılı ile ifadelere verdikleri yanıtlar arasındaki ilişkiyi test etmek için ki kare analizi uygulanmıştır. Bunun sonucunda, katılımcıların lisans eğitimindeki yılı ile “Lisans eğitimim boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konular işlendi” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Lisans eğitimdeki yılı birinci olan katılımcıların %87’sinin, ikinci yılı olan katılımcıların %39,5’inin, üçüncü yılı olan katılımcıların %52,1’inin ve dördüncü yıl ve üzeri olan katılımcıların %34’ünün “Lisans eğitimim boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konular işlendi” ifadesine “hiç katılmıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların lisans eğitimindeki yılı ile “Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan dersler aldım” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Lisans eğitimdeki yılı birinci yıl olan katılımcıların %93,5’inin, ikinci yılı olan katılımcıların %65,4’ünün, üçüncü yılı olan katılımcıların %66,7’sinin ve dördüncü yıl ve üzeri olan katılımcıların %46’sının “Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan dersler aldım” ifadesine “hiç katılmıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların lisans eğitimindeki yılı ile “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eğitimi aldım” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Lisans eğitimdeki yılı birinci yıl olan katılımcıların %91,3’ünün, lisans eğitiminde ikinci yılda olan katılımcıların %87,7’sinin, lisans eğitimdeki yılı üçüncü yıl olan katılımcıların %89,6’sının, lisans eğitiminde dördüncü yıl ve üzeri olan katılımcıların %88’inin “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eğitimi aldım” ifadesine “hiç katılmıyorum” yanıtını verdikleri görülmektedir. Bu doğrultuda katılımcıların

çok büyük çoğunluğunun lisans eğitimlerinde piyano derslerinde caz müziği eğitimi almadıkları, piyano derslerinde caz müziği eserleri seslendirmediği ve piyano derslerinde aldıkları caz müziği eğitimini yeterli bulmadıkları anlaşılmaktadır. Ancak lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını daha çok gerekli bulan katılımcılar %50 ile lisans üçüncü yıl ve %54 ile dört yıl ve üzeri olan katılımcılar olmuştur. Lisans I ve lisans II katılımcı grupları lisans eğitimlerinde piyano derslerinde caz müziği eğitimi almadıkları, piyano derslerinde caz müziği eserleri seslendirmediği ve piyano derslerinde aldıkları caz müziği eğitimini yeterli bulmadıkları halde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını daha az gerekli bulan katılımcı grupları olmuştur.

Katılımcıların lisans eğitimindeki yılı ile “Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde Çalgı Eğitimi veya Kuramsal Eğitim gibi ana sanat dallarına ek olarak **Caz Müziği Ana Sanat Dalı** gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buluyorum” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Lisans eğitimdeki yılı birinci yıl olan katılımcıların %39,1’inin, ikinci yılı olan katılımcıların %46,9’unun, üçüncü yılı olan katılımcıların %58,3’ünün ve dördüncü yıl ve üzeri olan katılımcıların %52’sinin “Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde Çalgı Eğitimi veya Kuramsal Eğitim gibi ana sanat dallarına ek olarak **Caz Müziği Ana Sanat Dalı** gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buluyorum” ifadesine “tamamen katılıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların verdiği yanıtlar doğrultusunda caz müziği ile ilgili yeni bir ders açılmasını en gerekli bulan grubun lisans eğitiminde üçüncü yılda olan katılımcılar olduğu anlaşılmaktadır.

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 19

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılma Durumuna İlişkin Verdikleri Yanıtlar ile Bireysel Çalgı Eğitimi Piyano Dersi Süresi Arasındaki İlişki

İfadeler		Hiç Katılmıyorum		Az Katılıyorum		Orta Ölçüde Katılıyorum		Büyük Ölçüde Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Test değeri	p
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Lisans eğitimim boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konular işlendi	1.yıl	75	57,7	21	16,2	17	13,1	4	3,1	13	10,0	30,016**	0,003*
	2.yıl	23	44,2	14	26,9	5	9,6	7	13,5	3	5,8		
	3.yıl	10	40,0	4	16,0	4	16,0	2	8,0	5	20,0		
	4.yıl	6	33,3	10	55,6	2	11,1	0	0,0	0	0,0		
Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan dersler aldım	1.yıl	93	71,5	13	10,0	14	10,8	5	3,8	5	3,8	23,636**	0,023*
	2.yıl	36	69,2	7	13,5	5	9,6	3	5,8	1	1,9		
	3.yıl	12	48,0	6	24,0	2	8,0	1	4,0	4	16,0		
	4.yıl	10	55,6	7	38,9	1	5,6	0	0,0	0	0,0		
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eğitimi aldım	1.yıl	119	91,5	6	4,6	4	3,1	0	0,0	1	0,8	11,899**	0,219
	2.yıl	45	86,5	6	11,5	0	0,0	0	0,0	1	1,9		
	3.yıl	22	88,0	3	12,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
	4.yıl	14	77,8	2	11,1	2	11,1	0	0,0	0	0,0		
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eserleri seslendirdim	1.yıl	114	87,7	11	8,5	3	2,3	1	0,8	1	0,8	36,100**	0,000*
	2.yıl	42	80,8	6	11,5	3	5,8	0	0,0	1	1,9		
	3.yıl	21	84,0	3	12,0	0	0,0	1	4,0	0	0,0		
	4.yıl	11	61,1	0	0,0	3	16,7	3	16,7	1	5,6		
Lisans eğitimimde piyano derslerinde aldığım caz müziği eğitiminin kapsamını yeterli buluyorum	1.yıl	110	84,6	12	9,2	7	5,4	0	0,0	1	0,8	13,135**	0,359
	2.yıl	48	92,3	3	5,8	0	0,0	1	1,9	0	0,0		
	3.yıl	22	88,0	2	8,0	1	4,0	0	0,0	0	0,0		
	4.yıl	16	88,9	1	5,6	0	0,0	0	0,0	1	5,6		

Tablo 19'un devamı

Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını gerekli buluyorum	1.yıl	11	8,5	8	6,2	30	23,1	29	22,3	52	40,0	15,678**	0,206
	2.yıl	1	1,9	5	9,6	13	25,0	13	25,0	20	38,5		
	3.yıl	1	4,0	2	8,0	5	20,0	1	4,0	16	64,0		
	4.yıl	2	11,1	0	0,0	1	5,6	5	27,8	10	55,6		
Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin serbest eser şeklinde verilmesini gerekli buluyorum	1.yıl	6	4,6	10	7,7	49	37,7	29	22,3	36	27,7	18,424**	0,103
	2.yıl	2	3,8	8	15,4	16	30,8	11	21,2	15	28,8		
	3.yıl	1	4,0	1	4,0	5	20,0	5	20,0	13	52,0		
	4.yıl	1	5,6	2	11,1	1	5,6	3	16,7	11	61,1		
Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin sınav parçası olarak verilmesini gerekli buluyorum	1.yıl	16	12,3	29	22,3	44	33,8	19	14,6	22	16,9	17,404**	0,135
	2.yıl	10	19,2	9	17,3	14	26,9	11	21,2	8	15,4		
	3.yıl	6	24,0	1	4,0	9	36,0	3	12,0	6	24,0		
	4.yıl	2	11,1	2	11,1	3	16,7	3	16,7	8	44,4		
Lisans eğitiminde piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli buluyorum	1.yıl	6	4,6	6	4,6	12	9,2	30	23,1	76	58,5	10,606**	0,563
	2.yıl	2	3,8	1	1,9	11	21,2	11	21,2	27	51,9		
	3.yıl	1	4,0	0	0,0	4	16,0	3	12,0	17	68,0		
	4.yıl	1	5,6	1	5,6	1	5,6	2	11,1	13	72,2		
Lisans eğitimim boyunca müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olarak okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerinin kullanımını gerekli buluyorum	1.yıl	9	6,9	9	6,9	35	26,9	25	19,2	52	40,0	9,131**	0,692
	2.yıl	3	5,8	5	9,6	16	30,8	14	26,9	14	26,9		
	3.yıl	1	4,0	1	4,0	4	16,0	6	24,0	13	52,0		
	4.yıl	1	5,6	2	11,1	2	11,1	4	22,2	9	50,0		

Tablo 19'un devamı

Piyano derslerinde caz müziği eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesini gerekli buluyorum	1.yıl	7	5,4	7	5,4	20	15,4	31	23,8	65	50,0	8,027**	0,783
	2.yıl	2	3,8	5	9,6	10	19,2	6	11,5	29	55,8		
	3.yıl	1	4,0	1	4,0	6	24,0	5	20,0	12	48,0		
	4.yıl	1	5,6	1	5,6	1	5,6	3	16,7	12	66,7		
Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde "Caz Müziği Teorisi" adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli buluyorum	1.yıl	12	9,2	11	8,5	30	23,1	26	20,0	51	39,2	8,290**	0,762
	2.yıl	4	7,7	6	11,5	10	19,2	10	19,2	22	42,3		
	3.yıl	2	8,0	1	4,0	5	20,0	2	8,0	15	60,0		
	4.yıl	1	5,6	0	0,0	3	16,7	5	27,8	9	50,0		
Müzik öğretmenliği 2018 Lisans Programı çerçevesinde caz müziği ile ilgili bir ders açılması durumunda bu dersin piyano dersleri ile ilişkilendirilmesini gerekli buluyorum	1.yıl	4	3,1	16	12,3	22	16,9	32	24,6	56	43,1	10,332**	0,587
	2.yıl	0	0,0	6	11,5	12	23,1	12	23,1	22	42,3		
	3.yıl	1	4,0	3	12,0	4	16,0	3	12,0	14	56,0		
	4.yıl	1	5,6	0	0,0	1	5,6	5	27,8	11	61,1		
Lisans eğitim süresince okul etkinlikleri kapsamında caz müziği konserleri yapılmasını gerekli buluyorum	1.yıl	3	2,3	9	6,9	18	13,8	36	27,7	64	49,2	17,348**	0,137
	2.yıl	0	0,0	4	7,7	13	25,0	7	13,5	28	53,8		
	3.yıl	0	0,0	1	4,0	4	16,0	2	8,0	18	72,0		
	4.yıl	1	5,6	0	0,0	1	5,6	4	22,2	12	66,7		

Tablo 19'un devamı

	1.yıl	2	1,5	8	6,2	22	16,9	28	21,5	70	53,8		
Lisans eğitimi süresince okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının dinleyici olarak caz müziği dinletilerine katılmalarını gerekli buluyorum	2.yıl	0	0,0	1	1,9	12	23,1	14	26,9	25	48,1	11,688**	0,471
	3.yıl	0	0,0	2	8,0	3	12,0	3	12,0	17	68,0		
	4.yıl	1	5,6	0	0,0	2	11,1	3	16,7	12	66,7		
	1.yıl	6	4,6	18	13,8	25	19,2	36	27,7	45	34,6		
Lisans eğitimi süresince okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının yorumcu olarak caz müziği dinletilerine katılmalarını gerekli buluyorum	2.yıl	1	1,9	6	11,5	13	25,0	15	28,8	17	32,7	14,798**	0,253
	3.yıl	0	0,0	2	8,0	4	16,0	4	16,0	15	60,0		
	4.yıl	1	5,6	0	0,0	4	22,2	2	11,1	11	61,1		
	1.yıl	12	9,2	12	9,2	33	25,4	15	11,5	58	44,6		
Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde "Çalgı Eğitimi" veya "Kuramsal Eğitim" gibi ana sanat dallarına ek olarak "Caz Müziği Ana Sanat Dalı" gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buluyorum	2.yıl	2	3,8	9	17,3	10	19,2	7	13,5	24	46,2	13,552**	0,330
	3.yıl	0	0,0	2	8,0	4	16,0	1	4,0	18	72,0		
	4.yıl	1	5,6	2	11,1	2	11,1	3	16,7	10	55,6		

*p<0.05, **Ki kare analizi

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının lisans eğitimi boyunca "Bireysel Çalgı Eğitimi Piyano Dersi" yılı ile ifadelerine verdikleri yanıtlar arasındaki ilişkiyi test etmek için ki kare analizi uygulanmıştır. Bunun sonucunda, katılımcıların lisans eğitimi boyunca "Bireysel Çalgı Eğitimi Piyano Dersi" yılı ile "Lisans eğitimim boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konular işlendi" ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak

anlamli bir iliŒki olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Lisans eğitimi boyunca “Bireysel algı EĞitimi Piyano Dersi” yılı birinci yıl olan katılımcıların %57,7’sinin, ikinci yılı olan katılımcıların %44,2’sinin, üçüncü yılı olan katılımcıların %40’ının ve dördüncü yıl olan katılımcıların %33,3’ünün “Lisans eğitimim boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konular iŒlendi” ifadesine “hiç katılmıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların lisans eğitimi boyunca “Bireysel algı EĞitimi Piyano Dersi” yılı ile “Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan dersler aldım” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamli bir iliŒki olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Lisans eğitimi boyunca “Bireysel algı EĞitimi Piyano Dersi” yılı birinci yıl olan katılımcıların %71,5’inin, ikinci yılı olan katılımcıların %69,2’sinin, üçüncü yılı olan katılımcıların %48’inin ve dördüncü yıl olan katılımcıların %55,6’sının “Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan dersler aldım” ifadesine “hiç katılmıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların lisans eğitimi boyunca “Bireysel algı EĞitimi Piyano Dersi” yılı ile “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eğitim aldım” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamli bir iliŒki olduğu görülmektedir. Lisans eğitimi boyunca “Bireysel algı EĞitimi Piyano Dersi” yılı birinci yıl olan katılımcıların %91,5’inin, ikinci yılı olan katılımcıların %86,5’inin, üçüncü yılı olan katılımcıların %88’inin, dördüncü yılı olan katılımcıların %77,8’inin “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eğitim aldım” ifadesine “hiç katılmıyorum” yanıtını verdikleri anlaŒılmaktadır.

Katılımcıların lisans eğitimi boyunca “Bireysel algı EĞitimi Piyano Dersi” yılı ile “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserleri seslendirdim” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamli bir iliŒki olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Lisans eğitimi boyunca “Bireysel algı EĞitimi Piyano Dersi” yılı birinci yıl olan katılımcıların %87,7’sinin, ikinci yılı olan katılımcıların %80,8’inin, üçüncü yılı olan katılımcıların %84’ünün ve dördüncü yıl olan katılımcıların %61,1’inin “Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserleri seslendirdim” ifadesine “hiç katılmıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların lisans eğitimi boyunca “Bireysel Çalgı Eğitimi Piyano Dersi” yılı ile “Lisans eğitiminde piyano derslerinde aldığım caz müziği eğitiminin kapsamını yeterli buluyorum” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Lisans eğitimi boyunca “Bireysel Çalgı Eğitimi Piyano Dersi” yılı birinci yıl olan katılımcıların %84,6’sının, ikinci yılı olan katılımcıların %92,3’ünün, üçüncü yılı olan katılımcıların %88’inin, dördüncü yılı olan katılımcıların %88,9’unun “Lisans eğitiminde piyano derslerinde aldığım caz müziği eğitiminin kapsamını yeterli buluyorum” ifadesine “hiç katılmıyorum” yanıtını verdiği anlaşılmaktadır. Ancak buna rağmen piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını daha çok gerekli bulan katılımcı grupları %64 ile üçüncü yıl ve %55,6 ile dördüncü yılda olan katılımcılar olmuştur. Birinci yıldaki müzik öğretmeni adaylarının %40’ı ikinci yılda olan müzik öğretmeni adaylarının ise yalnızca %38,5’i piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını gerekli bulmuştur.

Katılımcıların lisans eğitimi boyunca “Bireysel Çalgı Eğitimi Piyano Dersi” yılı ile “Lisans eğitiminde piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli buluyorum” ifadesine verdiği yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Lisans eğitimi boyunca “Bireysel Çalgı Eğitimi Piyano Dersi” yılı birinci yıl olan katılımcıların %58,5’inin, ikinci yılı olan katılımcıların %51,9’unun, üçüncü yılı olan katılımcıların %68’inin, dördüncü yılı olan katılımcıların %72,2’sinin “Lisans eğitiminde piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli buluyorum” ifadesine “tamamen katılıyorum” yanıtını verdiği görülmektedir.

Katılımcıların yanıtları incelendiğinde caz müziği ile ilgili yeni bir ders açılmasını en gerekli bulan grubun bireysel çalgı eğitimi piyano dersi üçüncü ve dördüncü sınıf olan katılımcı grubu olduğu görülmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumu ve konuya ilişkin ders programlarının incelenmesi ayrıca konuya ilişkin öğretim elemanları ve müzik öğretmeni adaylarının görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Buna göre Türkiye’de müzik öğretmenliği eğitimi veren kurumlarda araştırmanın konusuyla ilgili olarak piyano öğretim elemanları ve müzik öğretmeni adaylarının görüşlerine başvurulmuştur. Yapılan inceleme doğrultusunda öğretim elemanı ve müzik öğretmeni adaylarının görüşlerine ilişkin dağılım ve aynı zamanda müzik öğretmeni adaylarının görüşlerinin “yaş”, “en son mezun oldukları kurum”, “lisans eğitimindeki öğrenim yılları” ve “lisans eğitimi boyunca aldıkları bireysel çalgı eğitimi piyano dersi yılı” gibi değişkenler açısından karşılaştırılarak değerlendirilmesi yapılmıştır.

5.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumların 1925 yılından 2018 yılına kadar olan ve ulaşılabilen tüm eğitim programları ile bu programlarda yer alan piyano ders tanımları incelendiğinde caz müziği eğitiminin ilk olarak YÖK 2006-2007 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı’nda yer aldığı görülmektedir. “Elektronik Org Öğretimi” ders tanımlarında “caz müziği ve blues dizileri ile akor ilişkilerine yönelik bilgiler yer alırken VI. yarıyılıda bulunan “Müziksel İşitme Okuma ve Yazma VI” ders tanımlarında “caz müziği dizileri, caz müziğinde kullanılan akor şifreleri ile uygulamaları” yer almaktadır. Piyano derslerinde caz müziği eğitime yer verilen ilk programın ise YÖK 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı olduğu görülmektedir. “Bireysel Çalgı Eğitimi Piyano 7” ders tanımlarında caz müziğinden düzeye uygun eserleri inceleme, analiz etme ve çalma tanımı yer almaktadır. Bu doğrultuda piyano derslerinde caz müziği eğitiminin verilmesi çalışmalarına yeni yeni başlandığı söylenebilir. Ayrıca seçmeli dersler kategorisinde yer alan Popüler Müzik ve Uygulamaları dersinin tanımlarında caz müziği, blues ve rock müziğinin tarihsel gelişimi, buna ek olarak caz müziğinin temel akorları ve akor geçişlerinin öğretilmesinin tanımlara eklediği görülmektedir.

Bu bağlamda müzik öğretmenlerinin özellikle piyano eğitiminde öğrencilerin deşifre, farklı akor yapılarını algılama ve çalma, senkop çeşitlerini anlama ve okul şarkılarına eşlik edebilme düzeylerinin artmasına katkı sağladığı Okay'ın (2013) çalışmasında kanıtlanan caz müziğinin 1925 yılından 2005 yılına kadar olan hiçbir programda ders olarak yer almaması, yapılan düzenlemelerin bir noktada eksik kalmış olabileceği sonucunu doğurabilir. Caz müziği ile ilgili ders tanımları ilk kez YÖK 2006-2007 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'nda görülmüştür. Müziksel İşitme Okuma ve Yazma ve Elektronik Org Öğretimi derslerinin tanımlarında caz müziği ile ilgili akor, dizi ve uygulama ifadeleri yer almaktadır. Bu programdan sonra yürürlüğe giren YÖK 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'nda ise caz müziği eğitiminin ilk kez piyano derslerinde kullanılmak üzere düzenlendiği görülmüştür. VII. yarıyılında bulunan Piyano VII ders tanımlarında caz müziğinden düzeye uygun eser seslendirme, inceleme ve analiz etme çalışmalarının yapılması belirtilmiştir. Bu bağlamda caz müziği ile ilgili eğitim çalışmalarının 2006 yılında başlamış olması caz müziğinin son yıllarda müzik öğretmeni yetiştirme açısından önem kazandığı sonucunu doğurabilir. Özellikle YÖK 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'nda piyano dersi tanımlarında caz müziği eğitiminin yer alması bu müziğin müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimlerinde de önemli bir rol oynadığı sonucunu da beraberinde getirebilir.

5.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmaya göre katılımcı öğretim elemanlarının %40 gibi bir oranla piyano derslerinde öğrencilere caz müziği eğitimi verilmesini gerekli buldukları, %46,7 gibi bir oranla piyano derslerinde öğrencilere caz eserlerinin ödev olarak verilmesini gerekli buldukları sonucu elde edilmiştir. Bunun yanı sıra öğretim elemanlarının %40 oranla piyano derslerinde öğrencilere çalıştırdıkları zorunlu sınav eserleri dışında bir caz eserini ödev olarak çalıştırdıkları, müzik öğretmenliği 2018 lisans programında yer alan bireysel çalgı eğitimi piyano 7 ders tanımlarının içerisinde yer alan caz müzik eğitiminin kapsamını %46,7 oranında orta ölçüde yeterli buldukları ancak %26,7 oranında hiç yeterli bulmadıkları, bunun yanı sıra söz konusu öğretim elemanlarının yine müzik öğretmenliği 2018 lisans programındaki ders tanımları içeriğinde caz müziği eğitiminin yer almasını %26,7 oranında tamamen, %26,7 oranında orta ölçüde, %26,7 oranında az ölçüde gerekli buldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Bu durum araştırmaya katılan öğretim elemanlarının yarıya yakınının

müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda verilen piyano eğitiminin içeriğinde caz müziği eğitiminin verilmesini gerekli gördükleri, diğer öğretim elemanlarının ise daha az gerekli gördüklerini ortaya koymaktadır. Temel'in (2016) müzik eğitimi ana bilim dallarındaki piyano derslerinin içeriğinde caz eserlerinin yer almasına ilişkin olarak piyano öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşlerine başvurduğu çalışmasında, öğretim elemanlarının piyano ders tanımlarının eksik olduğu ve güncellenmesi gerektiği, piyano eğitimi repertuvarında yer alan çağdaş dönem içerisinde farklı türden eserlere de yer verilmesi, repertuvarında caz eserlerinden örnekler olması gerektiğine ve caz eserlerinin öğrencilerin piyano gelişimlerine katkı sağlayacağına dair görüşler elde edilmiştir. Bunun yanı sıra Temel'in araştırmasında yine araştırmaya katılan tüm öğretim elemanları seviyeye uygun olması koşuluyla, her dönem olmasa da bazı dönemler öğrencinin de isteği doğrultusunda öğrencilerine caz eseri çalıştırdıklarına dair görüş bildirmişlerdir. Ancak buna rağmen araştırmaya katılan 40 öğrenciden yalnızca beşi öğretmenlerinin onlara caz eseri verdiğini, yalnızca 11 öğrenci caz eseri çaldığını belirtmiştir.

5.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde ise %87,1'inin lisans eğitimlerinde yer alan piyano derslerinin içeriğinde verilen caz müziği eğitiminin kapsamını hiç yeterli bulmadıkları, aynı zamanda %43,6'sının tamamen, %21,3'ünün ise büyük ölçüde piyano derslerinde yer almasını gerekli buldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Buna göre müzik öğretmeni adaylarının, lisans eğitimleri süresince verilen piyano derslerinde caz müziği eğitimleri açısından daha kullanılabilir olması gerektiğini, böylelikle bu anlamda daha donanık olabileceklerini düşündükleri söylenebilir. Aynı zamanda araştırmada ortaya konmuş olan katılımcı müzik öğretmeni adaylarının %33,3 oranında tamamen, %21,3 oranında az ve %31,6 oranında orta ölçüde olmak üzere büyük bir çoğunluğunun piyano derslerinde caz müziği eserlerinin serbest eser şeklinde verilmesini gerekli buldukları, %19,6 oranında tamamen, %16 oranında az, %31,1 oranında orta ölçüde olmak üzere çoğunluğunun piyano derslerinde caz müziği eserlerinin sınav parçası olarak verilmesini gerekli buldukları, %59,1'inin piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli buldukları ve %52,4'ünün caz müziği eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesini gerekli bulduklarına ilişkin elde edilen sonuçlar bu durumu

desteklemektedir. Babacan'ın (2009) piyano eşlik dersinde caz armonisinin kullanılabilirliğini değerlendirdiği çalışmasında caz armonisi kullanarak eşlik dersi yapan deney grubu öğrencilerinin eşliklemeye yönelik performans seviyelerinde, caz armonisi kullanmayan kontrol grubu öğrencilerine göre anlamlı bir fark ve olumlu gelişmeler bulunmuştur. Aynı çalışmada yer alan piyano eşlik dersinde caz armonisi kullanan öğrencilerin verdiği görüşlerden neredeyse tamamı olumlu olup, öğrencilerin eşliklemeye yönelik caz armonisinin kullanımının keyifli ve motive edici olduğu aynı zamanda caz armonisinin kullanımına ilişkin olumlu düşüncelere sahip oldukları ortaya konmuştur. Bu durum araştırmamızla, piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli bulan yarıdan fazla müzik öğretmeni adayının görüşleriyle örtüşmektedir. Bu çalışmanın yanı sıra Tuncer Boon, Çelik ve Tuncer'in (2022) müzik eğitimi ana bilim dalı öğrencilerinin popüler müzik türlerine karşı giderek artan eğilimlerinin nedenlerinin araştırıldığı çalışmada öğrencilerin caz müziğe karşı ilgili oldukları ancak caz eğitiminin programda yer almamasını bir şanssızlık olarak niteledikleri görülmektedir. Bu bağlamda müzik öğretmeni adaylarının caz müziğine duydukları merak ve isteğin uzun yıllardır süregeldiğini söylemek doğru olacaktır.

5.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin verdikleri yanıtlar ile yaşları arasındaki ilişkiye bakıldığında lisans eğitiminde piyano derslerinde verilen caz müziği eğitiminin kapsamını yetersiz bulan müzik öğretmeni adaylarının %95'inin 24-26 yaş aralığında, %87,9'unun 21-23 yaş aralığında olduğu, lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını gerekli bulan müzik öğretmeni adaylarının ise %45,8 oranında 24-26 yaş aralığında, %47,3 oranında 21-23 yaş aralığında olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra 24-26 yaş aralığındaki müzik öğretmeni adaylarının %45,8'inin piyano derslerinde caz müziği eserlerinin serbest eser şeklinde verilmesini tamamen gerekli buldukları, 21-23 yaş aralığında olanların ise %38,5 oranında tamamen gerekli buldukları görülmektedir. Yaş değişkeni açısından tüm veriler incelendiğinde 18-20 yaş aralığındaki katılımcıların çoğunlukla lisans eğitimleri boyunca caz müziği ile ilgili belirli konuların işlenmediği, caz müziğini kapsayan dersler almadıkları, piyano derslerinde caz müziği eğitimi almadıkları, piyano derslerinde caz müziği eserleri seslendirmedikleri ve piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kapsamını yeterli

bulmadıkları, buna bağı olarak müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde caz müziği teorisi adı altında yeni bir ders açılmasını, caz müziği ile ilgili bir ders açılması durumunda bu dersin piyano dersleriyle ilişkilendirilmesini gerekli buldukları ve müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “çalgi eğitimi” veya “kuramsal eğitim” gibi ana sanat dallarına ek olarak “caz müziği ana sanat dalı” gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Karcioğlu'nun (2020) müzik eğitim fakültelerinde öğrencilerin caz müziği ve türleri ile ilgili bilgi düzeylerinin ölçüldüğü araştırmasında, öğrencilerin caz müziği ve türlerine ilişkin bilgi düzeylerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda araştırmayla örtüşen bir durum doğmaktadır. Müzik öğretmeni adayları lisans eğitimleri boyunca caz müziği ile ilgili dersler almadıkları, piyano derslerinde caz müziği eserleri seslendirmedikleri için caz müziği ve dönemleri ile ilgili bilgi düzeyleri düşük çıkmaktadır denebilir. Karcioğlu'nun aynı araştırmasında sözü edildiği gibi öğrenciler caz eserlerini bildiği oranda caz müziği ile ilgili bilgi düzeyleri de artış göstermektedir. Bununla ilgili olarak öğrencilerin, bu araştırmanın içeriğinde yer alan caz müziği teorisi adı altında bir ders açılmasını destekledikleri ve bu doğrultuda caz müziği ile ilgili bilgi düzeylerinin artış göstereceği sonucuna ulaşabilir.

5.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin verdikleri yanıtlar ile en son mezun oldukları kurum arasındaki ilişkiye bakıldığında ise katılımcı müzik öğretmeni adaylarından lisans eğitimi piyano derslerinde alınan caz müziği eğitiminin kapsamını %88,9 oranında en fazla diğer lise mezunları hiç yeterli bulmazken, lisans eğitimi piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını %47,7 oranla en fazla Güzel Sanatlar Lisesi mezunları, lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin serbest eser şeklinde verilmesini %45,3 oranla en fazla güzel sanatlar lisesi mezunları gerekli bulmaktadır. Bunu yanı sıra “lisans eğitiminde piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli buluyorum” ifadesine %64,9 oranında en fazla Anadolu Lisesi mezunları, %60,5 oranında ise Güzel Sanatlar Lisesi mezunları tamamen katılım göstermişlerdir. Aynı zamanda lisans eğitimi boyunca müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerinin kullanımının %54,3 oranında Anadolu Lisesi mezunları, %36 oranında ise Güzel Sanatlar Lisesi mezunları tarafından tamamen gerekli görüldüğü, piyano derslerinde caz müziği

eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesi ifadesine yönelik olarak ise %58,5 oranında Anadolu Lisesi, %51,2 oranında Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarının tamamen katıldıkları gözlenmektedir. Özellikle caz akorlarının eşlik yapma amacıyla öğretilmesi, okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerinin kullanımının gerekliliği ve piyano derslerinde caz müziği eserlerinin biçim-form/armoni gibi öğelerin de incelenmesini gerekli görenler arasında en fazla Anadolu Lisesi mezunlarının olduğu görülmektedir. Ancak müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “caz müziği teorisi” adı altında yeni bir ders açılmasını tamamen gerekli bulan katılımcılar arasında en fazla (%47,7) Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarının olduğu, söz konusu program çerçevesinde caz müziği ile ilgili bir ders açılması durumunda bu dersin piyano ile ilişkilendirilmesini tamamen gerekli bulan katılımcılar arasında en fazla (%51,2) Güzel Sanatlar Lisesi mezunları olduğu, müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde çalgı eğitimi veya kuramsal eğitim gibi ana sanat dallarına ek olarak “caz müziği ana sanat dalı” gibi bir ana sanat dalının açılmasını tamamen gerekli bulan katılımcılar arasında en fazla (%55,8) yine Güzel Sanatlar Lisesi mezunları oldukları anlaşılmaktadır. Söz konusu bu ifadelere ilişkin görüşler arasında güzel sanatlar lisesi mezunlarına en yakın oran açısından Anadolu Lisesi mezunlarının olduğu, diğer lise mezunlarının ise aynı ifadelere orta ya da az ölçülerde katılım gösterdikleri anlaşılmıştır. Karcıoğlu'nun (2020) müzik eğitim fakültelerinde öğrencilerin caz müziği ve türleri ile ilgili bilgi düzeylerinin ölçüldüğü araştırmasında, caz müziği ile ilgili bilgi düzeyinin en yüksek olduğu katılımcılar bando lisesi mezunları olmuştur. Aynı zamanda Karcıoğlu'nun araştırmasında öğrencilerin caz eseri bilme sayıları arttıkça caz müziğine yönelik bilgi düzeylerinin de artış gösterdiği sonucu elde edilmiştir. Bu bağlamda müzik öğretmeni adaylarının en son mezun oldukları kurum farketmeksizin caz müziği ile ilgili bir eğitim aldıklarında bilgi düzeylerinin de yükseleceği söylenebilir.

5.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin verdikleri yanıtlar ile lisans eğitim yılı arasındaki ilişkiye bakıldığında birinci yıldan dördüncü yıl ve üzerine kadar okuyan tüm müzik öğretmeni adaylarının lisans eğitimlerinde yer alan piyano derslerinde caz müziği eğitiminin çoğunlukla kullanılmadığı görüşüne sahip oldukları ortaya çıkmaktadır. Özellikle lisans eğitimi boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konuların işlenmesi, caz müziğini kapsayan derslerin alınması,

lisans eğitimi boyunca piyano derslerinde caz müziği eğitiminin yer alması, piyano derslerinde caz müziği eserlerinin seslendirilmesi, yine piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kapsamının müzik öğretmeni adayları tarafından yeterli bulunması gibi sorularda katılımcıların büyük oranda “hiç katılmıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Buna göre lisans eğitimi boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konuların işlenmesi bakımından birinci yılda %87, ikinci yılda %39,5, üçüncü yılda %52,1, dördüncü yıl ve üzerinde %34 oranında toplam 114 katılımcı olmak üzere katılımcıların yarısından fazlasını kapsayacak şekilde hiç katılmadıkları sonucu elde edilmiştir. Lisans eğitimi boyunca caz müziğini kapsayan dersler alınması ile ilgili olarak ise birinci yılda %93,5 oranında, ikinci yılda %65,4 oranında, üçüncü yılda %66,7 oranında, dördüncü yıl ve üzerinde ise %46 oranında olmak üzere toplam 151 katılımcının hiç katılmadıkları anlaşılmaktadır. Bu da katılımcı grubunun yarısından fazlasını işaret etmektedir. Diğer taraftan lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eğitiminin alınması ile ilgili olarak ise birinci yılda %91,3, ikinci yılda %87,7, üçüncü yılda %89,6, dördüncü yıl ve üzerinde %88 oranında toplam 200 katılımcının “hiç katılmıyorum” cevabını verdiği, lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin seslendirilmesi ile ilgili olarak ise yine katılımcıların birinci yılda %93,5, ikinci yılda %80,2, üçüncü yılda %89,6, dördüncü yıl ve üzerinde %74 oranında “hiç katılmıyorum” seçeneğini işaretledikleri, lisans eğitiminde piyano derslerinde alınan caz müziği eğitiminin kapsamının yeterli bulunması sorusunda ise birinci yılda %78,3, ikinci yılda %88,9, üçüncü yılda %91,7, dördüncü yıl ve üzerinde ise %88 oranında “hiç katılmıyorum” seçeneğini işaretledikleri, buna karşılık olarak ise katılımcıların piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını gerekli görme oranlarının birinci yılda %34,8, ikinci yılda %38,3, üçüncü yılda %50, dördüncü yıl ve üzerinde ise %54 oranında tamamen gerekli gördükleri, dolayısıyla bu durumun daha önce verdikleri yanıtlar ile örtüştüğü anlaşılmaktadır. Aynı zamanda katılımcıların piyano derslerinde caz müziği eserlerinin serbest eser şeklinde verilmesini gerekli bulma oranlarının birinci yılda %23,9, ikinci yılda %25,9, üçüncü yılda %41,7, dördüncü yıl ve üzerinde %46 şeklinde dağılım gösterdiği, bununla birlikte piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli bulma oranlarının birinci yılda %54,3, ikinci yılda %58, üçüncü yılda %60,4, dördüncü yıl ve üzerinde %64, müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olarak okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerinin kullanımını gerekli bulma oranlarının birinci yılda %39,1, ikinci yılda %32,1, üçüncü yılda %45,8, dördüncü yıl ve üzerinde %44 oranında dağılım gösterdiği, bu oranların da daha önce verilmiş olan yanıtlarla örtüştüğü

görülmektedir. Bu sonuçlara göre müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerinde caz müziği eğitiminin verilmesini büyük oranda gerekli gördükleri ortaya çıkmaktadır. Özellikle birinci yıldan itibaren dördüncü yıl ve üzerine kadar bazı değerlerin (yüzde oranlarının) giderek yükselmesinin mezuniyet aşamasına gelmiş öğretmen adaylarınca okul şarkılarının eşliklendirilmesi ile ilgili kullanımı bakımından caz müziği eğitiminin daha fazla önem kazandığına işaret ettiği söylenebilir. Bunun yanı sıra katılımcıların neredeyse tamamının müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “caz müziği teorisi” adı altında yeni bir ders açılması, yine söz konusu program çerçevesinde caz müziği ile ilgili bir ders açılması durumunda bu dersin piyano dersleri ile ilişkilendirilmesi, okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının gerek dinleyici gerekse yorumcu olarak caz müziği dinletilerine katılmalarını ve caz müziği konserlerinin yapılmasını, ayrıca müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “çalgı eğitimi” veya “kuramsal eğitim” gibi ana sanat dallarına ek olarak “caz müziği ana sanat dalı” gibi bir ana sanat dalının açılmasını büyük oranda gerekli gördükleri sonuçları elde edilmiştir. Karcıoğlu'nun (2020) müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin caz müziği ile ilgili bilgi seviyelerinin ölçüldüğü araştırmasında 18-24 yaş ve üzeri aralıkta olan katılımcıların caz müziği ve türleri hakkındaki bilgi seviyelerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda Karcıoğlu'nun (2020) araştırmasının sonucu ile bu araştırmanın öğrencilerin lisans eğitimleri süresince caz eğitimi almadıkları sonucunun örtüştüğü görülmektedir. Aynı zamanda bu çalışmada elde edilen lisans eğitimi süresince caz müziği eğitimi alma ve caz müziğini gerekli bulma ifadelerinde oldukça yüksek oranlara sahip olan lisans üçüncü sınıf öğrencilerinin sonucu ile Temel'in (2016) müzik eğitimi ana bilim dallarındaki piyano derslerinin içeriğinde caz eserlerinin yer almasına ilişkin olarak piyano öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşlerine başvurduğu çalışmasında da çalışmaya katılan lisans üçüncü sınıf öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun lisans eğitimleri boyunca caz eserleri çalışmadıkları ve caz eserlerinin piyano eğitim programında yer almasını destekledikleri sonucunun paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır.

5.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılma durumuna ilişkin verdikleri yanıtlar ile bireysel çalgı eğitimi piyano dersi süreleri arasındaki ilişkiye bakıldığında müzik öğretmeni adaylarının lisans eğitimleri süresince piyano derslerinde caz müziği eğitimi alma ve piyano derslerinde yer alan caz müziği eğitiminin kapsamını yeterli bulma sorularına ilişkin olarak büyük çoğunluğun “hiç katılmıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Söz konusu bu sorularda katılımcıların “bireysel çalgı eğitimi piyano dersi” açısından kaç yıl eğitim aldıklarına bakılmaksızın büyük bir çoğunluğunun lisans eğitimleri boyunca “bireysel çalgı eğitimi piyano dersi” derslerinde caz müziği eğitimi ile ilgili bir eğitim verilmiş olsa dahi verilen eğitimin kapsamını yetersiz gördükleri söylenebilir. Bütün bunların dışında bireysel çalgısı piyano olan müzik öğretmeni adaylarının büyük bir çoğunluğunun piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını gerekli buldukları, yine söz konusu bireysel çalgı eğitimi piyano derslerinde caz müziği eserlerinin serbest eser şeklinde verilmesini gerekli buldukları, eşlik yapmak amacıyla caz akorlarının öğretilmesini ve okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerinin kullanımını gerekli buldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra bireysel çalgısı piyano olmayan diğer müzik öğretmeni adayları gibi bireysel çalgısı piyano olan müzik öğretmeni adaylarının büyük bir çoğunluğu eğitimlerinin kaçınıcı yıllarında olduğuna bakılmaksızın müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “caz müziği teorisi” adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli bulma, söz konusu program çerçevesinde caz müziği ile ilgili bir ders açılması durumunda bu dersin piyano ile ilişkilendirilmesini gerekli bulma, yapılan okul etkinlikleri kapsamında caz müziği konserlerinin yapılması, gerek dinleyici gerekse yorumcu olarak caz müziği dinletilerine katılım ve müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “çalgı eğitimi” veya “kuramsal eğitim” gibi ana sanat dallarına ek olarak “caz müziği ana sanat dalı” gibi bir ana sanat dalının açılmasını büyük oranda gerekli gördükleri sonucu ortaya çıkmıştır. Temel’in (2016) müzik eğitimi ana bilim dallarındaki piyano ders içeriğinde caz eserlerinin yer almasına ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri doğrultusunda hazırladığı araştırmasında katılımcıların %98 gibi büyük bir oranla neredeyse tamamının caz eserlerinin piyano ders içeriğinde yer almasını desteklediği sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda Karcıoğlu’nun (2020) müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin caz müziği bilgi düzeylerinin ölçüldüğü araştırmasında da öğrencilerin caz müziği bilgi

düzeylerinin oldukça düşük çıktığı anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar ile Temel'in (2016) ve Karcıoğlu'nun (2020) araştırma sonuçlarının bir kez daha örtüştüğü görülmektedir.

Araştırmada müzik öğretmeni adaylarının lisans eğitimlerinde caz müziği eğitimi almadığı ve caz müziği eğitimini gerekli buldukları sonucu araştırmada elde edilen sonuçlar arasında en önemlilerinden biri olarak sayılabilir. Bu sonuçlara ilişkin olarak piyano derslerinde alınan caz müziği eğitiminin müzik öğretmeni adaylarına bir katkı sağlayıp sağlamayacağı konusu çeşitli araştırmalarla da ortaya konmuştur. Okay'ın (2013) caz müziği öğeleri üzerine dayalı bir piyano eğitiminin öğrencilerin müzikal gelişimlerine katkısının araştırıldığı çalışmada lisans üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine uygulanan caz müziği öğeleri temelli piyano eğitiminin öğrencilerin müzikal gelişimlerinin artmasında etkili olduğu saptanmıştır. Aynı zamanda Babacan'ın (2009) çalışmasına göre eşlik dersinde caz armonisi kullanan öğrencilerin piyano eşliğinde olumlu yönde gelişim gösterdiği, Yaman'ın (2015) çalışmada ise piyanoda caz armonisiyle eşlik yapmanın öğrenciler üzerinde olumlu gelişmeler yarattığı sonuçları elde edilmiştir. Bu bağlamda caz müziği eğitiminin piyano eğitiminde kullanılmasının müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimleri açısından önemli ölçüde katkılar sağlayacağı söylenebilir.

Tüm bu bilgiler ışığında müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano derslerinde kaç yıl piyano eğitimi aldığına bakılmaksızın müzik öğretmeni adayları ve piyano öğretim elemanlarının görüşlerine göre, piyano dersleri kapsamında yer alan caz müziği eğitiminin yeterli bulunmadığı ve caz müziği eğitiminin daha fazla alınması gerektiğinin vurgulandığı araştırmada açıkça ortaya konmuştur. Caz müziğinin, uygulanmakta olan YÖK Müzik Öğretmenliği 2018 Lisans Programında yalnızca bireysel çalgı eğitimi yedinci dönem piyano dersinde ve seçmeli ders olarak bir dönem süresince okutulan popüler müzik ve uygulamaları dersinde yer aldığı ancak programlardaki diğer ders tanımlarında yer almadığı düşünüldüğünde caz müziği eğitimi konusunun henüz bir çözüme ulaşamadığı düşünülebilir. Bu doğrultuda caz müziği eğitiminin piyano dersleri içeriğinde yer almasının, biçim, armoni, analiz ve eşlekleştirme çalışmalarının yapılmasının, ayrıca piyano derslerinde çalışılan eserlerin yanı sıra caz müziği eserlerinin de serbest eser veya sınav eseri olarak çalıştırılmasının, öğrenci konserlerinde icra edilmesinin ve caz müziği konserlerinin düzenlenmesinin müzik öğretmeni adaylarının eğitim süreçlerine katkı

sağlayarak gerek özendirici gerekse müzikal eğitimleri bakımdan daha donanık olmalarını sağlayacağı düşünülebilir. Bu görüşler doğrultusunda;

1. Müzik eğitim ana bilim dallarında yapılan eğitim çerçevesinde piyano derslerinde ya da piyano dersleri dışında caz müziği ile ilgili teorik ve uygulamalı eğitimlerin verilebilmesi ve verilen bu eğitimin piyano ile ilişkilendirilmesi,
2. “Batı Müziği Teori ve Uygulaması” ve “Armoni ve Eşlikleme” dersleri kapsamında caz müziği eğitimi verilebilmesi,
3. “Batı Müziği Teori ve Uygulaması” ve “Armoni ve Eşlikleme” dersleri kapsamında verilen caz müziği eğitimi ile ilişkili olarak piyano derslerinde özellikle bireysel çalgı eğitimi piyano derslerinde caz müziği eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesinin yapılabilmesi
4. Müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde piyano derslerinde özellikle okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz akorları ve öğelerinin kullanımına ilişkin çalışmaların yapılabilmesi ve bunu için yıllık programda gerekli ders saatine ve dersin süresine yer verilmesi,
5. Özellikle “büyük şehir” olmayan, konser etkinlikleri bakımından yıllık bazda yeteri kadar etkinliğin yapılmadığı “büyük şehirlere” uzak bölgelerde eğitim veren müzik eğitimi ana bilim dallarında konser etkinliklerinin arttırılabilmesi, bu etkinliklerde caz müziğinin de yer almasının ve bu etkinliklere müzik öğretmeni adaylarının katılımlarının sağlanabilmesi,
6. Müzik öğretmeni yetiştirme programı çerçevesinde bireysel çalgı olarak belirlenen ve eğitimi verilen “çalgı eğitimi” ya da “kuramsal eğitim” gibi alanların yanı sıra caz müziği alanında da uzmanlaşmaya yönelik bir eğitimin verilmesi doğrultusunda çalışmaların başlatılabilmesi

şeklinde öneriler sunulabilir.

KAYNAKÇA

- Akbulut, E. (2006). “AB Sürecinde Müzik Eğitimi Yetiştiren Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarının Yapı, İşleyiş, Olanak ve Program Açısından Değerlendirilmesi”. A. Cengiz (ed) içinde *Müzik Sanatımız ve AB Süreci*. (29-44). Rekmay Ltd. Şti.: Ankara
- Akkaya Semiz, T. (2019). Başlangıç Flüt Eğitiminde Caz Standartı Eserlerinin Kullanımı Geleneksel Etüt ve Eserlerle Öğretim Yeterliliğinin Karşılaştırılması. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Aktüze, İ. (2004). *Müziği Anlamak Ansiklopedik Müzik Sözlüğü*: Pan Yayıncılık: İstanbul.
- Alp, M. (2018). Caz Müziğinin Temel Bileşenlerinin Yaygın ve Örgün Eğitim Kurumlarında Uygulanmasına Yönelik Stratejik Yaklaşımlar. Etkinlik Örnekleri Üzerinden Bir Analiz ve Değerlendirme Denemesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Angı, Ç. E. ve Şendurur, Y. (2015). “Lise Öğrencilerinin Demografik Özellikleri ile Dinledikleri Müzik Türleri Arasındaki İlişki”. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 33, 223-238. (Doi number: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2801>)
- Apaydın, Ö. (2019). *Türkiye’de Müzik Eğitimi ve Öğretimi*: Ekin Yayınevi: Bursa.
- Babacan, M. D. (2009). Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Piyanoda Eşlik Dersi Sürecinde Caz Armonisinin Kullanılabilirliğinin Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Babacan, M. D. ve Gökbudak, Z. S. (2011). “Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Piyanoda Eşlik Dersi Sürecinde Caz Armonisinin Kullanılabilirliğinin Değerlendirilmesi”. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6 (1), 93-113. (D0045).

- Babacan, M. D. (2013). "Caz Teorisi Kitaplarının Karşılaştırmalı İncelenmesi". *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 2 (3), 234-242.
- Babacan, M. D. (2014). "Caz Müziğinde Doğaçlama Eğitime Yönelik Metotların İncelenmesi". *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 3 (1), 207-217.
- Babacan, M. D. (2016). "Türkiye'de Caz ve Caz Müziği Üzerine Yapılmış Araştırmaların İncelenmesi". *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 5 (3), 380-387.
- Berendt, J. E. (2019). *Caz Kitabı*. Neşe Ozan (çev.). Ayrıntı Yayınları: İstanbul.
- Berköz, L. D. (2006). Piyano ve Caz. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Eser Çalışması. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Ceylan, O. (2021). Pedagojik Açıdan Caz Vibrafon Eğitimi ve Yüksek Lisans Müfredat Önerisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Conservatorium Maastricht (t.y.). Music Education. *Junior Docent Muziek*. Erişim: 25 Haziran 2023, <https://www.conservatoriummaastricht.nl/nl/study-here/music-education/junior-docent-muziek>
- Çalışır, F. (2012). *Müzik Dili Sözlüğü*. İlkay Matbaacılık: İzmir.
- Çelikoğlu, F. (2019). Flüt Eğitiminde Blues Doğaçlama Çalma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Öğretim Tasarımı. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Dayançlı, B. U. (2020). Okul Şarkılarının Caz Armonisi ile Eşliklendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.

- Demirova, G. (2008). Pişano Eğitiminin İlköğretim Öğrencilerinin Dikkat Toplama Yetisine Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Deniz, J. (2000). “Pişano Eğitimi Programının Müzik Eğitimi Öğretmenliği Öğrencilerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi”. *Atatürk Eğitim Fakóltesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12, 115-134.
- Dilber, F. B. (2020). Mesleki Müzik Eğitiminde Caz Müziğinin Flüt Eğitiminde Kullanılma Durumu. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Dündar, M. (1999). “Amerika Birleşik Devletlerinde ve Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Bir Karşılaştırılması” *D.E.Ü Buca Eğitim Fakóltesi Dergisi*, (11) Özel Sayı, 198-205.
- Evren, G. (2018). Keman Eğitiminde Caz Etüt ve Eserlerinin Kullanımına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Finkelstein, S. (2009). *Bir Halkın Müziği Caz*. M. Halim Spatar (çev.). Bilim ve Gelecek Kitaplığı: İstanbul.
- Garagon, A. (2017). Türkiye’de Caz Vibrafon. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güdek, B. (2013). “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Farklı Müzik Türlerine Yönelik Müziksel Algıları”. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (2), 485-503.
- Han, A. (2019). Türk Halk Müziği Ezgilerinin Caz Armonisi ve Stilleri Bağlamında Klasik Gitarı Kullanılabilmesine Yönelik Bir Model Önerisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Kayseri.

- İlyasoğlu, E. (2013). *Zaman İçinde Müzik*. Remzi Kitabevi: İstanbul.
- Karakaya, İ. (2014). “Bilimsel Araştırma Yöntemleri”. A. Tanrıoğen (ed). içinde *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (56-84). Anı Yayıncılık: Ankara.
- Karcıoğlu, M. İ. (2020). Eğitim Fakültelerinin Müzik Bölümü Öğrencilerinin Caz Müziği ve Türlerine İlişkin Görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara
- Kesendere, Y. ve Acar, A. K. (2018). “Caz Müziği Sanatçılarının Bakış Açıkları ile Caz Müziğine Yeni Başlayacaklara Tavsiyeler”, *Online Journal of Music Sciences*, 3 (2), 81-97.
- Keseroğlu, E. (2005). Caz Müziğinin Gelişim Süreci ve Etnik Müziklerle Etkileşimi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kılbaş, M. (2007). Türkiye ile Avrupa Birliği Ülkelerinde Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması (Almanya, Avusturya ve Polonya Örneği). Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kıvrak, N. İ. (2003). “Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Piyano Eğitimi”, *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu*, 30-31 Ekim 2003, İnönü Üniversitesi, Malatya, 209-211.
- Lund University (2022). Programmes and Courses. *Music, Jazz Improvisation - Master Programme*. Erişim: 25 Haziran 2023, <https://www.lunduniversity.lu.se/lubas/i-uoh-lu-KAMUS-JAIN>
- Lund University (2022). Programmes and Courses *Music, Individual Programme - Bachelor's Programme*. Erişim: 25 Haziran 2023, <https://www.lunduniversity.lu.se/lubas/i-uoh-lu-KGMUS-INST>

Malson, L. ve Bellest, C. (2005). *Caz*. Esra Okutan (çev.). Dost Kitabevi: Ankara.

Mimaroglu, İ. (1995). *Müzik Tarihi*. Varlık Yayınları: İstanbul.

Okay, B. D. (2013). *Caz Piyano Müziğinin Piyano Eğitiminde Kullanılabilirliği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Özen, A. (2017). *Elektro Gitar Eğitiminde Caz, Fusion ve Rock Türleri Arasındaki Kesişmeler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Özkeleş, S. (2016) “Profesyonel Müzik Eğitimi Bağlamında Eğitimciler İçin Doğaçlamaya Yönelik Uygulamalar ve Öneriler”. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (İpekyolu Özel Sayısı), 2393-2409.

Petenkaya, S. (2006). *Piyano Öğrencilerinin Barok Dönem Süslemelerine İlişkin Bilgi ve Performans Düzeylerinin Saptanması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Say, A. (1997). *Müzik Tarihi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları: Ankara.

Sermet, C. (1990). *Cazın İçinden*. Pan Yayıncılık: İstanbul.

Sevgi, A. (2005). “Müzik Öğretmenliği Mesleği Gerekleri Doğrultusunda Bir Armoni Eğitimi”. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25 (1), 199-211.

Şentürk, N. (2001). “Musiki Muallim’den Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar”. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (2), 135-142.

Temel, H. C. (2016). *Caz Eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Bir Çalışma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Temple University (2022). Music Education Major. *Required Courses*. Erişim: 25 Haziran 2023, <https://www.temple.edu/academics/degree-programs/music-education-major-bc-mued-bmus/byr-music-education-bm-required-courses>

The University Of Melbourne. (2023) Bachelor of Music. *Course Structure*. Erişim: 25 Haziran 2023, <https://handbook.unimelb.edu.au/2023/courses/b-mus/course-structure>

The University Of Toledo (2022). University Catalog. *Multiage Music Education*. Erişim 25 Haziran 2023, <https://catalog.utoledo.edu/undergraduate/judith-herb-education/department-teacher-education/be-multiage-education/#planofstudytext>

Tuncer Boon, İ. E., Çelik, A., Tuncer, K. A. (2022). “2020 Sonrası Gelişmelerle Birlikte Türkiye’deki Popüler Müzik Kültürünün Durumu”. K. Gülbeyaz (ed)., T. Yazıcı (ed). içinde *10. Uluslararası Müzik ve Dans Kongresi Bildiriler Kitabı*. (171-180). Eksen Yayınları: Sakarya.

Uçan, A. (1996). *Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü Müzik Alanı Birinci Yıl Programının Değerlendirilmesi*. Çağrı Matbaası: Ankara.

Uçan, A. (1996). *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları: Ankara.

Uçan, A. (2018). *Müzik Eğitimi*. Arkadaş Yayınevi: Ankara.

University of Wyoming (2023). University Catalog. *Music (Musc)*. Erişim: 25 Haziran 2023, https://www.uwyo.edu/registrar/university_catalog/musc.html#lessons

Uyar, Y. M. (2016). Türkiye’de Caz: Kültürel Anlamları ve Yerelleşme Süreci. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Yaman, O. (2015). Piyano ile Eşikleme Becerisinin Caz Müziği Armonisi ile Birlikte Geliştirilmesi Üzerine Aşamalı Bir Çalışma Modeli Önerisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Yanikoğlu, A. (2007). Caz Müziğinin Bugünkü Sorunları: Caz Müziğinin Üretilme Koşullarının Güncel Görünümü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yüksek Öğretim Kurulu (2007). Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri. *Ek-5B 1983-84 Öğretim Yılı Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı Haftalık Ders Saatleri* (s. 139-140) Erişim: 22 Nisan 2022, <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/ogretmen-yetistirme-ve-egitim-fakulteleri.pdf>
- Yüksek Öğretim Kurulu (2007). Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri. *Ek-7I: 1998-99 Öğretim Yılı Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı* (s. 185) Erişim: 22 Nisan 2022, <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/ogretmen-yetistirme-ve-egitim-fakulteleri.pdf>
- Yüksek Öğretim Kurulu (2007). Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri. *Müzik Öğretmenliği Lisans Programı* (s. 221) Erişim: 22 Nisan 2022, <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/ogretmen-yetistirme-ve-egitim-fakulteleri.pdf>
- Yüksek Öğretim Kurulu (2018). Müzik Öğretmenliği Lisans Programı. Erişim: 22 Nisan 2022, https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Muzik_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf

EKLER



EK 2

ÖĞRETİM ELEMANLARI ANKET FORMU

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAM METNİ

Sizi Asya Naz IRMAK tarafından yürütülen “Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılabilirliği” başlıklı araştırmaya davet ediyoruz. Bu araştırmanın amacı Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılabilirliğini saptamak amacıyla hazırlanan Yüksek Lisans Tezidir. Araştırmada sizden tahminen 15 dakikanızı ayırmanız istenmektedir. Araştırmaya sizin dışınızda tahminen 300 kişi katılacaktır. Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün soruları eksiksiz, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan, size en uygun gelen yanıtları içtenlikle verecek şekilde yanıtlamanızdır. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak, çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmayı bırakma hakkına da sahibsiniz. Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacaktır.

Araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

Araştırmaya katılmayı kabul etmiyorum.

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKİYE'DE MÜZİK ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN KURUMLARDAKİ
PIYANO DERSLERİNDE
CAZ MÜZİĞİ EĞİTİMİNİN KULLANILABİLİRLİĞİ

ANKET FORMU

Hazırlayan
Asya Naz IRMAK

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Feyza SÖNMEZÖZ

ÇANAKKALE 2022

Sayın katılımcı,

Ekte sunulan anket, Türkiye’de müzik ğretmeni yetiştiren kurumlarda gerçekleştirilmekte olan piyano derslerinde, caz müziği eğitiminin kullanılabilirliğini saptamak amacıyla hazırlanmıştır.

Bu yolla Türkiye’de müzik ğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılabilirliği, **ğretim elemanlarının** görüşleri doğrultusunda değerlendirilmeye çalışılacaktır. Araştırmanın sonuçları bakımından, lisans eğitiminde piyano derslerinin içeriğinin, caz müziği de eklenerek daha zengin bir hale getirilmesine katkı sağlayacağı düşünmektedir.

Araştırmanın amacına ulaşabilmesinde, anket sorularına vereceğiniz samimi ve gerçek yanıtlar büyük önem taşımaktadır. Ankete verilecek cevaplar, bu araştırmanın dışında kişisel hiçbir amaç için kullanılmayacak, kişi ve kurumlarla bu bilgiler paylaşılmayacaktır. Araştırma ilgili sorularınızı aşağıda belirtilen araştırmacı e-posta adresine gönderebilirsiniz.

İlginize, yardımlarınıza ve sağlayacağınız katkılarınıza teşekkür eder, saygılar sunarım.

Asya Naz IRMAK

anakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yüksek Lisans ğrencisi

Anket Yanıtlaya Yönergesi

Bu anket çalışması “Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılabilirliği” başlıklı yüksek lisans tezinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Anketin ilk bölümünde **öğretim elemanlarına** ait demografik bilgiler, ikinci bölümünde ise müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki caz eğitiminin kullanılabilirliğine ilişkin değerlendirmelerine yönelik sorular yer almaktadır.

Anketi yanıtlayırken size uygun olan seçeneği (X) işareti koyarak lütfen işaretleyiniz ve noktalı olarak belirtilmiş boşluklara size uygun gelen fikir ve düşüncelerinizi lütfen yazınız.



Demografik Bilgiler

1. Yaş aralığınızı belirtiniz.

- 21-35 yaş
 36-50 yaş
 51-65 yaş
 66 yaş ve üzeri

2. Mezuniyet durumunuzu belirtiniz.

- Lisans
 Yüksek Lisans
 Doktora
 Sanatta Yeterlilik

3. Pişano öğretmenliği mesleğindeki hizmet yılınızı belirtiniz.

- 1-5 yıl
 6-10 yıl
 11-15 yıl
 16-20 yıl
 21 yıl ve üzeri

4. Unvanınızı belirtiniz.

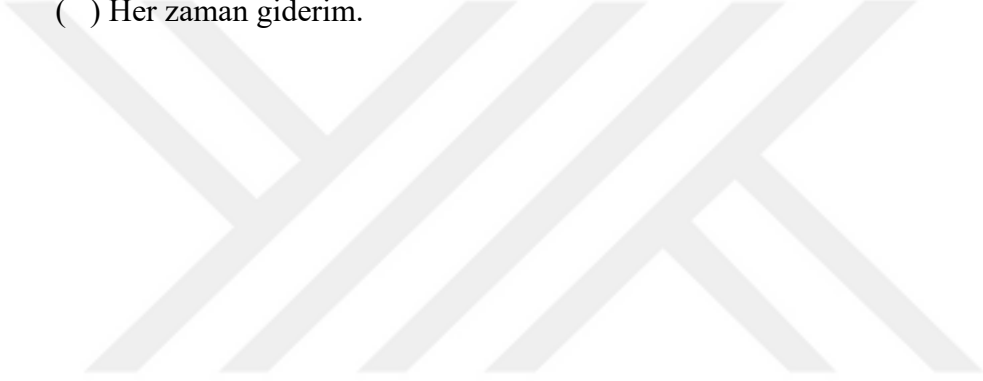
- Araştırma görevlisi
 Araştırma görevlisi doktor
 Öğretim görevlisi
 Öğretim görevlisi doktor
 Doktor öğretim üyesi
 Doçent
 Profesör
 Diğer.....(Lütfen belirtiniz.)

5. Caz müziğini ne sıklıkta dinlersiniz?

- Hiç dinlemem.
- Ara sıra dinlerim.
- Oldukça sık dinlerim.
- Her zaman dinlerim.

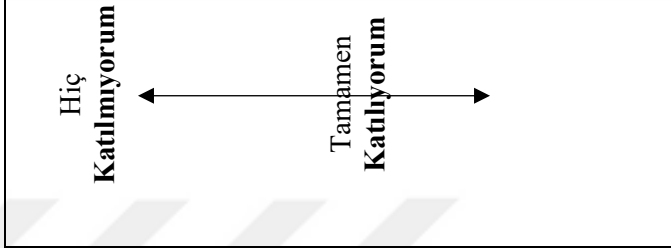
6. Caz müziği konserlerine ne sıklıkta gidersiniz?

- Hiç gitmem.
- Ara sıra giderim.
- Oldukça sık giderim.
- Her zaman giderim.



Değerli katılımcı, bu anket “Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılabilirliği” başlıklı yüksek lisans tezinde kullanılacak amacıyla hazırlanmıştır. Sorulara yanıt verirken **Hiç Katılmıyorum (1)**, **Tamamen Katılıyorum (5)** aralığında olmak üzere size uygun olduğunu düşündüğünüz kutuya çarpı işareti (X) koymanız istenmektedir. Vereceğiniz yanıtlar yalnızca araştırma için kullanılacak olup araştırmaya önemli katkıları olacaktır. İçtenlikle yanıtlamanızı rica ederim. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Asya Naz IRMAK
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müzik Ana Sanat Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

					
	1	2	3	4	5
Lisans eğitimim dışında caz müziği eğitimi aldım.					
Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan bir ders aldım.					
Lisans eğitimim boyunca piyano derslerimde caz müziği eseri seslendirdim.					
Öğretim elemanı olarak verdiğim derslerimde piyano sınavlarında çaldırmak üzere öğrencilerime sınav eseri olarak bir caz eseri çalıştırırım.					
Öğretim elemanı olarak verdiğim derslerimde sınav eserlerinin dışında öğrencilerime ödev olarak bir caz eseri çalıştırırım.					
Öğretim elemanı olarak verdiğim piyano derslerimde öğrencilerimin caz eseri seslendirme ile ilgili talepleri oldu.					
Piyano derslerinde öğrencilere caz müziği eğitimi verilmesini gerekli buluyorum.					

Piyano derslerinde öğrencilere ödev olarak caz eserleri verilmesini gerekli buluyorum.					
Müzik Öğretmenliği 2018 Lisans Programındaki Bireysel Çalgı Eğitimi Piyano Dersi 7 ders tanımlarının içeriğinde yer alan caz müzik eğitiminin kapsamını yeterli buluyorum					
Müzik Öğretmenliği 2018 Lisans Programındaki diğer piyano ders tanımlarının içeriğinde de caz müzik eğitiminin yer almasını gerekli buluyorum.					
Müzik Öğretmenliği 2018 Lisans Programı çerçevesinde “ Caz Müziği Teorisi ” adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli buluyorum.					

EK 3

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARI ANKET FORMU

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAM METNİ

Sizi **Asya Naz IRMAK** tarafından yürütülen “**Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılabilirliği**” başlıklı araştırmaya davet ediyoruz. Bu araştırmanın amacı **Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılabilirliğini saptamak amacıyla hazırlanan Yüksek Lisans Tezidir**. Araştırmada sizden tahminen **15 dakikanızı** ayırmanız istenmektedir. Araştırmaya sizin dışınızda tahminen **300** kişi katılacaktır. Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün soruları eksiksiz, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan, size en uygun gelen yanıtları içtenlikle verecek şekilde yanıtlamanızdır. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak, çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmayı bırakma hakkına da sahipsiniz. Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacaktır.

Araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

Araştırmaya katılmayı kabul etmiyorum.

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKİYE'DE MÜZİK ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN KURUMLARDAKİ
PIYANO DERSLERİNDE
CAZ MÜZİĞİ EĞİTİMİNİN KULLANILABİLİRLİĞİ

ANKET FORMU

Hazırlayan
Asya Naz IRMAK

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Feyza SÖNMEZÖZ

ÇANAKKALE 2022

Sayın katılımcı,

Ekte sunulan anket, Türkiye’de müzik ğretmeni yetiştiren kurumlarda gerçekleştirilmekte olan piyano derslerinde, caz müziği eğitiminin kullanılabilirliğini saptamak amacıyla hazırlanmıştır.

Bu yolla Türkiye’de müzik ğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano derslerinde caz müziği eğitiminin kullanılabilirliği, **lisans ğrencilerinin** görüşleri doğrultusunda değerlendirilmeye çalışılacaktır. Araştırmanın sonuçları bakımından, lisans eğitiminde piyano derslerinin içeriğinin, caz müziği de eklenerek daha zengin bir hale getirilmesine katkı sağlayacağı düşünmektedir.

Araştırmanın amacına ulaşabilmesinde, anket sorularına vereceğiniz samimi ve gerçek yanıtlar büyük önem taşımaktadır. Ankete verilecek cevaplar, bu araştırmanın dışında kişisel hiçbir amaç için kullanılmayacak, kişi ve kurumlarla bu bilgiler paylaşılmayacaktır. Araştırma ilgili sorularınızı aşağıda belirtilen araştırmacı e-posta adresine gönderebilirsiniz. İlginize, yardımlarınıza ve sağlayacağınız katkılarınıza teşekkür eder, saygılar sunarım.

Asya Naz IRMAK
anakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yüksek Lisans ğrencisi

Anket Yanıtlama Yönergesi

Bu anket çalışması “Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılabilirliği” başlıklı yüksek lisans tezinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Anketin ilk bölümünde **öğrencilere** ait demografik bilgiler, ikinci bölümünde ise müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki caz eğitiminin kullanılabilirliğine ilişkin değerlendirmelerine yönelik sorular yer almaktadır.

Anketi yanıtlarken size uygun olan seçeneği (X) işareti koyarak lütfen işaretleyiniz ve noktalı olarak belirtilmiş boşluklara size uygun gelen fikir ve düşüncelerinizi lütfen yazınız.



Demografik Bilgiler

1. Yaş aralığınızı belirtiniz.

- 18-20 yaş
- 21-23 yaş
- 24-26 yaş
- 27 yaş ve üzeri

2. En son mezun olduğunuz kurumu lütfen belirtiniz.

- Açıköğretim Lisesi
- Anadolu İmam Hatip Lisesi
- Anadolu Lisesi
- Fen Lisesi
- Güzel Sanatlar Lisesi
- Sosyal Bilimler Lisesi
- Spor Lisesi
- Diğer(Lütfen belirtiniz.)

3. Lisans eğitiminizde kaçınıcı yılınızda olduğunuzu lütfen belirtiniz.

- 1.yıl
- 2.yıl
- 3.yıl
- 4.yıl
- 5 yıl ve üzeri

4. Bireysel algınızı belirtiniz

() Kuram eğitimi

() Akordeon

() Bağlama

() Flüt

() Gitar

() Kabak Kemane

() Kanun

() Kaval

() Keman

() Klarnet

() Kontrbas

() Mey

() Ney

() Piyano

() Şan

() Tambur

() Tar

() Ud

() Üç Telli Kemençe

() Viyola

() Viyolonsel

() Diğer.....Lütfen belirtiniz

5. Lisans eğitiminiz boyunca “Bireysel algı Eğitimi Piyano Dersi”nizin kaçınıcı yılında olduğunuzu lütfen belirtiniz.

() 1. yıl

() 2. yıl

() 3. yıl

() 4. Yıl

6. Caz müziğini ne sıklıkta dinlersiniz?

- Hiç dinlemem.
- Ara sıra dinlerim.
- Oldukça sık dinlerim.
- Her zaman dinlerim.

7. Caz müziği konserlerine ne sıklıkta gidersiniz?

- Hiç gitmem.
- Ara sıra giderim.
- Oldukça sık giderim.
- Her zaman giderim.

Değerli katılımcı, bu anket “Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Piyano Derslerinde Caz Müziği Eğitiminin Kullanılabilirliği” başlıklı yüksek lisans tezinde kullanılmak amacıyla hazırlanmıştır. Sorulara yanıt verirken **Hiç katılmıyorum (1)**, **Tamamen katılıyorum (5)** aralığında olmak üzere size uygun olduğunu düşündüğünüz kutuya çarpı işareti (X) koymanız istenmektedir. Vereceğiniz yanıtlar yalnızca araştırma için kullanılacak olup araştırmaya önemli katkıları olacaktır. İçtenlikle yanıtlamanızı rica ederim. Katılarınız için teşekkür ederim.

Asya Naz IRMAK
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müzik Ana Sanat Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

	←—————→						
	Katılı	1	2	3	4	5	Tarihi
Lisans eğitimim boyunca belirli derslerde caz müziği ile ilgili konular işlendi.							
Lisans eğitimim boyunca caz müziğini kapsayan dersler aldım.							
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eğitimi aldım.							
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eserleri seslendirdim.							
Lisans eğitimimde piyano derslerinde aldığım caz müziği eğitiminin kapsamını yeterli buluyorum.							
Lisans eğitimimde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin yer almasını gerekli buluyorum.							

Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin serbest eser şeklinde verilmesini gerekli buluyorum.					
Lisans eğitiminde piyano derslerinde caz müziği eserlerinin sınav parçası olarak verilmesini gerekli buluyorum.					
Lisans eğitiminde piyano derslerinde eşlik yapma amacıyla caz akorlarının öğretilmesini gerekli buluyorum.					
Lisans eğitimim boyunca müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olarak okul şarkılarının eşliklendirilmesinde caz öğelerinin kullanımını gerekli buluyorum.					
Piyano derslerinde caz müziği eserlerinin biçim-form ve armoni açısından incelenmesini gerekli buluyorum.					
Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “ Caz Müziği Teorisi ” adı altında yeni bir ders açılmasını gerekli buluyorum.					
Müzik öğretmenliği 2018 Lisans Programı çerçevesinde caz müziği ile ilgili bir ders açılması durumunda bu dersin piyano dersleri ile ilişkilendirilmesini gerekli buluyorum.					
Lisans eğitimim süresince okul etkinlikleri kapsamında caz müziği konserleri yapılmasını gerekli buluyorum.					

Lisans eğitimi süresince okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının dinleyici olarak caz müziği dinletilerine katılmalarını gerekli buluyorum.					
Lisans eğitimi süresince okul etkinlikleri kapsamında müzik öğretmeni adaylarının yorumcu olarak caz müziği dinletilerine katılmalarını gerekli buluyorum.					
Müzik öğretmenliği 2018 lisans programı çerçevesinde “Çalgı Eğitimi” veya “Kuramsal Eğitim” gibi ana sanat dallarına ek olarak “ Caz Müziği Ana Sanat Dalı ” gibi bir ana sanat dalının açılmasını gerekli buluyorum.					